

วารสารศาสตร์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

EDUCATION JOURNAL

FACULTY OF EDUCATION KAMPHAENGPHET RAJABHAT UNIVERSITY

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง
ชญานันท์ ศิริกิจเสถียร 1
- การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทย
ด้านการแสดงหมอลำเรื่องต่อกลอนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
เฉลียว ดอนกวนเจ้า 9
- กลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของ
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ประเวศ ทั้งจันทร์แดง 18
- การพัฒนาบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่องงานสารบรรณ
สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
มนสิชา เนาวนิต 33
- การศึกษาความคิดเห็นของการใช้ฐานข้อมูลนักศึกษาคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
เลเกีย เขียวดี 46
- การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อานนท์ ปลื้มเนตร 53
- การพัฒนาบทเรียน e-learning รายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ
ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
ภาคมน ตะอุบ 62
- การสอนความเป็นพลเมืองด้วยการเรียนรู้ร่วมกัน
พิชญ์อนงค์ ผดุงศิลป์ 72

วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (วคคส)
EDUCATION JOURNAL FACULTY OF EDUCATION
KAMPHAENGPHET RAJABHAT UNIVERSITY (EJFE)

เจ้าของ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ สุวิทย์ วงษ์บุญมาก

อธิการบดี

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและ
การจัดบัณฑิตศึกษา

บรรณาธิการ

ดร.ชัยรัตน์ บุมี

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร.จารุรัตน์ ขวัญแน่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ดร.ขวัญชัย ขวัญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ดร.ประจวบ ขวัญมัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ดร.มณฑา หมีไพรพฤกษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ดร.พฤตพิณ พลฤทธิกุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ แก้วอุไร

มหาวิทยาลัยนเรศวร

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พทธิประเสริฐ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิญญู สมพงษ์ธรรม

มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ นาคสัมฤทธิ์

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ดร.ภาคภูมิ สุขเจริญ

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ดร.ทีปพัฒน์ สันตะวัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

รองศาสตราจารย์ ดร.พิสมัย รบชนะชัย พูลสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

รองศาสตราจารย์ ดร.สุณี บุญพิทักษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐดา วงษ์นายะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังสุรีย์ พันธุ์แก้ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ดร.สุภาพร พงศ์ภิญโญโอบาส

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ดร.พฤตพิณ พลฤทธิกุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ฝ่ายดำเนินการ

อาจารย์อนุสิษฐ์ พันธุ์กล้า
อาจารย์วิวัฒน์ ทวีทรัพย์
อาจารย์เมธี มธุรส
อาจารย์ยลดา กระต่ายทอง
ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น
ดร.ขวัญชัย ช้วนนา
ดร.ประจวบ ขวัญมัน
นางมาริตา จิตชู
นายอานนท์ ปลื้มเนตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ออกแบบปก

นายอานนท์ ปลื้มเนตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ผู้จัดทำและเผยแพร่

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

กำหนดเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม – มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม – ธันวาคม

การสมัครเป็นสมาชิก

โปรดยื่นความจำนงค์ได้ตามแบบใบสมัครสมาชิก และส่งเงินสดหรือธนาคาณัติ ปณ.กำแพงเพชร
ส่งจ่ายในนาม นางมาริตา จิตชู สำนักงานบรรณาธิการวารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏกำแพงเพชร ต.นครชุม อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000 ค่าบำรุงสมาชิก ปีละ 150 บาท จำหน่าย
เล่มละ 100 บาท (รวมค่าส่งไปรษณีย์)

ข้อมูลการติดต่อ

บรรณาธิการ วารสารครุศาสตร์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ต.นครชุม อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000

โทร 055-706555 ต่อ 2010

Website : <http://eduweb.kpru.ac.th/home/th/>

Email : ejfe_edu@hotmail.com

บทบรรณาธิการ

วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ได้จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย ผลงานสร้างสรรค์และผลงานวิชาการแก่นักวิจัยและบุคคลทั่วไป และเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวความคิด เชิงวิชาการของคณาจารย์ นักวิชาการทางการศึกษาทั้งในและนอกสถาบัน โดยจัดพิมพ์ผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย ผลงานสร้างสรรค์ ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับศึกษาศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ การบริหารการศึกษา ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา การสอน จิตวิทยาการศึกษา และการแนะแนว หลักสูตร การศึกษา การวิจัย การวัดผลและประเมินผลการศึกษา สังคมศึกษา การประถมศึกษา การศึกษาปฐมวัย ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน คอมพิวเตอร์และคอมพิวเตอร์ศึกษา สุขศึกษาและพลศึกษา การสอนวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่เปิดโอกาสให้นักวิจัย นักวิชาการได้มีเวทีในการเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชนที่สนใจและแสวงหาโอกาสเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป ขณะนี้มีผู้สนใจส่งบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์เพิ่มจำนวนมากขึ้น ส่งผลให้มีบทความรอการตีพิมพ์อยู่เป็นจำนวนมาก กองบรรณาธิการจึงได้เพิ่มจำนวนบทความในแต่ละฉบับให้มีจำนวนมากขึ้น จึงขอถือโอกาสนี้ขอขอบคุณท่านผู้บริหารของคณะครุศาสตร์ทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนและร่วมให้คำแนะนำด้วยดีเสมอมา อย่างไรก็ตาม วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ของเรายังคงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพวารสารให้ได้รับการยอมรับและสามารถให้ผู้สนใจนำเอาองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ท้ายนี้พวกเราพร้อมรับคำติชมที่เป็นประโยชน์จากท่านโดยส่งข้อคิดเห็น บทความวิจัย และบทความวิชาการมาได้ที่ E-mail: ejfe_edukpru@hotmail.com จักขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ดร.ชัยรัตน์ นุมี

บรรณาธิการวารสารครุศาสตร์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ¹ชญาณันท์ ศิริกิจเสถียร, ²วีรวรรณ แจ่มไม้

Achievement of online course in sufficiency economy subject

¹ Chayanant sirikitsathian, ² Weerawan Jangmo

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ แหล่งข้อมูลประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวน 34 คน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงและแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research)

ผลการศึกษา พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์ในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : บทเรียนออนไลน์, วิชาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This action research aims to 1) compare the achieved result before and after taking online classes in the subject of sufficient economy and, 2) study the student's satisfaction toward the online classes. The sample was used by purposive sampling that consisted of 34 undergraduate students Early childhood Education faculty of Education, KPRU in the second semester : 2015 academic year.

The study found that 1) the achieved result after taking online classes higher than before taking online classes with statistical.

significance at .05 and, 2) the student's satisfaction toward the online classes in the subject of sufficient economy was at a high level.

Keywords : E-learning, sufficiency economy

¹ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินการคลัง คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

² วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินการคลัง คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการได้มีแผนการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ.2558-2564 ที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่จะพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของชาติ พ.ศ. 2557 ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน จากแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ เรียนตามความถนัดจากประสบการณ์จริง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจนเกิดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการเปลี่ยนบทบาทการสอนของครูอาจารย์ให้เป็นผู้คอยชี้นำตลอดจนเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้มีทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 นั่นคือ การเรียนรู้เพื่อให้ได้วิชาแกนและแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องได้ทั้งสาระวิชาและได้ทักษะ 3 ด้าน อันได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ เพื่อความสำเร็จทั้งด้านการงานและการดำเนินชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

จากการที่เทคโนโลยีมีการสื่อสารดีขึ้น คนมีปฏิสัมพันธ์กันได้กว้างไกลมากขึ้นทำให้โลกมีลักษณะหลอมรวมกันมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นในมิติทางเศรษฐกิจ การเมือง หรือวัฒนธรรม ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั้น ผู้สอนจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนซึ่งจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีทางเลือกที่หลากหลายมากขึ้น ทั้งยังเกิดประสิทธิภาพในการให้ความรู้ สะดวกในการเรียนรู้โดยนักศึกษา ไม่จำเป็นต้องใช้ห้องเรียนและเวลาเรียนเพื่อเรียนรู้เท่านั้น (จินตนา กลิ่นนัท และคนอื่นๆ, 2554)

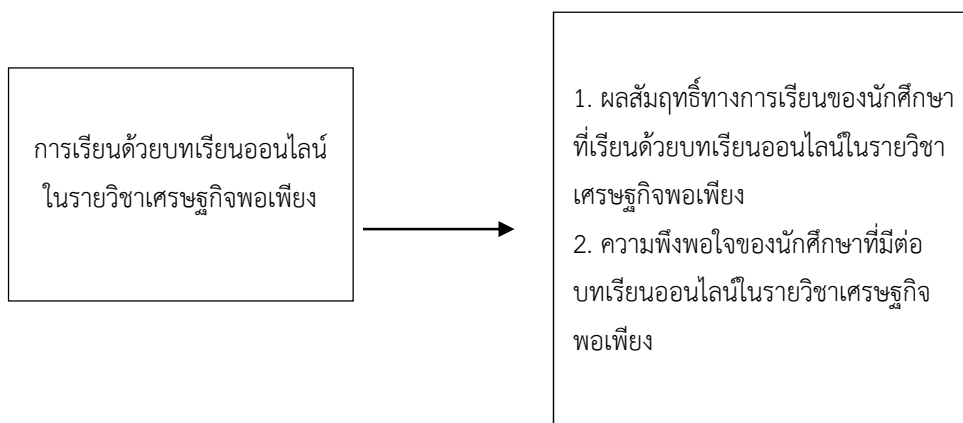
การนำบทเรียนออนไลน์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยไม่จำกัดสถานที่ เวลา และยังเป็นส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั่นคือ ใช้ฐานคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นเครื่องมือในกระบวนการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้โดยการลงมือทำ เน้นการฝึกฝนทักษะต่างๆ ทั้งทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ เพื่อพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่จะเกิดขึ้นอย่างยั่งยืน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ ในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ได้รับประสบการณ์จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และเพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ที่สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มความรู้ สามารถทบทวนเนื้อหา ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม อีกทั้งเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้สอนและนักศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง อันจะเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งถือเป็นสมรรถนะหนึ่งที่นักศึกษาพึงจะมี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวน 34 คน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ระบบจะทำการสุ่ม สลับข้อคำถามในการทำแบบทดสอบ โดยครั้งแรกอาจารย์จะแนะนำนักศึกษาเข้าระบบล็อกอินของมหาวิทยาลัย โดยใช้ user name และ password ของตนเอง กลุ่มประชากรสมัครเข้าศึกษาและทำแบบทดสอบในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง โดยอาจารย์จะให้ password ที่อนุญาตให้เฉพาะกลุ่มประชากรเข้าศึกษา และทำแบบทดสอบเท่านั้น

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ด้วยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด นั่นคือ กำหนดให้เกณฑ์ในแบบทดสอบมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปเป็นเนื้อหาที่ใช้ได้ จะได้แบบทดสอบ จำนวน 20 ข้อ

การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ได้นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โปรแกรมวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม จำนวน 29 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายได้ค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีครอนบาค เท่ากับ 0.85 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดนั่นคือ ระหว่าง 0.40-0.60 เป็นแบบทดสอบที่มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ หลังจากนั้นจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

2. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา เห็นด้วยกับระดับความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมกับการสำรวจความพึงพอใจ โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ท โดยกำหนดเกณฑ์ค่าระดับ ดังนี้

ระดับที่	5	หมายถึง	ดีมาก
ระดับที่	4	หมายถึง	ดี
ระดับที่	3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับที่	2	หมายถึง	ควรปรับปรุง
ระดับที่	1	หมายถึง	ใช้ไม่ได้

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	พอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	พอใจมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	พอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	พอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	พอใจน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากพัฒนาบทเรียนออนไลน์ รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีคุณภาพแล้วได้นำไปทดลองศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย ใช้แบบแผนการวิจัยก่อนและหลังกับกลุ่มเดียว (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยมอบหมายให้นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ระดับปริญญาตรี โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวน 34 คน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ติดต่อขอรับรหัสการเข้าศึกษาและการทำแบบทดสอบก่อนเรียนผ่านระบบของมหาวิทยาลัย

2. ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนออนไลน์ รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง

3. ทำการวัดผลการเรียนของนักศึกษาหลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบกับประชากรทั้งหมด จำนวน 34 คน วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย และนำมาเปรียบเทียบผลที่ได้โดยใช้ค่า t-test แบบ Dependent Sample t-test

4. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจเป็นแบบมาตรลิเคิร์ท (Likert Scale) แล้วนำผลที่ได้จากการทดลองมาทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความพึงพอใจของนักศึกษาเพื่อวัดความพึงพอใจของนักศึกษาหลังการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลผลการทดสอบรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยบทเรียนออนไลน์ เพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเปรียบเทียบก่อนและหลังเรียน โดยใช้การทดสอบค่า Dependent Sample t-test

2. วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) การแปลผลแบบสอบถามส่วนนี้ ใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งผลการศึกษาออกเป็น 2 ตอน ตามวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนและหลังเรียน และ (2) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างก่อนและหลังเรียนบทเรียนออนไลน์ รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

ตารางที่ 1 ค่าความสัมพันธ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างก่อนและหลังเรียนบทเรียนออนไลน์ รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง

รายการทดสอบ	N	Correlation	Sig.
ก่อนเรียน-หลังเรียน	34	.293	.093

จากตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ของคะแนนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.293 ค่า Sig.(2 tailed) เท่ากับ 0.093 หมายความว่า คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงเมื่อผ่านกระบวนการเรียนการสอนแบบบทเรียนออนไลน์ ไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือมีความสัมพันธ์กันเพียงร้อยละ 29.30

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างก่อนและหลังเรียนบทเรียนออนไลน์ รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง

รายการทดสอบ	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	11.32	1.89	-15.57	.093
หลังเรียน	17.15	1.78		

หมายเหตุ : ค่า $P < 0.05$

จากตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวน 34 คน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 หลังจากที่ได้เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ สูงกว่าก่อนการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง

รายการประเมินความพึงพอใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ความพึงพอใจด้านเนื้อหา	4.66	0.53	มากที่สุด
- เนื้อหาภายในบทเรียน	4.63	0.60	มากที่สุด
- เนื้อหาภายนอกบทเรียน (เว็บไซต์ที่ทำการเชื่อมโยง)	4.68	0.47	มากที่สุด
ความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรม	4.51	0.65	มากที่สุด
- ระยะเวลาของแต่ละกิจกรรม	4.49	0.61	มาก
- จำนวนกิจกรรมที่กำหนดให้ทำภายในบทเรียน	4.54	0.70	มากที่สุด
ความพึงพอใจด้านการออกแบบ	4.45	0.58	มาก
- รูปแบบตัวอักษร ขนาดและสี	4.37	0.65	มาก
- รูปแบบหน้าจอและการออกแบบ	4.43	0.61	มาก
- ความชัดเจนของภาพ	4.63	0.55	มากที่สุด
- ความเร็วในการแสดงผลแต่ละหน้าของบทเรียน	4.50	0.51	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.54	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 สามารถสรุปผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาด้วยบทเรียนออนไลน์ในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ในภาพรวมอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$, S.D.= 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจด้านเนื้อหา ทั้งเนื้อหาที่มีอยู่ภายในบทเรียนและเนื้อหาภายนอกบทเรียนอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$, S.D.= 0.53) ความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรม นักศึกษามีความพึงพอใจต่อจำนวนกิจกรรมที่กำหนดให้ทำภายในบทเรียนอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$, S.D.= 0.70) และระยะเวลาของแต่ละกิจกรรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจมาก ($\bar{x} = 4.49$, S.D.= 0.61) ในส่วนของความพึงพอใจด้านการออกแบบ อยู่ในระดับพอใจมาก ($\bar{x} = 4.45$, S.D.= 0.58)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ และแบบทดสอบนักศึกษาที่เรียนรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยบทเรียนออนไลน์ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ โดยวัดผลได้จากคะแนนการทดสอบ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวม

จากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 15.57 แสดงว่า นักศึกษาที่ศึกษาด้วยบทเรียนออนไลน์ รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลงานของ วไลลักษณ์ พัสตร (2553) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปโดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเคียงคู่เพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเคียงคู่เพชรบุรี โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับ ลัดดา ศิลาน้อย (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้บทเรียนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตวิชาครูกับสังคมอีสานกับนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาหลักสูตร 5 ปี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังเรียนโดยการใช้บทเรียนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์เป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้นักศึกษาได้เรียนตามความถนัด ความสนใจของตนเองสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และทุกคน ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา และเกิดการพัฒนาทักษะในใช้เทคโนโลยี สื่อและสารสนเทศ เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์ เนื่องจากบทเรียนเน้นกิจกรรมที่นักศึกษาจะต้องช่วยกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักศึกษาด้วยกันเอง และระหว่างนักศึกษากับผู้สอน โดยเฉพาะสามารถเข้าเรียนบทเรียนออนไลน์ได้ไม่จำกัดสถานที่หรือเวลา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของลัดดา ศิลาน้อย (2550) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต รายวิชาครูกับสังคมอีสาน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก ทั้งด้านคุณลักษณะของบทเรียน ด้านเนื้อหาการเรียนรู้และด้านการเรียนการสอน และจากการสอบถามกระบวนการใช้งานนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน แต่ในขณะเดียวกันก็มีความคิดว่าควรมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ให้มีความเสถียรในการใช้งานมากขึ้นรวมถึงควรมีการบูรณาการบทเรียนออนไลน์กับการจัดการเรียนการสอนในด้านอื่นๆร่วมด้วย เช่น ทักษะกระบวนการทำงานร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของโอภาส เกาไศยาภรณ์ และคณะ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทำงานร่วมกันและการแสวงรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์แบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทำงานร่วมกันและการแสวงรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้เรียนในกลุ่มจะต้องช่วยกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ผู้เรียนกับผู้เชี่ยวชาญ และผู้เรียนกับอาจารย์ผู้สอนจนกระทั่งบรรลุกิจกรรมที่วางไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. อาจารย์ควรออกแบบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่สอนโดยใช้บทเรียนออนไลน์ ร่วมกับการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบอื่นๆ มาบูรณาการร่วมด้วยเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การใช้โครงงาน หรือการใช้ปัญหาเป็นหลัก การคิดวิเคราะห์ หรือการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น แล้วทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลการเรียนของนักศึกษา

2. ผู้สอนและนักศึกษาควรมีทักษะในการใช้งานบทเรียนออนไลน์ได้ดี ควรมีการอบรมก่อน เพื่อให้การเรียนการสอนบทเรียนออนไลน์มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัย และออกแบบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ด้วย รูปแบบบทเรียนออนไลน์เพื่อเป็นการพัฒนารูปแบบ เครื่องมือ และสื่อการเรียนให้มีความทันสมัย สะดวกและนักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ไม่ถูกจำกัดด้วยสถานที่และเวลา

2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์และการเรียนการสอนรูปแบบอื่น เพื่อหาวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา กลิ่นนันทน์ และคนอื่นๆ. (2554). ผลการใช้บทเรียนออนไลน์ วิชานวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา สำหรับนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- การศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักคณะกรรมการ. (2558). แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไอดีเอสแควร์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดา ศิลาอ่อน และคนอื่นๆ. (2550). ผลการใช้บทเรียนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตวิชาครูกับ สังคมอีสานกับนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาหลักสูตร 5 ปี. วารสารวิจัย มข.12(1) : ม.ค.-มี.ค., มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วไลลักษณ์ พัสตร. (2553). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. สาขาการสอนสังคมศึกษา. มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- โอภาส เก้าไธยากรณ์ และคณะ. (2557). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบบูรณาการเพื่อส่งเสริม ทักษะกระบวนการทำงานร่วมกันและการแสวงรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. พัฒนาเทคนิคศึกษา ปีที่ 28 ฉบับที่ 91 กรกฎาคม-กันยายน 2557.

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทย
ด้านการแสดงหมอลำเรื่องต่อกลอนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
¹เฉลียว ดอนกวนเจ้า, ²ภูษิต บุญทองเถิง, ³ประสพสุข ฤทธิเดช

The Development of Local Curriculum titled “The Value Inculcation
in Love to be Thais for Molum Show titled Poem”
of Secondary School Students

¹Chaleaw Donkuanjao, ²Poosit Boontongtherng, ³Prasopsuk Rittidet

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 2) ศึกษาประสิทธิผลของการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทยด้านการแสดงหมอลำเรื่องต่อกลอนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ดำเนินการวิจัย 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 158 คน แยกเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 110 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 5 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 15 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ระยะที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตร กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ จำนวน 34 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทยด้านการแสดงหมอลำเรื่องต่อกลอนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนมีค่านิยมรักความเป็นไทยอยู่ในระดับสูงที่สุด และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3. ผลการศึกษาประสิทธิผลของการขยายผลการใช้หลักสูตร พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนมีค่านิยมรักความเป็นไทยอยู่ในระดับสูงที่สุด และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the development of local curriculum, 2) to study the effectiveness of tried out local curriculum, and 3) to study the effectiveness of expansion in effectiveness of usage in local curriculum titled “The Value Inculcation in Thai Love for Molum Show titled poem” of secondary school The samples were 158 persons including 110 grade 12 students, 5 teachers

¹ค.ต. (หลักสูตรและการสอน) นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{2,3}อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

teaching art learning substance, 15 school boards. 10 luminaries and 5 masters. Phase 2, the curriculum was tried out with 34 grade 12 students, Kosoomwittayasan school. They were selected by purposive sampling. The research findings found that: 1. For the findings of development in local curriculum titled “The value inculcation of Love to be Thais for Molum Show titled poem of secondary school students,” found that in overall, the propriety was in “The Highest” level. 2. For the findings of effectiveness tried out curriculum, found that : 1) the students’ posttest learning achievement was significantly higher than the pretest at .05 level, 2) the students’ value of love to be Thais, was in “The Highest” level, and 3) the students’ overall satisfaction was in “The Highest” level.

บทนำ

หมอลำเป็นสิ่งที่อยู่ในสายเลือดของชาวอีสานจนกลายเป็นวัฒนธรรมที่โดดเด่น นอกจากหมอลำกลายเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมจากคนอีสานและได้แพร่กระจายไปยังกลุ่มชนต่างๆ ในประเทศ ส่งผลให้ในยุคโลกาภิวัตน์ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในด้านต่างๆ ได้มีการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้การรับรู้ข่าวสารข้อมูลทั้งในประเทศและต่างประเทศก็สะดวกรวดเร็วมากขึ้นทำให้สภาพแวดล้อมทางด้านสังคมและวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและสังคมในยุคปัจจุบันนักเรียนทั่วไปมีการลอกเลียนแบบวัฒนธรรมทางตะวันตกกันเพิ่มมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมทางด้านการกินวัฒนธรรมทางด้านการแต่งตัวรวมไปถึงวัฒนธรรมทางด้านดนตรี จึงมีผลกระทบถึงความนิยมในศิลปะการแสดงพื้นบ้านและวัฒนธรรมของชาวอีสานได้รับความสนใจน้อยลงและอาจถูกกลืนหายไปตามเวลาหมอลำในฐานะเป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมของสังคมอีสานอันมีความงามทางศิลปะซึ่งครบถ้วนทุกด้าน บทบาทอีกด้านหนึ่ง หมอลำทำหน้าที่ขัดเกลาคุณธรรมจริยธรรมของสังคมในปัจจุบัน (นำใจ อุทธิรักษ์, 2553, หน้า 3)

โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ ได้จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาในปีการศึกษา 2555 ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดทำสาระการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับท้องถิ่น และตามความสามารถความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การเรียนรู้ในโรงเรียน และมีภารกิจในการพัฒนาระบบการเรียนการสอนและการบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน

จากการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารศึกษานิเทศก์ ครู และนักเรียน มีปัญหาดังนี้ 1) ผู้บริหาร พบว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษายังไม่เหมาะสมกับสภาพสังคม ท้องถิ่นหรือบริบทของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 80 และที่สำคัญยังไม่มีหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทยด้านการแสดงหมอลำเรื่องต่อกลอนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาใช้ในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 2) ศึกษานิเทศก์ พบว่า ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ไม่สอดคล้องกับสภาพจริงของท้องถิ่นอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 80 และหลักสูตรไม่ได้รับการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 80 3) ด้านครู พบว่า

3.1) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อมที่เป็นจริง แต่ละโรงเรียนน้อย คิดเป็นร้อยละ 75 3.2) ครูที่ทำหน้าที่สอนให้ความสำคัญเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น น้อย คิดเป็นร้อยละ 30 3.3) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความถนัดและความสนใจ ไม่จัดทำ แผนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รูปแบบการสอนยึดครูเป็นศูนย์กลาง ใช้การบรรยายและการสาธิต คิดเป็น ร้อยละ 15 และ 4) นักเรียน พบว่า 4.1) นักเรียนสนใจเรื่องราวท้องถิ่นของตนเองน้อยและนักเรียนขาด ความรักต่อท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 75 4.2) นักเรียนไม่มีโอกาสแสดงออก คิดเป็นร้อยละ 30 4.3) นักเรียนไม่มีความคิดสร้างสรรค์ คิดเป็น ร้อยละ 35 ส่วนความต้องการ 1) ผู้บริหารต้องการพัฒนา หลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของตนเอง และต้องการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การ เสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทย ด้านการแสดงผลงานเรื่องต่อกลอนของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาขึ้นมาใช้จัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการให้นักเรียนได้รู้จักการคิดวิเคราะห์ กล้าคิด กล้าตอบ กล้าแสดงออกรักความเป็นไทย มีความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง 2) ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการให้ โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทย ด้านการแสดงผลงานเรื่อง ต่อกลอนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาโดยอิงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 3) ครูต้องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ต้องการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทยด้านการแสดงผลงานเรื่องต่อกลอนของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาบูรณาการเข้ากับรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จัดบรรยายภาคการเรียนการสอนแบบเป็นกันเอง สนุกสนาน เพื่อให้นักเรียนได้กล้าคิด กล้าแสดงออก 4) นักเรียนต้องการบรรยากาศที่เป็นกันเอง มีความสนุกสนานในการเรียน ต้องการปฏิบัติกิจกรรม มากกว่าการจดบันทึกในหนังสือเรียน ต้องการเรียนรู้แบบเป็นกลุ่ม ช่วยกันคิดช่วยกันทำงานและได้ลง มือปฏิบัติ และ 5) ประชาชนท้องถิ่นและผู้ปกครองต้องการให้มีทำเนียบปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นแหล่ง เรียนรู้ในชุมชน และสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการแสดงออกของนักเรียน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การ เสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทย ด้านการแสดงผลงานเรื่องต่อกลอนของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษา เพื่อนำเอาศิลปะพื้นบ้านของอีสานที่ถือได้ว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญมาประยุกต์ใช้ในการ จัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเจตคติชีวิต ค่านิยมของคนอีสานในฐานะ ลูกหลาน เพื่อสืบสานประเพณี ค่านิยมอันดีงามของชาวอีสานให้ดำรงอยู่ สามารถนำไปเป็นหลักในการ ดำรงชีวิต และเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องหมอลำเพื่อการอนุรักษ์ทางวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน และสามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน อื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทย ด้านการแสดงผลงานเรื่องต่อกลอนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทย ด้านการแสดงผลงานเรื่องต่อกลอนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

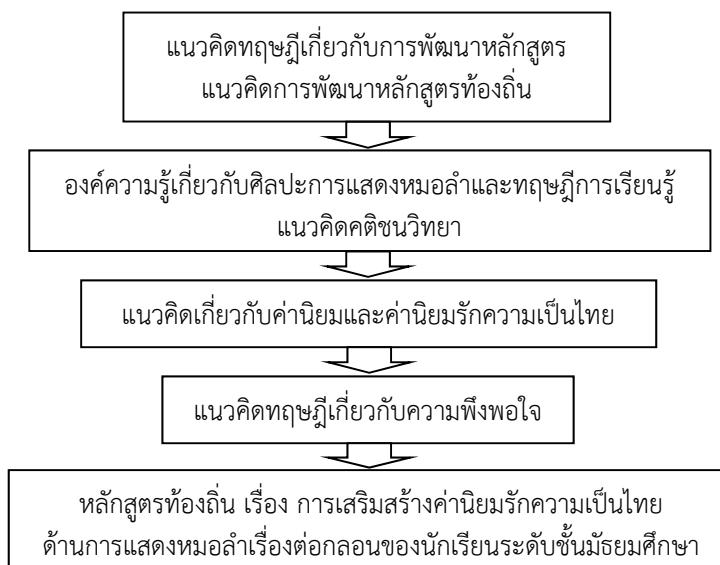

สมมุติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทย ด้านการ
แสดงหมอลำเรื่องต่อกลอนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า
ก่อนเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากเอกสารและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสำรวจสภาพปัจจุบันข้อมูลการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่ง
หาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ (IOC) พบว่า มีค่าตั้งแต่ 0.80-1.00 จำนวน 20
ข้อ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 5 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 15 คน
ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 5 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 จำนวน 110 คน รวมทั้งสิ้น 158 คน จัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน เพื่อยืนยันสภาพ
ปัจจุบัน แล้วสังเคราะห์เป็นข้อมูลพื้นฐานและกรอบแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ขั้นที่ 2 การยกร่างหลักสูตร ผู้วิจัยได้นำสภาพปัจจุบันปัญหาและข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากขั้นตอนที่
1 มาจัดทำเป็นร่างหลักสูตรท้องถิ่น โดยครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 2 คน หมอลำที่มี
ชื่อเสียงและปราชญ์ท้องถิ่นที่มีความสามารถพิเศษ เรื่อง หมอลำ จำนวน 3 คน ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย
จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 7 คน แล้วดำเนินการสร้างเอกสารประกอบหลักสูตร

ขั้นที่ 3 วิพากษ์หลักสูตร เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของร่างหลักสูตรท้องถิ่นและประเมินคุณภาพของเอกสารประกอบหลักสูตร ใช้การสนทนากลุ่มและประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ปรับปรุงแล้วจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในขั้นตอนต่อไป

ระยะที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทย

ด้านการแสดงหมอลำเรื่องต่อกลอนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา เป็นการหาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่นจากการทดลองใช้ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์ 1 ห้องเรียน จำนวน 34 คน ตามแบบแผนการทดลองเก็บรวบรวมข้อมูลผลการทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดค่านิยมรักความเป็นไทย และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลหาประสิทธิภาพโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test dependent)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทยด้านการแสดงหมอลำเรื่องต่อกลอนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$, $S.D.=0.48$)

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทยด้านการแสดงหมอลำเรื่องต่อกลอนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนมีค่านิยมรักความเป็นไทยอยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X}=4.19$, $S.D.=0.45$) และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$, $S.D.=0.41$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หมอลำเรื่องต่อกลอน เพื่อเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทย ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย (1) สภาพปัญหา (2) ความสำคัญ (3) หลักการ (4) เป้าหมาย (5) จุดประสงค์ และ (6) โครงสร้างเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วย เวลาเรียน 40 ชั่วโมง ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของหลักสูตร พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$, $S.D.=0.48$) ผลการทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์ จำนวน 36 คน พบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนทุกคนมีคะแนนผลการสอบอยู่ในระดับร้อยละ 80 ขึ้นไป (2) เจตคติของนักเรียนมีเจตคติเชิงบวกอยู่ในระดับสูง โดยมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}=4.66$, $S.D.=0.48$) เจตคติเชิงลบอยู่ในระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}=1.80$, $S.D.=0.45$) (3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$, $S.D.=0.40$)

จากผลการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ได้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรต้องให้สอดคล้องกับผู้เรียนและใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับท้องถิ่นตนเองและเกิด

ประโยชน์ต่อผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง ทำให้ได้องค์ประกอบหลักสูตร ได้แก่ 1) สภาพปัญหา (2) ความสำคัญ (3) หลักการ (4) เป้าหมาย (5) จุดประสงค์ (6) โครงสร้างเนื้อหา ได้หน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วยการเรียนรู้ เวลาเรียน 40 ชั่วโมงเป็นไปในแนวทางการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535, หน้า 30) ที่ประกอบด้วยหลักการ โครงสร้างองค์ประกอบของหลักสูตร วัตถุประสงค์ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียน เช่นเดียวกับหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเมทินี จำปาแก้ว (2550, หน้า 68 - 74) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น รายวิชาดนตรีพื้นเมือง เรื่องการตีตุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ โดยใช้วิธีดำเนินการ 5 ขั้นตอน คือ ศึกษาบริบทและสภาพความต้องการของชุมชน นำข้อมูลที่ได้มาประกอบการออกแบบหลักสูตรออกแบบหลักสูตร กำหนดองค์ประกอบหน่วยการเรียนรู้ดนตรีพื้นเมือง เรื่องการตีตุง หาคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับองค์ประกอบหลักสูตรเมื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียน 10 คน พบว่านักเรียนเรียนรู้ด้วยความสุข สนุกสนาน เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมและเวลาในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม พิจารณาจากการประเมินผลทั้งระดับบุคคลและระดับกลุ่ม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนุ พิศ อัครพันธ์ (2553, หน้า 94) ได้วิจัยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผ้าฝ้ายย้อมสีเปลือกไม้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธาดานารายณ์วิทยาโดยใช้การวิจัยแบบผสานวิธี ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบที่ครบถ้วนซึ่งมีความสอดคล้องกันประกอบด้วย ความนำ วิสัยทัศน์ หลักการจุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรจากการใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์ จำนวน 34 คน พบว่า

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หมอลำเรื่องต่อกลอน เพื่อเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทย ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนทุกคนมีคะแนนผลการสอบอยู่ในระดับร้อยละ 80 ขึ้นไป ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่เป็นอย่างนี้จะเป็นเพราะนักเรียนได้รับความรู้จากการเรียนตามหลักสูตรทำให้ได้รับความรู้ที่บางเรื่องนักเรียนยังไม่เคยเรียนมาก่อน และบางเรื่องนักเรียนอาจทราบแต่ไม่สามารถนำมาเชื่อมโยงกับเนื้อหาวิชาได้ ดังนั้นการเรียนตามหลักสูตรนั้นนอกจากจะทำให้ให้นักเรียนได้รับความรู้ใหม่แล้ว นักเรียนยังได้ฟื้นฟูความรู้เดิมด้วย โดยเห็นได้จากคะแนนผลการสอบหลังการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับร้อยละ 80 ขึ้นไปทุกคน เป็นระดับที่สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับที่ เบิร์นาร์ด (Burnard. 1998, p 15-19) ได้กล่าวไว้ว่า การมีประสบการณ์อย่างเดียวนั้นเพียงพอที่จะมั่นใจได้ว่าการเรียนรู้เกิดขึ้น ความสำคัญอยู่ที่การบูรณาการประสบการณ์ใหม่กับประสบการณ์เดิม โดยผ่านกระบวนการคิดทบทวน ซึ่งอาจเกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเองตามลำพัง หรือเกิดขึ้นโดยกระบวนการกลุ่มจากการอภิปราย ผลงานตนเองนอกจากนั้นสาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คือ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสื่อหลายประเภท ได้แสวงหาความรู้และสรุปความรู้ด้วยตัวเอง ได้อภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นกับผู้อื่น ทำให้นักเรียนมีความตื่นตัว สนใจในกิจกรรม

การเรียนรู้มากขึ้น เนื่องจากเป็นวิธีการเรียนการสอนที่แตกต่างจากวิชาอื่น ๆ ที่ส่วนใหญ่ครูจะทำการสอน โดยการบรรยายและมอบหมายหัวข้องานให้นักเรียนค้นคว้าทำเป็นรายงานมาส่ง จากการประเมินพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นทุกครั้งที่ทำการประเมิน มีความสนใจ ความกระตือรือร้น สนใจใฝ่รู้เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น เมื่อมาประกอบกับการที่นักเรียนได้มีโอกาสรับฟังคำบรรยายจากวิทยากรพิเศษ (ปราชญ์ชาวบ้าน) ซึ่งไม่ใช่ครูผู้สอนประจำของโรงเรียน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้ศึกษาจากของจริง ได้ฝึกปฏิบัติจริง มีผลให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้น ซึ่งเป็นไปตามหลักการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism) ที่เชื่อว่า ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเองจากความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่ผ่านกระบวนการคิดเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้และประสบการณ์เดิมเกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structure) ของผู้เรียน (ทิตินา แคมมณี และคณะ, 2544, หน้า 77) นอกจากนี้กระบวนการเรียนการสอนในลักษณะนี้ยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 22 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของภรณ์ทิ ธิมา ภูริโรจน์ (2550, หน้า 83 - 84) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องระบำกรมหลวงชุมพรลาลิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดชลบุรี พบว่า นักเรียนได้คะแนนการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนคะแนนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 เจตคติของนักเรียนมีเจตคติเชิงบวกด้านค่านิยมรักความเป็นไทยอยู่ในระดับสูงโดยมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.46) เจตคติเชิงลบด้านค่านิยมรักความเป็นไทยอยู่ในระดับน้อยโดยมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}=2.03$, S.D.=0.47) สอดคล้องกับงานวิจัยของภรณ์ทิ ธิมา ภูริโรจน์ (2550, หน้า 83-84) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องระบำกรมหลวงชุมพรลาลิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดชลบุรี พบว่า มีคะแนนทักษะการปฏิบัติในระดับดี ผลการวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 แสดงว่านักเรียนมีเจตคติที่ดีมากต่อการเรียนตามหลักสูตรนี้ ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หมอลำเรื่องต่อกลอน เพื่อเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทย ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.41) สอดคล้องกับงานวิจัยของนุพิศ อัครพันธ์ (2553, หน้า 94) ได้วิจัยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผ้าฝ้ายย้อมสีเปลือกไม้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ธาตุธารณวิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบที่ครบถ้วนซึ่งมีความสอดคล้องกันประกอบด้วย ความนำ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้สื่อและแหล่งการเรียนรู้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก 2) หลักสูตรท้องถิ่นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.65/81.01 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 และดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรท้องถิ่นเท่ากับ 0.7377 3) นักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น

โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากคือ ด้านเนื้อหา รูปแบบการเรียน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เนื่องจากหลักสูตรนี้ใช้การเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการให้นักเรียนหาความรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนจึงควรศึกษาหลักสูตร และคู่มือผู้สอนให้ละเอียดก่อนดำเนินการสอน เพราะเอกสารประกอบการเรียนการสอนบางเรื่องกำหนดให้มอบแก่นักเรียนหลังจากที่นักเรียนทำกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายเรียบร้อยแล้ว เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนลอกเอกสารของครูมาใช้

1.2 ครูควรศึกษาหมอลำเรื่องต่อกลอนที่มีอยู่เนื่องจากท้องถิ่นแต่ละที่อาจมีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นแตกต่างกันเพื่อที่ครูจะได้นำมาปรับสอดแทรกเพิ่มเติมหรือปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมกับบริบทของสถาบันการศึกษา

1.3 ควรเพิ่มกิจกรรมฝึกทักษะปฏิบัติการแสดงให้นักเรียนฝึกฝนให้ดีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียนให้กล้าแสดงออกมากขึ้น

1.4 เพื่อให้นักเรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับ (Feed Back) สำหรับนำไปปรับปรุงการทำงานครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น ครูควรติดตามและประเมินผลงานของนักเรียนอย่างรวดเร็ว

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรโดยนำหมอลำเรื่องต่อกลอนบูรณาการเข้ากับเนื้อหาวิชาอื่นๆ ตามความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชานั้นๆ

2.2 ควรทดลองนำหลักสูตรไปดำเนินการในลักษณะที่มีการประเมินผลเป็นระยะ เช่น 8 สัปดาห์ 12 สัปดาห์ 16 สัปดาห์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบด้านความรู้และเจตคติของนักเรียนในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- ทศนา แคมมณี. (2544). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุทิศ อัครพิน. (2553). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผ้าฝ้ายย้อมสีเปลือกไม้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยาโดยใช้ การวิจัยแบบผสมวิธี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- น้ำใจ อุทกฤษ. (2553). การศึกษาและแนวทางการพัฒนาหมอลำเรื่องต่อกลอนในภาคอีสาน. วิทยานิพนธ์ (ปร.ด.) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภรณ์ธิมา ภูริโรจน์. (2550). “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายภาพลงบนพรำลิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดชลบุรี” วารสารหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา. 1(1) ; (ก.ค. 2549 - มี.ค. 2550) : 65-77.

เมทินี จำปาแก้ว. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาดนตรีพื้นบ้านเรื่องการตีซึ่งสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร
และการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2535). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น.

Burnard, Sonia. (1998). Developing Children's Behaviour in the Classroom a Practical
Guide for Teachers and Students. London : The Falmer Press.

**กลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียน
ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ประเวศ ทังจันทร์แดง**

**STRATEGY FOR ENHANCING STUDENT QUALITY OF LIFE WELFARE
SCHOOL UNDER THE SPECIAL EDUCATION OFFICE,
BASIC EDUCATION COMMISSION)
PRAWET TANGJANDAENG**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาแนวทางและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสงเคราะห์ 2) พัฒนากลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์ 3) ประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาปัญหาแนวทางและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสงเคราะห์ โดยใช้แบบสอบถามกับบุคลากร 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหาร 152 คน ครู 338 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา 254 คน และโดยการสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน 2) พัฒนากลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำร่างกลยุทธ์ โดยผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน ครู 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 5 คน และตรวจสอบร่างกลยุทธ์โดยสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน 3) ประเมินกลยุทธ์ที่ปรับปรุงแล้ว 3 ด้าน คือ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ โดยใช้แบบสอบถามกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหา แนวทางการจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏว่า 1.1) ด้านการดูแลนักเรียน นักเรียนมีจำนวนมากต่อการดูแลของครู ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะด้านได้แก่ ด้านโภชนาการ สุขภาพนักเรียน และขาดงบประมาณซ่อมแซมครุภัณฑ์ในการพัฒนางานบ้านงานครัว การส่งเสริมงานอนามัย และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม แนวทาง คือ ปรับสัดส่วนครูให้เพียงพอแก่นักเรียน พัฒนาครูด้านโภชนาการและสุขภาพนักเรียนให้มีทักษะการทำงาน และเสนอจัดตั้งงบประมาณเพื่อซ่อมแซมครุภัณฑ์ ส่งเสริมงานอนามัย และสิ่งแวดล้อม 1.2) ด้านการจัดการศึกษา หลักสูตร การวัดและประเมินผลไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหา นักเรียนที่แตกต่างกัน ขาดการพัฒนาทักษะชีวิต ครูขาดทักษะการสอนอาชีพ แนวทาง คือ สถานศึกษา ปรับหลักสูตร การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพปัญหานักเรียน พัฒนาครูให้มีความรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ และ 1.3) ด้านการส่งต่อ ขาดครูแนะแนวให้คำปรึกษาด้านวิชาการ และวิชาชีพ แนวทาง คือ พัฒนาครูแนะแนวให้มีความรู้ด้านการแนะแนวในขณะที่ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ปรากฏว่า

ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง และจุดอ่อน ด้านโครงสร้างและนโยบาย คือ นโยบายการจัดการศึกษา มีความชัดเจน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่ครอบคลุม ด้านผลผลิตและการบริการ คือ ให้บริการความรู้และเทคโนโลยี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่น่าพอใจ ด้านบุคลากร คือ บุคลากรศรัทธาในวิชาชีพ และครูมีภาระงานมาก ด้านประสิทธิภาพทางการเงิน คือ ใช้เงินเกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการ และไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง และชุมชน ด้านวัสดุอุปกรณ์ คือ มีวัสดุ และอุปกรณ์เพียงพอ และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายไม่ครอบคลุม และด้านการบริหารจัดการ คือ มีพื้นที่ที่เพียงพอต่อการจัดการศึกษา และขาดการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรค ด้านเศรษฐกิจ คือ ฝึกให้นักเรียนมีทักษะอาชีพและผู้ปกครองไม่มีเวลาในการดูแลบุตรหลาน ด้านสังคมและวัฒนธรรม คือ สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนการสอน และบิดา มารดาไม่มีเวลาดูแล ด้านการเมืองและกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติการศึกษาเอื้อต่อการเรียนการสอน และนโยบายรัฐบาลไม่แน่นอน ด้านเทคโนโลยี คือ มีเว็บไซต์ในการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร และกิจกรรม และไม่มีแหล่งสืบค้นข้อมูลแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากหลาย

2) การพัฒนากลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์ สงเคราะห์ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 2.1) ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม พบว่า สภาพแวดล้อมภายในโน้มเอียงไปทางจุดแข็ง และสภาพแวดล้อมภายนอกโน้มเอียงไปทางโอกาส 2.2) กลยุทธ์ที่สร้างขึ้นในด้าน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการดูแลนักเรียน ด้านการจัดการศึกษา และด้านการส่งต่อนักเรียน ประกอบด้วย 3 ประเด็นกลยุทธ์ 16 มาตรการ

3) ประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

คำสำคัญ : กลยุทธ์, การจัดการศึกษาสงเคราะห์, คุณภาพชีวิต, โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the problems, ways, and factors in the Welfare Education. 2) to develop the strategies in the Welfare Education. and 3) to evaluate the strategies in the Welfare Education to lift up of students' life quality of welfare Education of Welfare School, Special Education Bureau, Office of the Basic Education Commission guidelines. This research was divided into 3 phases as follows : 1) studying the problems, ways, and factors in the Welfare Education. The data were obtained by using questionnaire with enquiring 3 groups of personnel consisting of 152 administrators, 338 teachers 254 basic school committees, and the focus group discussion with 3 groups of personnel, 12 persons. 2) developing the strategies in the Welfare Education by using SWOT analysis and making draft strategies in workshops comprising of 3 groups of personnel consisting of 5 administrators, 10

teachers 5 basic school committees. In addition, critics and comments from 10 experts were obtained, and 3) evaluating the readjusted strategies in 3 areas : propriety, feasibility and utility in the Welfare Education by using questionnaire from 12 experts.

The findings were as follows:

1. The problems, ways, and factors in the Welfare Education. to lift up of students' life quality of guideline Welfare Education, Special Education Bureau, Office of the Basic Education Commission were concluded in items : 1.1) students cares were realized a lot of student per a teacher, the teachers were rare the skill in the nutrition, healthy. The budget is not enough to maintain the instrument, kitchen utensils, healthy projects, and environment development. 2) the education ; the course management and the evaluation were not consistent the status of the students. The students were rarely the life skills. The teachers were no career skills 3) student passing ; the least guidance teachers to consult in academic and career.

2. The development the strategies in the Welfare Education to lift up of students' life quality of Welfare Education, Special Education Bureau, Office of the Basic Education Commission. was listed as follows : 2.1) The conditions analysis : The internal environments tend to the strength and the external environments tend to the opportunity. 2.2) Constructed strategies in 3 items ; 1) students care 2) the education 3) student passing. Those items consisted of 3 strategies, and 16 measures.

3. Outcomes of the strategic assessment in the Welfare Education of Welfare School, Special Education Bureau, Office of the Basic Education Commission. The propriety, feasibility and utility of strategies were at a high level of assessment.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยีการสื่อสาร กอปรกับประเทศไทยมีนโยบายเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รัฐบาลจึงเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้มีความเข้มแข็ง สร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน และกำหนดนโยบายการศึกษาที่สำคัญหลายประการได้แก่ การสร้างโอกาสทางการศึกษา การเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย การกระจายอำนาจสู่พื้นที่ให้เสร็จสมบูรณ์โดยเริ่มจากพื้นที่ที่มีความพร้อม สนับสนุนการสร้างรายได้ระหว่างเรียน และสนับสนุนให้ผู้สำเร็จการศึกษามีงานทำได้ทันทีโดยความร่วมมือระหว่างแหล่งงานกับสถานศึกษา ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 1) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ที่เน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ต่อเนื่องถึงฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรมรวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วย

ฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาและบริหารประเทศ(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, หน้า 1) ซึ่งกระบวนการพัฒนาคนต้องใช้การศึกษาเป็นกลไก การขับเคลื่อนสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศทุกด้านจึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้สามารถพัฒนาศักยภาพคนตรงกับความต้องการของประเทศ ดังปรากฏในมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ระบุว่าการจัดการศึกษาต้องให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐบาลต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคล ซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือ ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ ความสำเร็จดังกล่าวได้กำหนดให้รัฐต้องจัดกระบวนการทางการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการมีฐานะเป็นหน่วยงานหลักที่จะต้องปฏิบัติภารกิจอันสำคัญรวมทั้งในฐานะของหน่วยงานสนับสนุนสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา มีความรับผิดชอบการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างได้ผลดีทั้งระบบ โดยมีภารกิจและบทบาทหน้าที่เพื่อเป้าหมายอันสำคัญ อย่างเดียวกันคือ การพัฒนาการศึกษาไทยให้เป็นเลิศ โดยการทำให้นักเรียนมีคุณภาพ ได้มาตรฐานสูงในระดับสากล และสิ่งที่คาดหวังจะเกิดขึ้นได้ต้องเริ่มที่โรงเรียนที่ห้องเรียนมุ่งเน้นที่ตัวนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (ธรรมบุญ ศรีจันทร์, 2552, หน้า 1)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่บริหารการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนด้อยโอกาสในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ปีการศึกษา 2556 มีโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 51 แห่ง ใน 42 จังหวัดจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 37,511 คน เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รับเด็กด้อยโอกาสตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด 10 ประเภท ได้แก่เด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงาน เด็กเร่ร่อนเด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศ เด็กกำพร้า เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ เด็กยากจนมากเป็นพิเศษ เด็กในชนกลุ่มน้อย เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งเสพติด เด็กที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และเด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อที่สังคมรังเกียจ ซึ่งพบว่า เด็กกลุ่มดังกล่าวมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องให้การช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ เพื่อพัฒนาศักยภาพ ในการดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2556, หน้า 1)

ในการจัดการศึกษาสงเคราะห์ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2555, หน้า 2-3) พบว่า โรงเรียนประสบปัญหาเป็นอย่างมาก ซึ่งสรุปได้ดังนี้ ด้านการดูแลนักเรียนพบว่า โรงเรียนยังขาดรูปแบบการดูแลนักเรียนที่ชัดเจน เนื่องจากเด็กกลุ่มดังกล่าวต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษโดยเฉพาะการฟื้นฟูสภาพจิตใจ การให้ความรัก ความอบอุ่น การขาดสภาพความพร้อมด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านจิตวิทยา และครูพยาบาลที่มีความสามารถเฉพาะทาง สำหรับด้านการจัดการศึกษาพบว่า นักเรียนขาดสภาพความพร้อมในการเรียนรู้ เนื่องจากผลกระทบทางด้านจิตใจ และสภาพความ

พร้อมทางด้านร่างกาย ส่วนด้านการส่งต่อ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมเท่าที่ควร ในการเข้าไปศึกษาต่อ หรือเข้าทำงานในสถานประกอบการ ที่เป็นหน่วยงานของเอกชน

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงควรจัดให้มีรูปแบบการจัดการศึกษาเฉพาะสำหรับเด็กด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กเรียนกลุ่มดังกล่าวได้รับการจัดการศึกษาที่ตอบสนอง ต่อสภาพปัญหาที่มีพื้นฐาน มีทักษะกระบวนการ มีเจตคติที่ดี และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กำหนด เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษา สำหรับเด็กที่ด้อยโอกาสมีคุณภาพมีประสิทธิภาพ นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อไปในอนาคตได้เต็มตามศักยภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาค้นคว้าพัฒนากลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการ ของนักเรียนดังกล่าวได้อย่างแท้จริง ซึ่งจะได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นองค์ความรู้ เพื่อนำมาใช้กำหนดนโยบายปรับปรุง จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาสงเคราะห์ อย่างเหมาะสมและทันสมัย ให้นักเรียนมีความรู้ และทักษะที่เหมาะสม สามารถดำรงชีวิต พัฒนา ศักยภาพเข้าสู่สังคม และอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุขหรือเป็นผู้นำในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาแนวทางและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสงเคราะห์
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการดูแลนักเรียน ด้านการจัดการนักเรียน และด้านการส่งต่อ

1.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ นโยบายและโครงสร้าง ผลผลิตและการบริการ บุคคล งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และทักษะการจัดการ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัญหา แนวทางและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสงเคราะห์ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3,695 คน ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 744 คน และโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 12 คน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ (Best Practice) โดยสัมภาษณ์ โรงเรียน จำนวน 2 แห่ง แห่งละ 3 คน รวม 6 คน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ คือ เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน จำนวน 1 แห่ง และสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลดีเด่น จำนวน 1 แห่ง ดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกและการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา หรือรองผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 20 คน การตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โดยการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 10 คน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 3 ด้าน ได้แก่ด้านความเหมาะสม (Suitability) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility Standard) โดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านแผนกลยุทธ์ จำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบบสนทนากลุ่ม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งจะครอบคลุม เนื้อหาใน 3 ด้าน คือ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน องค์ประกอบคือ ที่พัก อาหาร สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม การพัฒนาจัดการศึกษา องค์ประกอบคือ ทักษะพื้นฐาน ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ และการส่งต่อนักเรียน องค์ประกอบคือ การส่งต่อเพื่อการศึกษา และการส่งต่อเพื่อการประกอบอาชีพ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสงเคราะห์และการพัฒนา
กลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์ นำมากำหนดกรอบแนวคิดเพื่อสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมการ
พัฒนากลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษา
สงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างขึ้นและหาความ
เที่ยงตรง (validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถาม และนำเครื่องมือมาหาความ
เชื่อมั่น (reliability)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยในการติดต่อหน่วยงานที่เก็บข้อมูล
โดยนำแบบสอบถามที่ได้ส่งไปยังผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดส่ง
และเก็บกลับคืนด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าความถี่ และร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถาม
3. วิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content

Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาปัญหาแนวทางและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับ
คุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสรุปผลดังนี้

1.1. การศึกษาปัญหา แนวทาง และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสงเคราะห์
เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้แบบสอบถามปรากฏว่า ระดับปัญหา ด้านการดูแล
นักเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาสูงสุด คือ การจัดบุคลากรรับผิดชอบดูแล และมีการ
ดำเนินการ อยู่ในระดับมาก มีการดำเนินการสูงสุด คือ การจัดระบบน้ำดื่มที่ได้มาตรฐาน ในขณะที่ด้าน
การจัดการศึกษา มีปัญหา อยู่ในระดับ ปานกลาง ปัญหาสูงสุดคือ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วย
ตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก การดำเนินการ
สูงสุดคือ การมุ่งมั่นในการทำงานเมื่อพิจารณาในด้าน

การส่งต่อ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาสูงสุดคือ การประสานงานกับหน่วยงานการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน และมีการดำเนินการ มีค่าอยู่ในระดับมาก การดำเนินการสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการศึกษา

1.2 การศึกษาปัญหา แนวทางและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสงเคราะห์ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) สรุปดังนี้

1.2.1 การศึกษาปัญหา แนวทาง

1.2.1.1 ด้านการดูแลนักเรียน ปรากฏว่า 1) ปัญหาการจัดที่พัก จำนวนนักเรียนที่พักนอนมีมากครูที่ดูแลมีไม่เพียงพอ ระบบสื่อ ครุภัณฑ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และงบประมาณไม่เพียงพอ แนวทางแก้ปัญหา คือ ปรับสัดส่วนการดูแลนักเรียน นำระบบการดูแลมาช่วยเหลือนักเรียน ขอจัดตั้งงบประมาณให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของแต่ละโรงเรียน สร้างขวัญกำลังใจให้ครู และมีปัจจัยที่ส่งผล ผู้บริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน 2) ปัญหาการจัดอาหาร ครูโภชนาการและบุคลากรขาดการพัฒนาทักษะประสบการณ์ งบประมาณที่จัดสรรในการจัดซื้อครุภัณฑ์งานบ้านงานครัวไม่เพียงพอ และถูกกำหนดจากส่วนกลางจึงไม่สอดคล้องกับสภาพการใช้งาน งบจัดสรรรายหัวไม่สอดคล้องกับภาพเศรษฐกิจและท้องถิ่น การนิเทศ กำกับ ติดตามขาดความต่อเนื่อง ขาดโปรแกรมสำเร็จรูปในการจัดรายการอาหาร แนวทางแก้ปัญหา คือ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีทักษะประสบการณ์ เปิดโอกาสให้โรงเรียนเสนอขอจัดตั้งงบประมาณหน่วยงานส่วนกลางจัดทำกรวิจัยค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนของแต่ละภูมิภาค นิเทศ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการจัดรายการอาหาร และมีปัจจัยที่ส่งผล ผู้บริหาร ครู และบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น ผู้ปกครอง ชุมชน ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน 3) ปัญหาการส่งเสริมสุขภาพ ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญ ครูอนามัยโรงเรียนขาดทักษะการใช้เครื่องมือ และความรู้ในการวินิจฉัยโรคเบื้องต้น ขาดงบประมาณในการจัดหาครุภัณฑ์ เครื่องออกกำลังกาย และพื้นที่ในการพัฒนาด้านร่างกาย ขาดงบประมาณสนับสนุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการพานักเรียนไปสถานพยาบาล ขาดเครื่องมือในการตรวจสุขภาพ อุปกรณ์รักษาพยาบาล และเครื่องมืออำนวยความสะดวกเบื้องต้น จำนวนยานพาหนะมีไม่เพียงพอ การนิเทศ กำกับ ติดตามขาดความต่อเนื่อง ขาดโปรแกรมคำนวณมวลกาย แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดกลุ่มนักเรียนตามพัฒนาการของร่างกายเพื่อจัดโปรแกรมการดูแลด้านโภชนาการ ประสานสถานพยาบาลเพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้นักเรียนรักการออกกำลังกาย หน่วยงานต้นสังกัดจัดสรรงบประมาณสนับสนุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เครื่องมือในการตรวจสุขภาพ และยานพาหนะพยาบาล ออกแบบอาคารพยาบาลให้รองรับผู้พิการ และมีปัจจัยที่ส่งผล ผู้บริหาร ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือและสนับสนุน 4) ปัญหาการพัฒนาสิ่งแวดล้อม นักเรียนขาดจิตสำนึกในการดูแล พัฒนาสิ่งแวดล้อม บุคลากรฝ่ายอาคารสถานที่ไม่เพียงพอ งบประมาณในการพัฒนา ปรับปรุง ซ่อมบำรุงไม่เพียงพอ แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดทำโครงการสร้างจิตสำนึก พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ประสานหน่วยงาน ชุมชน เพื่อระดมทรัพยากร ขอจัดตั้งงบประมาณเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้มีกำกับ ติดตามการพัฒนาปรับปรุง

สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง และมีปัจจัยที่ส่งผล ผู้บริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน สถานพยาบาล และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือและสนับสนุน

1.2.1.2 ด้านการจัดการศึกษา ปรากฏว่า 1) ปัญหาทักษะพื้นฐานนักเรียนมีพื้นฐานความรู้ ที่แตกต่างกัน คำนึงผู้ปกครองให้บุตรหลานเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา คำนึงของสังคมที่เน้นคนเก่งด้านวิชาการ มาตรฐานการศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของนักเรียน นโยบายการศึกษามีการเปลี่ยนแปลง การวัดและประเมินผลผู้เรียนใช้เกณฑ์มาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ หลักสูตรไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ครูผู้สอนมีภาระงานนอกเหนือจากการสอนมาก แนวทางแก้ปัญหา คือ ส่งเสริมให้ผู้สอนจัดทำแผนพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล นำทฤษฎีการพัฒนาการทางสมองมาใช้พัฒนานักเรียน จัดกิจกรรมปรับค่านิยมของผู้ปกครอง จัดทำประชาพิจารณ์เพื่อวางมาตรฐานการศึกษา จัดทำแนวทางการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของนักเรียน มีการสะท้อนปัญหาการจัดการเรียนการสอนจากระดับสถานศึกษาสู่ระดับกระทรวง จัดให้มีการทดสอบวัดพื้นฐานความรู้และจัดกิจกรรมปรับพื้นฐานความรู้ และมีปัจจัยที่ส่งผล ผู้บริหาร ครู และบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน สถานพยาบาล และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ให้ความร่วมมือช่วยเหลือและสนับสนุน 2) ปัญหาทักษะชีวิต นักเรียนมีพื้นฐานการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน อัตราส่วนครูต่อนักเรียนไม่เหมาะสม ครูขาดทักษะในการดูแลนักเรียนประจำ ขาดผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา และด้านจิตวิทยา ขาดการกำกับติดตามในการนำหลักสูตรทักษะการดำรงชีวิตมาพัฒนานักเรียน กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนขาดความต่อเนื่อง ขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมทักษะชีวิต แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดกิจกรรมให้ความรู้ผู้ปกครอง สนับสนุนให้รัฐบาลส่งเสริมคุณภาพชีวิตของชุมชนที่ด้อยโอกาส จัดสรรอัตราค่าจ้างครูให้เพียงพอและพัฒนาให้มีความรู้ ประสานความร่วมมือกับสถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตเวช จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดให้มีการกำกับ ติดตามการดำเนินกิจกรรมทักษะดำรงชีวิต จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม จัดกิจกรรมสร้างขวัญ กำลังใจ ยกย่องผู้มีผลงานดีเด่น และมีปัจจัยที่ส่งผลผู้บริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน สถานพยาบาล และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือช่วยเหลือและสนับสนุน 3) ปัญหาทักษะอาชีพ ครูขาดทักษะประสบการณ์ ด้านการสอนอาชีพ การจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไม่เพียงพอ สถานประกอบการที่ฝึกนักเรียนมีน้อย ขาดการเตรียมความพร้อมผู้เรียนเข้าสู่สถานประกอบการ แนวทางแก้ปัญหา คือ พัฒนาครู บุคลากร ให้มีทักษะและประสบการณ์สอนงานอาชีพ ปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับงานอาชีพ สนับสนุนให้หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุน และมีปัจจัยที่ส่งผล ผู้บริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนสถานพยาบาล และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ให้ความร่วมมือช่วยเหลือและสนับสนุน

1.2.1.3 ด้านการส่งต่อนักเรียน ปรากฏว่า 1) ปัญหาการส่งต่อเพื่อการศึกษา นักเรียนขาดทักษะการใช้ชีวิตในสังคม ขาดครูแนะแนว ความต้องการของนักเรียนไม่สอดคล้องกับศักยภาพของตน เช่น แพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ขาดทุนในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น

นักเรียนบางคนไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎรส่งผลให้นักเรียนไม่ได้รับสิทธิทางการศึกษา ขาดงบประมาณในการกำกับ ติดตามนักเรียนที่เรียนต่อ ในระดับที่สูงขึ้น ขาดการจัดระบบสารสนเทศ นักเรียนที่จบการศึกษา แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ทักษะชีวิต พัฒนาครูแนะแนว ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับทุนการศึกษา จัดทำแผนขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการกำกับ ติดตามนักเรียน ส่งเสริมให้มีการจัดระบบสารสนเทศนักเรียนที่จบการศึกษาและเรียนต่อ ประสานกับปลัดอำเภอเพื่อขอความร่วมมือในการจัดทำสถานะทางทะเบียนราษฎร และมีปัจจัยที่ส่งผล ผู้บริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนสถานพยาบาล และโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพให้ความร่วมมือช่วยเหลือและสนับสนุน 2) ปัญหาการส่งต่อเพื่อการประกอบอาชีพ นักเรียนขาดทักษะการใช้ชีวิตในสังคม ขาดครูแนะแนว ขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดเครือข่ายในการส่งนักเรียนเข้าสู่สถานประกอบการ ขาดการจัดระบบสารสนเทศนักเรียน นักเรียนบางคนไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ทักษะชีวิต พัฒนาครูแนะแนว ขอรับงบประมาณสนับสนุน จัดหาเครือข่ายในการส่งต่อนักเรียนเข้าสู่สถานประกอบการ ส่งเสริมให้มีการจัดระบบสารสนเทศนักเรียน ประสานกับปลัดอำเภอเพื่อขอความร่วมมือในการจัดทำสถานะทางทะเบียนราษฎรและมีปัจจัยที่ส่งผล ผู้บริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนสถานพยาบาล และโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพให้ความร่วมมือช่วยเหลือและสนับสนุน

1.2.2 การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2.2.1 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนด้านโครงสร้างและนโยบาย จุดแข็ง คือ นโยบายการจัดการศึกษามีความชัดเจน และจุดอ่อน คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่ครอบคลุม ด้านผลผลิตและการบริการ จุดแข็ง คือ ให้บริการความรู้และเทคโนโลยี และจุดอ่อน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่น่าพอใจ ด้านบุคลากร จุดแข็ง คือ บุคลากรศรัทธาในวิชาชีพ และจุดอ่อน คือ ครูมีภาระงานมาก ด้านประสิทธิภาพทางการเงิน จุดแข็ง คือ ใช้เงินเกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการ และจุดอ่อนคือไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง และชุมชน ด้านวัสดุอุปกรณ์ จุดแข็ง คือ มีวัสดุและอุปกรณ์เพียงพอ และจุดอ่อน คือ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายไม่ครอบคลุม และด้านการบริหารจัดการ จุดแข็ง คือ มีพื้นที่ที่เพียงพอต่อการจัดการศึกษา และจุดอ่อน คือ ขาดการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม

1.2.2.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรค ด้านเศรษฐกิจ โอกาส คือ ฝึกให้นักเรียนมีทักษะอาชีพ และอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการดูแลบุตรหลาน ด้านสังคมและวัฒนธรรม โอกาส คือ สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนการสอน และอุปสรรค คือ บิดา มารดาไม่มีเวลาดูแล ด้านการเมืองและกฎหมาย โอกาส คือ พระราชบัญญัติการศึกษาเอื้อต่อการเรียนการสอน และอุปสรรค คือ นโยบายรัฐบาลไม่แน่นอน ด้านเทคโนโลยี โอกาส คือ มีเว็บไซต์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรม และอุปสรรคคือไม่มีแหล่งสืบค้นข้อมูลแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากหลาย

2. การพัฒนากลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดังนี้

2.1 ด้านการดูแลนักเรียน พบว่า 1) การจัดที่พักมีความเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน มีครูดูแลนักเรียนเป็นที่ปรึกษาในการดำรงชีวิต 2) การจัดอาหาร มีการประกอบอาหารเลี้ยงนักเรียนทั้ง

3 มื้อ โดยมีครูโภชนาการเป็นผู้จัดรายการอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ 3) การส่งเสริมสุขภาพ มีการดำเนินงานร่วมกับสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลในการดูแลสุขภาพอนามัย มีการตรวจสุขภาพ การฉีดวัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ออกกำลังกาย 4) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนและการดำรงชีวิตโดยนักเรียนมีส่วนร่วมส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักประหยัดพลังงาน

2.2 ด้านการจัดการศึกษา พบว่า 1) ทักษะพื้นฐานนักเรียนแตกต่างกัน จึงต้องมีการคัดกรอง เพื่อดำเนินการปรับพื้นฐานให้มีความใกล้เคียงกัน การจัดการศึกษาโดยเน้นให้นักเรียนพึ่งตนเองได้โดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเข้ากับหลักสูตรแกนกลาง การจัดการเรียนการสอนมีการวัดผลประเมินผล ตามสภาพจริง 2) ทักษะชีวิต นักเรียนประสบปัญหาความยากลำบากในการดำรงชีวิตจึงต้องมีกิจกรรมที่ฝึกนักเรียนให้มีทักษะชีวิต เช่น กิจกรรมกลุ่มที่เน้นความร่วมมือร่วมใจ ความรักความสามัคคี ความรับผิดชอบ การดำรงชีวิต กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น

2.3 ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า 1) การส่งต่อเพื่อการศึกษา โรงเรียนจะส่งต่อนักเรียนตามสภาพความพร้อมของแต่ละคน โดยมีครูแนะแนวเป็นผู้ให้คำชี้แนะและประสานงานกับเครือข่ายสถานศึกษาที่จะรับนักเรียนเข้ารับการศึกษ 2) การส่งต่อเพื่อการประกอบวิชาชีพ โรงเรียนมีโครงการส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ ดังนั้นเมื่อนักเรียนจบการศึกษาจะสามารถประกอบอาชีพตามที่ตนถนัดได้ นอกจากนี้โรงเรียนได้ติดต่อประสานงานมีเครือข่ายอาชีพที่หลากหลายให้นักเรียนได้เลือกให้เหมาะสมกับตน

ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกและการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน จุดแข็ง จุดอ่อน การจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน จุดแข็ง

ด้านโครงสร้างและนโยบาย มีค่าอยู่ในระดับมาก โดยระดับจุดแข็งสูงสุด คือ นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสของโรงเรียนมีความชัดเจน ด้านผลผลิตและการบริการมีค่าอยู่ในระดับมาก โดยระดับของจุดแข็งสูงสุดคือ โรงเรียนให้บริการด้านความรู้และเทคโนโลยีแก่นักเรียนและชุมชน ด้านบุคลากร มีค่าอยู่ในระดับมาก โดยระดับจุดแข็งสูงสุดคือ บุคลากรทุกคนมีความศรัทธาในวิชาชีพครู ด้านประสิทธิภาพทางการเงินมีค่าอยู่ในระดับมาก โดยระดับจุดแข็งสูงสุดคือ การใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการและพัฒนาการศึกษา ด้านวัสดุอุปกรณ์มีค่าอยู่ในระดับมาก โดยระดับจุดแข็งสูงสุด คือ โรงเรียนมีวัสดุ และอุปกรณ์การศึกษาเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอสำหรับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสและด้านการบริหารจัดการมีค่าอยู่ในระดับมาก โดยระดับจุดแข็งสูงสุดคือ โรงเรียนมีพื้นที่เพื่อจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสที่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส

1.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน จุดอ่อน

ด้านโครงสร้างและนโยบาย มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับจุดอ่อนสูงสุด คือ โรงเรียนส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนครอบคลุมทุกด้าน ด้านผลผลิตและการบริการมีค่าอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยระดับของจุดอ่อนสูงสุดคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในบางวิชายังไม่เป็นที่น่าพอใจ ด้านบุคลากร มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับจุดอ่อนสูงสุดคือ ครูมีภาระงานนอกเหนือจากการสอน มาก ด้านประสิทธิภาพทางการเงินมีค่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับจุดอ่อนสูงสุดคือ ระดมทรัพยากร ช่วยสนับสนุนด้านการพัฒนาการศึกษาและจัดกิจกรรมได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง และองค์กรอื่น เป็นอย่างดี ด้านวัสดุอุปกรณ์มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับจุดอ่อนสูงสุดคือ โรงเรียนมีระบบ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายครอบคลุมทั่วพื้นที่บริเวณโรงเรียน และด้านการบริหารจัดการมีค่าอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยระดับจุดอ่อนสูงสุดคือ โรงเรียนจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีเครือข่ายผู้ปกครองเข้ามา มีส่วนร่วม

2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก โอกาส อุปสรรค การจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับ คุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก โอกาส

ด้านเศรษฐกิจมีค่าอยู่ในระดับมาก โดยระดับโอกาสสูงสุดคือ ฝึกให้นักเรียนมีรายได้ ระหว่างเรียนโดยจัดตลาดนัดอาชีพในโรงเรียน ด้านสังคมและวัฒนธรรมมีค่าอยู่ในระดับมาก โดยระดับ ของโอกาสสูงสุดคือ สภาพธรรมชาติและสภาพแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ด้านการเมือง และกฎหมายมีค่าอยู่ในระดับมาก โดยระดับโอกาสสูงสุดคือพระราชบัญญัติการศึกษาเอื้อต่อการเรียน การ ด้านเทคโนโลยี มีค่าอยู่ในระดับมาก โดยระดับของโอกาสสูงสุดคือ โรงเรียนมีเว็บไซต์ในการเผยแพร่ผลงาน ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก อุปสรรค

ด้านเศรษฐกิจมีค่าอยู่ในระดับมาก โดยระดับอุปสรรคสูงสุดคือ พ่อ-แม่ ผู้ปกครองไป ประกอบอาชีพต่างจังหวัดเพื่อหารายได้ทำให้ไม่มีเวลาในการดูแลบุตรหลาน ด้านสังคมและวัฒนธรรมมี ค่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับของอุปสรรคสูงสุดคือ นักเรียนไม่ได้อยู่ร่วมกับบิดา-มารดาทำให้ขาด การดูแลบุตร ด้านการเมืองและกฎหมายมีค่าอยู่ในระดับมาก โดยระดับอุปสรรคสูงสุดคือ นโยบายรัฐบาล และพรรคการเมืองที่มีปัญหาทำให้นโยบายรัฐบาลไม่แน่นอน ด้านเทคโนโลยีมีค่าอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยระดับของอุปสรรคสูงสุด คือ มีแหล่งสืบค้นข้อมูลแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมและเทคโนโลยีหลากหลายทั้ง สถาบันการศึกษาและองค์กรเอกชนที่อยู่ใกล้โรงเรียน

จากผลการประเมินสถานภาพการจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียน ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พบว่า มีสภาพแวดล้อมภายในโน้มเอียงไปทางจุดแข็ง และมีสภาพแวดล้อมภายนอกโน้มเอียงไป ทางโอกาส ซึ่งสามารถนำไปเพื่อร่างกลยุทธ์ได้ดังนี้ (ใช้กลยุทธ์ STAR /รุก/เพิ่ม/ขยาย)

ด้านการดูแลนักเรียน

กลยุทธ์ที่ 1 ปลูกฝังคุณธรรม จิตสำนึกในความเป็นไทย และทักษะการดำรงชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรการ 1) พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้เพื่อปลูกฝัง คุณธรรมความเป็นไทยและทักษะการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) พัฒนาโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) ส่งเสริมให้โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จัดกิจกรรมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้มีความหลากหลายและ 4) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการยกย่องเชิดชู สถานศึกษา และบุคลากรที่มีผลงานดีเด่น ด้านคุณธรรม และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านการจัดการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการบริหารและกลไกในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสโดยมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

มาตรการ 1) เสนอให้มีกฎหมาย นโยบายระเบียบ และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสงเคราะห์ 2) จัดทำเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 3) พัฒนากลไกการประสานงานภาคีเครือข่ายการจัดการศึกษา 4) จัดให้มีกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส 5) ส่งเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) พัฒนาศักยภาพในการประชาสัมพันธ์ ประสานงาน กำกับติดตามประเมินผล 7) ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือกับภาคเอกชน และขยายภาคีเครือข่ายการให้ความร่วมมือในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

ด้านการส่งต่อนักเรียน

กลยุทธ์ที่ 3 ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กด้อยโอกาสให้ทั่วถึง ครอบคลุมผู้เรียนได้รับโอกาสการพัฒนาเต็มตามศักยภาพเหมาะสมกับอัตลักษณ์

มาตรการ 1) พัฒนาระบบและจัดทำฐานข้อมูลเด็กด้อยโอกาสให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน 2) กำหนด กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ สร้างเครือข่ายการเข้าถึงเด็กด้อยโอกาส 3) พัฒนาระบบการรับนักเรียนเชิงรุก 4) พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบการส่งต่อและระบบการสนับสนุน 5) เพิ่มสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้กับเด็กด้อยโอกาสตามความจำเป็นและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และ 6) ส่งเสริมให้เด็กด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เหมาะสมกับอัตลักษณ์แห่งตน และเข้าถึงการศึกษาในระดับสูงขึ้นหรืออุดมศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เป็นการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกันว่าร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีมาตรฐานความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility Standard) ในระดับมาก

3. การประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเมินใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเหมาะสม (Suitability) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility Standard) สรุปดังนี้

การประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความเหมาะสม รองลงมาคือ ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านปรากฏว่า ด้านการดูแลนักเรียน กลยุทธ์ที่ 1 ปรากฏว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ ตามลำดับ ด้านการจัดการศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 ปรากฏว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ความเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ตามลำดับ และด้านการส่งต่อนักเรียน กลยุทธ์ที่ 3 ปรากฏว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยปรากฏว่า

ด้านการดูแลนักเรียน ระดับของปัญหาสูงสุดคือ การจัดบุคลากรรับผิดชอบดูแล และระดับการดำเนินการ โดยระดับการดำเนินการสูงสุด คือ การจัดระบบน้ำดื่มที่ได้มาตรฐาน ด้านการจัดการศึกษา ระดับของปัญหาสูงสุดคือ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และระดับการดำเนินการ โดยระดับการดำเนินการสูงสุดคือ การมุ่งมั่นในการทำงาน และด้านการส่งต่อระดับของปัญหาสูงสุดคือ การประสานงานกับหน่วยงานการศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชน และระดับการดำเนินการ โดยระดับการดำเนินการสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการศึกษา

จากผลการประเมินสถานภาพการจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีสภาพแวดล้อมภายในโน้มเอียงไปทางจุดแข็ง และมีสภาพแวดล้อมภายนอกโน้มเอียงไปทางโอกาส ดังนั้น ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นักวิชาการ ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการกำหนด วางแผน แก้ไข ปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมการจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและตอบสนองความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการจัดการศึกษาสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 รูปแบบที่เหมาะสมของการจัดการศึกษาสงเคราะห์ที่สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบัน

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). แนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาเพื่อการมีงานทำ. กรุงเทพฯ:

องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ธรรมบุญ ศรีจำนง. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษา

สังกัดกรมศิลปากร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2555). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555 สำนัก

บริหารงานการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2556). แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2556

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.

**การพัฒนาบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่อง งานสารบรรณ
สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
มนสิชา เนาวนัต**

**THE DEVELOPMENT OF PROBLEM-BASED VIA WEB TRAINING ON
CORRESPONDENCE FOR ELEMENTARY SCHOOL TEACHER OF CHONBURI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1
MONSICHA NAOWANUT**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่อง งานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่อง งานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำนวน 82 โรงเรียน ครูจำนวนทั้งสิ้น 1,011 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 อำเภอเมืองชลบุรี จำนวน 40 คน (คัดเลือกจากโรงเรียน 20 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย บทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่อง งานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 แบบฝึกหัดระหว่างฝึกอบรม แบบทดสอบหลังฝึกอบรม แบบประเมินคุณภาพบทเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การหาประสิทธิภาพ บทเรียนฝึกอบรมผ่านเว็บ การวิเคราะห์ผลจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ การหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการหาค่าประสิทธิภาพของบทเรียน

ผลการวิจัยปรากฏว่า บทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่อง งานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญรวมทุกด้านพบว่ามีความเฉลี่ยรวม 4.62 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ “เหมาะสมมากที่สุด” ประสิทธิภาพของบทเรียนอยู่ในระดับ 92.00/93.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 90/90 และระดับความพึงพอใจของครูประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.51 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: บทเรียนผ่านเว็บฝึกอบรม, การใช้ปัญหาเป็นฐาน, งานสารบรรณ

นักศึกษา ปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

The objectives of this study were 1) to develop of problem-based VIA Web training on correspondence for element school of Chonburi primary educational service area office 1. The research has efficiency according to criteria 90/90. 2) to study satisfaction of teacher toward the problem-based VIA Web training on correspondence for element school of Chonburi primary educational service area office 1. The people of 82 schools teacher total 1,011 people for element school of Chonburi primary educational service area office The sample consisted of 40 that choose purposive sampling from teachers belong to Chonburi primary educational service area office 1 Amphoe Meuangchonburi (I choose of 20 school by 2 person). The employed research instrument problem-based VIA Web training on correspondence for element school of Chonburi primary educational service area office 1, practice between training , test after training and quality of lesson. The data were analyzed using by the powerful lesson for training over the web and analysis of expert in opinion , average , standard deviation. The statistics used to evaluate effectiveness of the lesson.

Research findings were as follows : problem-based VIA Web training on correspondence for element school of Chonburi primary educational service area office 1 pass evaluation from expert that all the average was 4.62 in rating most appropriate. The performance of lesson was 92.00/93.44 percent that more than the 90/90 standard and satisfaction belong rating of elementary school teachers have average 4.51 highest level.

Keywords: Web-Based Training, Problem-Based, Correspondence

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 ข้อ 6 ได้ให้ความหมายของคำว่า “งานสารบรรณ” ไว้ว่า หมายถึง “งานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานเอกสารเริ่มตั้งแต่การจัดทำ การรับ การส่ง การเก็บรักษา การยืม จนถึงการทำลาย” ซึ่งเป็นการกำหนดขั้นตอน และขอบข่ายของงานสารบรรณ ว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไรบ้าง แต่ในทางปฏิบัติการบริหารงานเอกสารทั้งสิ้น จะเริ่มตั้งแต่การคิด อ่าน ร่าง เขียน แต่ง พิมพ์ จัด จำ ทำสำเนา ส่งหรือสื่อข้อความรับ บันทึก จดรายงานการประชุม สรุป ย่อเรื่อง เสนอ สั่งการ ตอบ เก็บเข้าที่ ค้นหา ติดตามและทำลาย ทั้งนี้ ต้องทำเป็นระบบที่ให้ความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพเพื่อประหยัดเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่าย

โรงเรียนต่างๆ ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ประถมศึกษา ประกอบด้วยส่วนงานต่าง ๆ มากมาย เช่น สายบริหาร สายผู้สอน สายสนับสนุน ซึ่งแต่ละสายมีภาระงานหน้าที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะสายสนับสนุน เช่น งานธุรการ งานสารบรรณ งานพัสดุ งานข้อมูลสารสนเทศ งานการประสานงาน เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานด้านสารบรรณมีปัญหาหลากหลาย เนื่องจากงานสารบรรณมีข้อกำหนดระเบียบแบบแผนต่างๆ โรงเรียนไม่มีผู้ที่ทำหน้าที่งานสารบรรณโดยเฉพาะ จึงให้ครูมาช่วยดำเนินการ และให้ความรู้ที่ถูกต้อง และครูมีทักษะด้านงานสารบรรณที่ดียิ่งขึ้น

ในปัจจุบันมีความก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยีต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีสื่อสาร เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีความสำคัญและมีบทบาทต่อมนุษย์ในสังคมยุคนี้เป็นอย่างมาก เช่น การศึกษาการดำเนินชีวิตการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่างๆ เครือข่ายคอมพิวเตอร์สามารถเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูล เข้าถึงได้ง่ายมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น อีกทั้งยังลดข้อจำกัดในเรื่องของเวลา สถานที่ ระยะทางในการติดต่อสื่อสาร ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์กันทั่วโลกเป็นไปในปัจจุบัน ด้วยเทคโนโลยีดังกล่าว ได้มีการนำกับงานหลายด้านโดยเฉพาะด้านงานฝึกอบรม ที่เรียกว่า การฝึกอบรมผ่านเว็บ (Web-based Training : WBT)

การฝึกอบรมผ่านเว็บ (Web-Based Training : WBT) เป็นการสอนหรือการฝึกอบรมเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม เป็นลักษณะของการเรียนการสอนโดยสื่อหลายมิติ บทเรียนมีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนและสร้างให้เกิดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป นอกจากนี้ผู้เรียนยังเป็นผู้ควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระในเรื่องของสถานที่และเวลา โดยบทเรียนและเนื้อหาวิชาในการฝึกอบรมผ่านเว็บนั้นจะมีการปรับเปลี่ยนแปลง พัฒนาให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ในบทเรียนหรือโปรแกรมการฝึกอบรมผ่านเว็บที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องประกอบด้วยข้อความหลายมิติ สื่อหลายมิติ คอมพิวเตอร์ช่วยฝึกอบรม และการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวไม่จำเป็นจะต้องมีทั้งหมดในโปรแกรมการฝึกอบรมผ่านเว็บ อาจมีเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งหมดเลยก็ได้ (จรัสศรี รัตนะมาน ,2551)

เห็นได้ว่าการฝึกอบรมผ่านเว็บจะเป็นเทคโนโลยีเพื่อการฝึกอบรมแห่งอนาคต เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อทันสมัยแบบเดิมๆ อย่างเช่น วีดิโอเทปหรือคอมพิวเตอร์ช่วยสอนซึ่งมีสิ่งที่เพิ่มขึ้นมาในระบบอินเทอร์เน็ตที่ช่วยให้การฝึกอบรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพราะการศึกษาโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ตก็จัดได้ว่าเป็นการศึกษาทางไกลแบบหนึ่ง การใช้อินเทอร์เน็ตหรือเว็บฝึกอบรม (Web-Based Training : WBT) ว่าเป็นการสอนรายบุคคลที่ส่งข้อมูลเป็นสาธารณะหรือเป็นการส่วนตัวด้วยคอมพิวเตอร์และแสดงผลโดยด้วยการแสดงด้วยหน้าจอของเว็บโดยที่ไม่ได้ถ่ายทอดข้อมูลในแบบคอมพิวเตอร์ฝึกอบรม (CBT : Computer-Based Training) แต่เป็นไปตามความต้องการในการฝึกอบรมโดยการเก็บข้อมูลในแหล่งจัดเก็บและเข้าถึงข้อมูลได้โดยระบบเครือข่ายโดยที่เว็บฝึกอบรมสามารถปรับเปลี่ยนข้อมูลให้ทันสมัย ได้รวดเร็วและการเข้าถึงข้อมูลการฝึกอบรมควบคุมได้โดยผู้ออกแบบการฝึกอบรมการใช้เว็บเพื่อการฝึกอบรมกับการฝึกอบรมการใช้เว็บเป็นการให้ความหมายที่แตกต่างกันในขณะที่การเรียนการสอนเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตในประเทศยังเป็นลักษณะของการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตในลักษณะหลักสูตรระยะสั้นหรือการจัดประชุมปฏิบัติการจึงไม่ใช่การใช้เว็บเพื่อฝึกอบรมดังนั้นถ้าเราใช้เว็บฝึกอบรม (Web-Based Training : WBT) ก็หมายถึง การฝึกอบรมโดยการใช้เว็บเป็นสื่อในการนำเสนอข้อมูล การสืบค้นข้อมูลการอภิปราย เสนอความคิดเห็นโดยใช้เครื่องมือผ่านเวปไซด์เวปที่ได้รับการออกแบบและจัดกระบวนการอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอนมีกระบวนการเหมือนกับการฝึกอบรมโดยในห้องอบรมแต่เป็นการเชื่อมโยงระหว่างผู้เข้าอบรมกับผู้จัดการอบรมโดยระบบอินเทอร์เน็ต (สุจินต์ ภิญญานิล, 2552)

การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน Problem-Based Learning (PBL) เป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือในการช่วยในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยผู้สอนอาจนำผู้เรียนไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจริงหรือผู้สอนอาจจัดภาพการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหา และฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในปัญหานั้น อย่างชัดเจน ได้เห็นทางเลือก และวิธีการที่หลากหลายในการแก้ปัญหานั้น รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ เกิดทักษะกระบวนการคิด และกระบวนการแก้ปัญหาดังๆ (ทิศนา แคมมณี, 2554)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของการฝึกอบรม โดยผ่านกระบวนการฝึกอบรมและใช้งานโดยการฝึกอบรมผ่านเว็บ และการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยจะนำใช้ฝึกอบรมให้กับครูจะเป็นเครื่องมือเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จึงมีแนวคิดที่จะวิจัยพัฒนาบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่อง งานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยหวังว่าจะสามารถตอบสนองความต้องการในการฝึกอบรมเป็นอย่างดี เนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถศึกษาด้วยตนเองสถานที่ใดก็ได้บนเครื่องคอมพิวเตอร์เชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งทำให้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านงานสารบรรณได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่อง งานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่อง งานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำนวน 82 โรงเรียน ครูจำนวนทั้งสิ้น 1,011 คนปีการศึกษา 2558

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 อำเภอเมืองชลบุรีจำนวน 40 คน ปีการศึกษา 2558 (คัดเลือกจากโรงเรียน 20 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่องงานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จากความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญต่อบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่อง งานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีค่าเฉลี่ย รวม 4.62 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมากที่สุด

2. แบบฝึกหัดระหว่างเรียนแบบทดสอบหลังเรียนจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวชี้วัด พบว่า มีข้อคำถาม ที่เข้าเกณฑ์ระหว่าง 0.50 – 1.00 อยู่ 35 ข้อ นำไปวิเคราะห์หาค่า p ค่า r และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ คัดเลือกไว้นำไปใช้จริง 30 ข้อ

3. แบบประเมินคุณภาพบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่องงานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1จากคะแนนการทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่อง งานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1ได้จำนวนร้อยละของผู้เรียนที่สามารถทำแบบทดสอบผ่านทุกวัตถุประสงค์รวมร้อยละ 92.00 และคะแนนร้อยละของผลการทดสอบหลังเรียน รวมเฉลี่ย 93.44

4. แบบประเมินความพึงพอใจบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่องงานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1จากระดับความพึงพอใจของครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1บทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่อง งานสารบรรณ มีค่าเฉลี่ย 4.51

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1.1 การฝึกอบรม
- 1.2 การฝึกอบรมผ่านเว็บ
- 1.3 การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน
- 1.4 งานสารบรรณ
- 1.5 ความพึงพอใจ
- 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการพัฒนบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่อง งานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ต่อไป

2. กำหนดลักษณะของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยฝึกอบรมคุณลักษณะ ดังนี้

การพัฒนาบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนาครั้งนี้ โดยมีการนำเสนอเนื้อหาที่แบ่งเป็นเฟรมๆ ตามวัตถุประสงค์และรูปแบบการนำเสนอ เช่น ลำดับเฟรม ลักษณะของภาพ คำอธิบายภาพ ลักษณะของเสียง ขนาดภาพลักษณะการใช้ ซึ่งการเขียนบทดำเนินเรื่องจะร่างเป็นเฟรมย่อยๆ ตั้งแต่เฟรมที่ 1 จนถึงเฟรมสุดท้าย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 มีเมนูหลัก เพื่อให้ผู้เข้าฝึกอบรมเลือกใช้ ประกอบด้วยเมนูคำชี้แจงหรือคำแนะนำ เมนูวัตถุประสงค์การฝึกอบรม เมนูเนื้อหาหลักและเมนูควบคุมการออกโปรแกรม ในขณะที่ฝึกอบรมผู้เข้าฝึกอบรมสามารถเลือกเมนูใดก่อนก็ได้

2.2 ผู้เข้าฝึกอบรมสามารถควบคุมการนำเสนอเนื้อหาได้ด้วยตนเองทำแบบทดสอบหลังการฝึกอบรมเมื่อผู้เรียนตอบถูกจะได้รับการเสริมแรง เพื่อจะได้มีกำลังใจในการฝึกอบรมต่อไป

2.3 มีการสรุปท้ายบทเรียน เป็นการสรุปสาระหลังจากเรียนรู้เนื้อหาเสร็จแล้วเพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหาที่เรียนไปอีกครั้ง

2.4 สามารถเก็บคะแนนและแสดงผลคะแนนได้ทันทีหลังจากผู้เข้าฝึกอบรมทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบความรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว

2.5 ผู้เข้าฝึกอบรมสามารถเลือกเนื้อหาฝึกอบรมได้ตามความสนใจ

ผู้เข้าฝึกอบรมสามารถกลับมาเมนูหลักได้ทันทีเมื่อต้องการ

3. ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรมมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำเสนอสถานการณ์ปัญหาผู้สอนจัดสถานการณ์กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจทำความเข้าใจปัญหาอยากเรียนเกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบ

ขั้นตอนที่ 2 ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจปัญหาสามารถอธิบายสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาค้นคว้าหาวิธีการแก้ปัญหาผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเองโดยศึกษาจากแหล่งเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นทดสอบภายหลังการดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเสร็จสิ้นดำเนินการทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่อง งานสารบรรณในแต่ละเรื่อง ชนิดคำถามที่มีแบบ 4 ตัวเลือก แบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) โดยนำคะแนนที่ผู้เข้าฝึกอบรมได้จากการทดสอบไปประเมินผลตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 90/90

4. การสร้างบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม มีขั้นตอน ดังนี้

4.1 รวบรวมและจัดเตรียมเนื้อหาของบทเรียน เรื่อง งานสารบรรณ ที่ผ่านการวิเคราะห์และการพัฒนาหลักสูตร โดยผ่านการประเมินความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว

4.2 รวบรวมและจัดเตรียมเอกสาร คู่มือ โปรแกรม ที่เกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม

4.3 ออกแบบบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรมฉบับร่าง เริ่มจากการเขียนสคริปต์ (Script) ขั้นตอนของการพัฒนารอบเนื้อหา โดยนำเนื้อหาที่ได้เรียบเรียงไว้ตามหัวเรื่องในขั้นตอนของการวิเคราะห์มาพิจารณาแบ่งเป็นรอบๆ นำมาจัดลำดับตรวจสอบความถูกต้องจนกระทั่งถึงขั้นตอนการพัฒนาแบบฝึกหัดและทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยนการออกแบบผังงาน (Flowchart) ของการเขียนโปรแกรม และ เขียนบทดำเนินเรื่อง (Storyboard) ของบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม และเขียนบทดำเนินเรื่อง (Storyboard) ของบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม โดยการเขียนดำเนินเรื่องของบทเรียน จะประกอบด้วยเนื้อหาที่แบ่งเป็นเฟรมๆ ตามวัตถุประสงค์และรูปแบบการนำเสนอ เช่น ลำดับเฟรม ลักษณะของภาพคำอธิบายภาพ ลักษณะของเสียง ขนาดภาพลักษณะการใช้ ซึ่งการเขียนบทดำเนินเรื่องจะร่างเป็นเฟรมย่อยๆ ตั้งแต่เฟรมที่ 1 จนถึงเฟรมสุดท้าย

4.4 การตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก จากเสร็จสิ้นการพัฒนาบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรมฉบับร่างแล้ว เพื่อหาข้อบกพร่อง และนำไปปรับปรุงแก้ไข

4.5 การสร้างบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม ทำการดาวน์โหลดโปรแกรม (Appserv, PHP, Moodle) เพื่อใช้ติดตั้งเป็น Web Server และระบบจัดการบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรมเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะเป็นการสร้างบทเรียนรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ย่อย ที่จัดเตรียมไว้ในรูปแบบโปรแกรมต่างๆ เช่น (Word, Acrobat, PowerPoint, Text) แล้วนำมาติดตั้งใช้งานร่วมกับโปรแกรมการจัดการ (WBT) ซึ่งขั้นตอนการสร้างจะดำเนินการหลังจากได้นำเสนอบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรมฉบับร่างที่ได้รับการตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษา และนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว

5. นำบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรมไปทดสอบกับตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง (Try out) เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 (เบรื่อง กุฎท, 2519, หน้า 129)

5.1 ทดลองแบบเดี่ยว (1:1) นำบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรมที่ได้ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครู ที่เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง 3 คน โดยดำเนินการทดลองใช้บทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรมตามขั้นตอนในบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เพื่อศึกษาความเข้าใจ ความสนใจ ความชอบของครู

5.2 ทดลองแบบกลุ่ม (1:10) นำบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรมที่ได้ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครู ที่เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง 6 คน

โดยดำเนินการทดลองใช้บทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรมตามขั้นตอนในบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เพื่อดูข้อบกพร่องของบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรมเกี่ยวกับสื่อ กิจกรรม และระยะเวลาที่ใช้ว่าเป็นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

5.3 ทดลองแบบภาคสนาม (1:100) เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม จะไม่มีข้อบกพร่องสามารถนำไปทดลองใช้ได้จริงโดยไม่มีปัญหา โดยนำชุดการเรียนการสอนฯ ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครู ที่เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 31 คน

การหาคุณภาพ

1. สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบด้วย

1.1 การวิเคราะห์ความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบใช้สูตรของจอห์นสัน (ประคอง กรรณสูตร, 2541)

1.2 การพิจารณาความสอดคล้องของแบบจำลอง ใช้ดัชนีความสอดคล้อง

1.3 การหาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบ ใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (ประคอง กรรณสูตร, 2541)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพพัฒนาบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่องงานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ใช้สูตรทดสอบประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/ 90(The 90/ 90 Standard) (เปรี๊ยะ กุมุท, 2519, หน้า 129)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เลือกครูที่ทำหน้าที่งานสารบรรณ ที่ยังไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม เรื่องงานสารบรรณ ทดลองแบบภาคสนาม (1:100) ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 31 คน ซึ่งการทดลองครั้งนี้ได้ทำการติดตั้งโปรแกรม AppServ สำหรับสร้างเว็บเซิร์ฟเวอร์ และติดตั้งโปรแกรม phpNuke ใช้สำหรับรูปแบบภาษาที่ใช้ผ่านเว็บ โดยได้กำหนดระยะเวลาการอบรมไว้ 1 วัน แล้วดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. จัดเตรียมบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรมที่สร้างขึ้นบนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่เป็นเซิร์ฟเวอร์ (Web Server) โดยผ่านระบบเครือข่ายอินทราเน็ต (Intranet) ภายในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

2. ชี้แจงให้ผู้เข้ารับการอบรมทราบถึงวัตถุประสงค์ของการทดลอง และความร่วมมือในการทดลอง เพื่อให้ได้ผลตามสภาพความเป็นจริง จากนั้นอธิบายถึงวิธีการเรียกใช้งานบทเรียนทดลองจนคำแนะนำต่างๆ ในการใช้งานโปรแกรม

3. ให้ผู้เข้ารับการอบรมเรียกใช้บทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรมจากนั้นให้ลงทะเบียนเพื่อขอสิทธิ์ในการเข้าเรียน

4. เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้สิทธิ์ในการเข้าอบรม เรียนตามหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยที่
บทเรียนได้นำเสนอ เริ่มตั้งแต่ศึกษาวัตถุประสงค์ เรียนตามเนื้อหาในหน่วยต่างๆ และแบบฝึกหัด
ระหว่างเรียน

5. เมื่อผู้เรียน เรียนครบทุกหน่วยการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

6. คะแนนของผู้เรียนที่ทำแบบทดสอบผ่านทุกวัตถุประสงค์ (ว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน
90/90 หรือไม่)

7. สอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เข้ารับการฝึกอบรมหลังจากจบ
บทเรียนพร้อมกับทำแบบทดสอบหลังบทเรียนเรียบร้อยแล้ว โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เข้ารับการ
ฝึกอบรมแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรมกรอกแบบสอบถามความพึงพอใจของ ผู้เข้า
รับการฝึกอบรมที่มีต่อบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบพัฒนาบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน
ผ่านเว็บฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญต่อบทเรียนผ่านเว็บ ในรูปแบบของมาตราประมาณค่า (Rating
Scale) 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า เหมาะสมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า เหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า เหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า เหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า เหมาะสมน้อยที่สุด

2. การประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของต่อบทเรียนผ่านเว็บ ในรูปแบบของ
มาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า พึงพอใจดีมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า พึงพอใจมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า พึงพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า พึงพอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า พึงพอใจน้อยที่สุด

3. ทดสอบประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 (The 90/90 Standard)
(เปเรื่อง กุมท, 2519, หน้า 129) นำผลที่ได้จากการทดลองเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่องงาน
สารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 สรุป
ผลได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่องงาน
สารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีคุณลักษณะ ดังนี้

1. การนำเสนอในบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม มีการนำข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว มาช่วยในการอธิบายคำแนะนำต่างๆ พร้อมทั้งมีหน้าต่างเมนูปรากฏเป็นลำดับขั้นตอนเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการเลือกต่างๆ

2. มีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียน

3. การเข้าสู่เนื้อหาบทเรียน เช่น ผู้เรียนสามารถที่จะเลือกบทเรียนได้ตามที่ต้องการ โดยมีการนำเสนอเนื้อหาเป็นลำดับก่อน-หลัง ดังนี้เรื่องที่ 1 แนวคิดงานสารบรรณเรื่องที่ 2 หนังสือราชการเรื่องที่ 3 การรับและส่งหนังสือเรื่องที่ 4 การเก็บ ยืม และทำลายหนังสือเรื่องที่ 5 มาตรฐานตรา แบบพิมพ์ และซองเรื่องที่ 6 การเขียน ร่าง พิมพ์ ทำสำเนาหนังสือราชการ

4. มีสรุปเนื้อหาหลังจบในแต่ละเรื่องเพื่อให้ผู้เรียนจับสาระสำคัญของแต่ละบทเรียนได้

5. ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาในเรื่องอื่น ๆ ได้ในทันทีโดยไม่ต้องศึกษาในบทเรียนที่กำลังศึกษาอยู่นั้นให้จบเสียก่อนศึกษาแต่ละเนื้อหาได้ตามต้องการ

6. ผู้เรียนสามารถเลือกย้อนกลับไปทบทวนเนื้อหาได้อย่างสะดวกแค่คลิกไปที่หน้าหลักก็สามารถเข้าไปทบทวนตามที่ต้องการได้

7. มีแบบทดสอบความเข้าใจระหว่างเรียนและหลังเรียน เมื่อผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาที่กำหนด เรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนจะทำแบบทดสอบระหว่างเรียนโดยใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) เป็นเครื่องมือวัดผลเพื่อเป็นการวัดความเข้าใจว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหา มากน้อยเพียงใดและสามารถให้ผลย้อนกลับทันทีหลังทำแบบทดสอบเสร็จ

นอกจากนี้บทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่องงานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีคุณลักษณะ ได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญคะแนนความเหมาะสมตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญรวมทุกด้านพบว่ามีความเฉลี่ยรวม 4.62 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ เหมาะสมมากที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการทดสอบประสิทธิภาพบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่องงานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

จากการนำบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่องงานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 31 คน แล้วทำการทดสอบประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 (The 90/90 Standard) พบว่าคะแนนการทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่อง งานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้จำนวนร้อยละ ของผู้เรียนที่สามารถทำแบบทดสอบผ่านทุกวัตถุประสงค์ รวมร้อยละ 92 และคะแนนร้อยละของผลการทดสอบหลังเรียนรวมเฉลี่ย 93.44 สรุปได้ว่าบทเรียน แบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่อง งานสารบรรณ สำหรับครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่อง งานสารบรรณ

เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 90/90 (The 90/ 90 Standard) เนื่องจากบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบเพราะมีการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมผ่านเว็บ การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์แล้วนำมากำหนดคุณลักษณะบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม และมีการสร้างบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม อย่างเป็นขั้นตอน มีการแก้ไข ปรับปรุงตามคำแนะนำของเชี่ยวชาญก่อนนำไปทดสอบประสิทธิภาพ ในขั้นการทดสอบประสิทธิภาพบทเรียน แบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่องงานสารบรรณ สำหรับครู ประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ ทดลองใช้เบื้องต้น (Try Out) และการทดลองใช้จริง (Trial Run) ทำให้มีการแก้ไขปรับปรุงจนมั่นใจได้ว่าบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม ไม่มีข้อบกพร่องสามารถนำไปทดลองใช้ได้จริง นอกจากนี้บทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่องงานสารบรรณ สำหรับครู ประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีลักษณะ การนำเสนอโดยใช้หลักการของไฮเปอร์เท็กซ์โดยเน้นการปฏิสัมพันธ์พร้อมทั้งมีระบบ การจัดการ ฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการควบคุมและจัดการบทเรียนได้แก่การลงทะเบียนการตรวจเช็คข้อมูลส่วนตัว ของผู้เรียนและการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนเป็นต้นในขณะที่ส่วนสนับสนุนการเรียนการสอนเป็นส่วนอำนวยความสะดวกต่อกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถติดต่อกับผู้ดูแล บทเรียนหรือใช้สนับสนุนทำกิจกรรมของบทเรียนสอดคล้องกับของ (นิธิตา วิวัฒน์พาณิชย์, 2551) การฝึกอบรมผ่านเว็บว่า เป็นการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วยเทคนิคและเครื่องมือ ที่มีความ หลากหลาย เพื่อเป้าประสงค์ในการอำนวยความสะดวก ให้แก่ผู้อบรมเพื่อประโยชน์ในการ พัฒนาความรู้ ทักษะและประสบการณ์ อย่างมีปฏิสัมพันธ์ได้ทุกที่ทุกเวลาและมีประสิทธิภาพ

3. ระดับความพึงพอใจของครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม เรื่อง งานสารบรรณ มีค่าเฉลี่ย 4.51 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สามอันดับแรก ได้แก่ การออกแบบบทเรียน ผ่านเว็บมีความน่าสนใจชวนติดตามบทเรียนผ่านเว็บช่วยเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และลักษณะขนาดและสีตัวอักษรที่ใช้ในบทเรียนผ่านเว็บ มีความสวยงาม อ่านง่าย ถูกต้องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วาสนา สังข์พุ่ม, 2550) ได้ ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการฝึกอบรมบนเว็บเรื่องเทคนิคการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับ ครูโรงเรียนมวกเหล็กวิทยาโดยวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) สร้างและหาคุณภาพของเว็บ ฝึกอบรมเรื่องเทคนิคการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 2) เปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อน การฝึกอบรมและคะแนนทดสอบหลังฝึกอบรม 3) ประเมินทักษะปฏิบัติจากการฝึกอบรมผ่านเว็บ และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรมบนเว็บผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพของการ ฝึกอบรมบนเว็บเรื่องเทคนิคการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผู้เชี่ยวชาญประเมินมีคุณภาพอยู่ในระดับดี 2) คะแนนทดสอบหลังจากการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนการฝึกอบรมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) ผลการประเมินทักษะปฏิบัติของผู้ เข้ารับการอบรมอยู่ในระดับดีและ 4) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรมบนเว็บเรื่องเทคนิค การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำการวิจัยไปใช้

ผลจากการวิจัยพบว่าเมื่อผู้เข้าอบรมเกิดข้อสงสัย และไม่ได้รับคำตอบโดยทันทีทันใดนั้น ทำให้ผู้รับการอบรมเกิดความเบื่อหน่ายในการศึกษาเรียนรู้ได้ ดังนั้นจึงควรสร้างบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม ให้วิทยากรหรือผู้ควบคุมและเข้ารับการฝึกอบรมให้มีการโต้ตอบ สนทนากันตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีการเรียนรู้ แบบสองทิศทาง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำการวิจัยการพัฒนาบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรมในเรื่องอื่นๆ
2. การพัฒนาบทเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บฝึกอบรม

เอกสารอ้างอิง

- จรัสศรี รัตตะมาน. (2551). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมผ่านเว็บ.วิทยานิพนธ์ปรัชญา
ดุสิตบัณฑิต สาขาการพัฒนาระบบการศึกษามนุษย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทิศนา แคมมณี. (2554). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นิธิตา วิวัฒน์พาณิชย์. (2551). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมผ่านเว็บเพื่อพัฒนาความรู้
ด้านการสื่อสารสำหรับนักวิชาการสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีและการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เปื้อง กุมุท. (2519). เทคนิคการเขียนบทเรียนโปรแกรม.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ประคอง กรรณสูตร. (2541). สถิติเพื่อการวิจัยคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป (พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพฯ : ด่านสุทธการพิมพ์.
- วาสนา สังข์พุ่ม. (2550). การฝึกอบรมบนเว็บ เรื่อง เทคนิคการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์
ช่วยสอนสำหรับครูโรงเรียนม่วงเหล็กวิทยา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุจินต์ ภิญญาธิล. (2552). การฝึกอบรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง การสร้างบทเรียน
ออนไลน์ด้วยโปรแกรม Moodle สำหรับครูโรงเรียนคุระบุรีชัยพัฒนาพิทยาคม
อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526. [Online]. Available :
<http://php.diw.go.th/haz/wp-content/uploads/2015/07/regulation.pdf>.
[11 พฤศจิกายน 2556].

การศึกษาความคิดเห็นของการใช้ฐานข้อมูลนักศึกษาคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
เลเกีย เขียวดี

The study of students database in Faculty of Educations
Kamphang Phet Rajabhat University.
Lakia Khieodi

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของการใช้ฐานข้อมูลนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กลุ่มเป้าหมาย คือ อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวน 58 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสังเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็น ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุดในทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอาจารย์ที่ปรึกษา ประเมินระดับความคิดเห็น ในด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ อยู่ในระดับสูงที่สุด เป็นลำดับแรก รองลงมาได้แก่ด้านการนำไปใช้ ด้านการจัดเตรียมฐานข้อมูล และ ด้านการอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

คำสำคัญ: การศึกษาความคิดเห็น, ฐานข้อมูล

Abstract

This research aims to study the student database in faculty of Educations Kamphang Phet Rajabhat University and study the satisfaction level of advisors who use database. The population in this study comprised 58 teachers who were advisors of Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University. The tools were used by documenting the recording sessions, interviews and questionnaires. The statistical data were percentage, standard deviation and content analysis

The overall student advisors assess satisfaction levels with the student database in faculty of Educations Kamphang Phet Rajabhat University was highest level, considering each characteristic was found that the student advisors was satisfaction in the process of providing the highest level first, followed by the adoption providing the high level, the preparation of the database providing and the facilitation are high level, too.

Keywords : The study, database

กศ.ม. (การสอนสังคม) อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้ที่เรียกกันว่า ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) หรือโลกไร้พรมแดน (Borderless world) หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information technology – IT) ก็ตาม แสดงให้เห็นว่าโลกของเราได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก การมีเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาทำให้โลกแคบลง มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้อย่างแพร่หลายในหลายองค์กร หลายหน่วยงาน เพื่อความสะดวกสบายและการจัดการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ประกอบกับปัจจุบัน มีเทคโนโลยีในการจัดการข้อมูลเชิงพื้นที่ (Spatial Data) คือระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System : GIS) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อช่วยในการนำเข้า จัดเก็บ จัดเตรียม ดัดแปลง แก้ไข จัดการ และวิเคราะห์ พร้อมทั้งแสดงผลข้อมูลเชิงพื้นที่ ตามวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่กำหนดไว้ อีกทั้งเทคโนโลยีทางด้านการรับรู้จากระยะไกล (Remote Sensing : RS) และระบบดาวเทียมนำทางโลก (Global Navigation Satellite System : GNSS) เพื่อประยุกต์ใช้งานในด้านต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่วิทยาการด้านการรับรู้จากระยะไกลซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่สำคัญในการศึกษาองค์ประกอบต่างๆ บนพื้นโลกและในชั้นบรรยากาศ เพื่อศึกษาและติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพ แวดล้อมทางธรรมชาติได้โดยการเลือกใช้ข้อมูลจากดาวเทียมที่มีความละเอียดของภาพและประเภทของดาวเทียมหลากหลาย ขึ้นอยู่กับการประยุกต์ใช้ในแต่ละเรื่อง นอกจากนี้ข้อมูลจากการสำรวจจากระยะไกลเป็นข้อมูลที่ได้มาอย่างรวดเร็ว สามารถตอบสนองความต้องการได้ทันทีสำหรับระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ สามารถจัดการข้อมูลเชิงพื้นที่ วิเคราะห์ข้อมูลและประยุกต์ใช้ในการวางแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ระบบดาวเทียมนำทางโลกสามารถนำมาใช้กำหนดตำแหน่งเชิงพื้นที่ และติดตามการเคลื่อนที่ของคนและสิ่งของได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจึงเป็นวิทยาการที่สำคัญที่หลายหน่วยงานได้นำมาพัฒนาประเทศในหลากหลายด้าน เช่น ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกษตร พังเมือง การจราจรและการขนส่ง ความมั่นคงทางการทหาร ภัยธรรมชาติและการค้าเชิงธุรกิจผลการวิเคราะห์ด้วยเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศสามารถนำมาประกอบการวางแผนการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วดังนั้น จึงเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์เพื่อใช้ในการจัดการ และบริหารการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและสามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงข้อมูลด้านพื้นที่ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับระบบการไหลเวียนของข้อมูล และการผสมผสานข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) หรือข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีคุณค่าและสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นระบบการจัดการข้อมูลที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในทุกหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชนบางหน่วยงาน เช่น บริษัทประกันภัย บริษัทจัดการอสังหาริมทรัพย์ต่างๆ อีกทั้งในระบบการศึกษาก็มีการนำระบบภูมิสารสนเทศมาใช้ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การแบ่งเขตพื้นที่การศึกษา การจัดทำ School Mapping หรือระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษาต่าง อีกหลากหลาย

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักศึกษาอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับอาจารย์ที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากทางมหาวิทยาลัย การดูแลช่วยเหลือ หมายรวมถึงการส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาและ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา เป็นความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาตลอดกระบวนการ โดยมีการประสานงานหรือรับการสนับสนุนจากผู้บริหาร อาจารย์ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งผู้ปกครอง การดูแลช่วยเหลือนักศึกษา คือ การส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักศึกษาโดยมี กระบวนการ วิธีการ เครื่องมือที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และสามารถตรวจสอบได้ เพื่อส่งเสริมอาจารย์ที่ปรึกษา บุคลากรในมหาวิทยาลัย ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรภายนอก มีส่วนร่วมในการ ช่วยดูแลนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้รับการดูแลช่วย และส่งเสริมพัฒนาเต็มตาม ศักยภาพ เป็นคน ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญา ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง และตรงตามสภาพปัญหา สัมพันธภาพระหว่างครูกับ นักศึกษาเป็นไปด้วยดี และอบอุ่น ซึ่งปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานตามระบบ การดูแลช่วยเหลือนักศึกษา คือผู้บริหาร ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา และให้การสนับสนุนการดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ อาจารย์ทุกคน และผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนักในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา มีทัศนคติ ที่ดีต่อนักศึกษา และมีความสุขที่จะพัฒนานักศึกษาในทุกด้านคณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ ต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ทุกคนใน มหาวิทยาลัย รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่างๆ จากทางมหาวิทยาลัย อีกทั้งการอบรมให้ความรู้และ ทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้แก่อาจารย์ที่ปรึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องในเรื่องที่เอื้อประโยชน์ต่อ การดูแลช่วยเหลือนักศึกษาในสิ่งที่จำเป็นโดยเฉพาะเรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้น และแนวทางการ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักศึกษาซึ่งมหาวิทยาลัยควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อีกทั้งในแต่ ละปีการศึกษาจะมีการพิจารณาทุนการศึกษาแก่นักศึกษาทั้งในรูปแบบของทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาและทุนที่ ได้รับการสนับสนุนทั้งจากภาครัฐและเอกชนต่างๆ ซึ่งเป็นปัญหาอย่างหนักแก่ผู้พิจารณาทุนเนื่องจากไม่ สามารถตรวจสอบข้อมูล ข้อเท็จจริงที่นักศึกษาเขียนมาในเอกสารประกอบการพิจารณาทุนการศึกษา ดังนั้นการมีเครื่องมือที่สามารถแสดงตำแหน่งที่ตั้งของที่อยู่อาศัย และ ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว และ ตัวนักศึกษาเองก็จะเป็นการดีในการพิจารณาทุนต่างๆและลดความผิดพลาดของการอนุมัติทุนแก่ผู้ไม่ ประสบความเดือดร้อนจริงด้วย

ผู้วิจัยเห็นว่าการมีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการดูแลนักศึกษาจะทำให้อาจารย์ที่ปรึกษา สามารถเก็บรวบรวม บันทึก สืบค้น รวมถึงศึกษาข้อมูลของนักศึกษาเป็นรายบุคคลนั้นเป็นสิ่งสำคัญเป็น อย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของการใช้ฐานข้อมูลนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อแก้ไขปัญหา ลดอัตราการเกิดปัญหาระหว่างเรียน หรือถ้าเกิด ปัญหาที่สามารถแก้ไขได้อย่างทันท่วงที

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของการใช้ฐานข้อมูลนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวน 58 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด ชนิดตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของการใช้ฐานข้อมูลนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการจัดเตรียมฐานข้อมูล ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ ด้านความสะดวกในการใช้เครื่องมือ และ ด้านประสิทธิภาพของเครื่องมือ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสอบถามความความคิดเห็น

1.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการศึกษาความคิดเห็นการใช้ระบบฐานข้อมูลนักศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษา รวมทั้งงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

1.3 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert)

1.4 กำหนดกรอบแนวคิดและสร้างเครื่องมือ

1.4.1 จัดทำแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended questionnaire) ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

1.4.2 นำผลการศึกษาความคิดเห็นมาศึกษาวิเคราะห์และสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถามที่มีความคิดเห็นต่อฐานข้อมูลนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา มีลักษณะคำถามแบบ
ปลายปิด ชนิดตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบ
แบบสอบถามที่มีต่อการใช้ฐานข้อมูลนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ในด้าน
ต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการจัดเตรียมฐานข้อมูล ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ ด้านการอำนวยความสะดวก และ ด้านผลการให้บริการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1.4.3 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน
3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงให้ถูกต้องชัดเจน เหมาะสมทั้ง
เนื้อหาสาระและการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาแล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

1.4.4 นำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item
Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถามความคิดเห็น

1.4.5 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Consistency)
(สมนึก ภัททิยธนี. 2541 : 221) เพื่อหาผลรวมของคะแนนในข้อคำถามแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญ
ทั้งหมด แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ได้ผลค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป

1.4.6 นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.4.7 นำแบบประเมินความคิดเห็นของการใช้ฐานข้อมูลนักศึกษาคณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 58 คน ทำการประเมิน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้
การสอบถามความคิดเห็นของการใช้ฐานข้อมูลนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือถึงอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษา ผู้ดูแลนักศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมกับ
แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อเก็บรวบรวม
3. คัดเลือกแบบสอบถามความคิดเห็นที่สมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้
เก็บรวบรวมข้อมูล
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ มาตรวจสอบความ
ถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล
5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สมบูรณ์ไปทำการวิเคราะห์ และสรุป
ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม ที่ได้รับคืนมา เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล
2. ใช้โปรแกรมคำนวณทางสถิติ ในการหาค่ามัธยฐาน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. นำผลที่ได้จากการคำนวณมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพจากแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99-100)

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของการใช้ฐานข้อมูลนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร สรุปได้ว่า ระดับความคิดเห็นของการใช้ฐานข้อมูลนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.53$, S.D.= 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับความคิดเห็นในด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับแรก ($\bar{X} = 4.57$, S.D.= 0.64) รองลงมา ได้แก่ ด้านการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D.= 0.63) ด้านการจัดเตรียมฐานข้อมูล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D.= 0.64) และ ด้านการอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D.= 0.67)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ต่อฐานข้อมูลภูมิสารสนเทศระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและข้อค้นพบดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของการใช้ฐานข้อมูลนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 การนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการใช้ฐานข้อมูลนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ไปพัฒนาระบบการดูแลนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
- 1.2 การนำเสนอระบบฐานข้อมูลนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ควรมีการจัดเตรียมระบบคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพ
- 1.3 การนำระบบฐานข้อมูลนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ไปใช้โดยการเพิ่มข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้อย่างหลากหลาย
- 1.4 นำระบบฐานข้อมูลนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ไปใช้เพื่อการจัดการงานด้านการเรียนการสอนอื่นๆ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการเพิ่ม ข้อมูลเกี่ยวกับภาพถ่ายของสถานที่สำรวจ คือ ภาพถ่ายบ้านนักศึกษา เพื่อประกอบการจัดการข้อมูล
- 2.2 ควรมีการนำข้อมูลที่ทำไปขยายผลด้วยการใช้กับนักศึกษาคนอื่น ๆ
- 2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อหาประสิทธิภาพของระบบฐานข้อมูลนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จินดารัตน์ เบอร์ดันธุ์. (2544). การวิเคราะห์และออกแบบระบบสารสนเทศ. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดรรชนี มะหะหมัด. (2552) การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่องานบริการการศึกษานอกพื้นที่ระดับ
บัณฑิตศึกษา กรณีการศึกษา. คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ศูนย์การศึกษานนคณาภิบาล.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- ประดับ นวลละออง. (2542). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของสำนักงานทะเบียน
อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา. ภาควิชาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม,
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. อุดรธานี.
- ประมุล แสงผล. (2547). การพัฒนาการจากระบบสารสนเทศงานวิชาการ โรงเรียนสายธารวิทยา
อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประเสริฐ วรสาร. (2551). การพัฒนาระบบสารสนเทศงานวิชาการโรงเรียนบ้านโคกสง่า อำเภอ
เมืองจังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ปาริชาติ การกระสัง. (2550). การพัฒนาระบบสารสนเทศงานวิชาการโรงเรียนบ้านคิลาลาดวิทยา
กิ่งอำเภอ คิลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิสมัยชัยวิเศษ. (2547). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัด
ขอนแก่น. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รุ่งรารรณ มากคะมุด. (2550). การพัฒนาระบบสารสนเทศงานวิชาการโรงเรียนสมเด็จ
ราชประชานุเคราะห์ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อานนท์ ปลืมนेत्र

The Readiness of Kamphaengphet Rajabhat University's Students
towards ASEAN Economic Community
Arnon Pleumnett

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดยการใช้แบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ระดับปริญญาตรี รวมทั้งสิ้น 10,338 คน กลุ่มตัวอย่าง 385 คน การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ผลโดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ กำหนดวัดแบบสเกลนามบัญญัติ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับความรู้ปานกลาง

คำสำคัญ : ความรู้, การเปิดรับข่าวสาร, ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

Abstract

The readiness of Kamphaengphet Rajabhat University's Student towards ASEAN Economic Community(AEC),which purposed for studying and getting news about the Kamphaeng Phet Rajabhat University AEC's undergraduates.The population and sample groups that in the education by using questionnaires, including the undergraduate of Kamphaeng Phet Rajabhat University academic(school)year 2558 BE, which totals amount of 3,790 persons and the sample group as analyzed data of 395 people. The analysis was carried out the data analysis is to analyze data from questionnaires for using the technical quantitative analysis data. The statistical data was used by frequencies and percentages and assigned a scale to measure the commandments. Result of the research found that Knowledge of the ASEAN Economic Community, the most respondents were in the moderate level of knowledge.

Keywords : knowledge, getting informations, Asean Economic Community (AEC)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกยุคปัจจุบันประเทศต่างๆ มีการปรับตัวโดยหันมารวมกลุ่มกันเพื่อการต่อรองทางเศรษฐกิจและรักษาผลประโยชน์ของตน อาทิเช่น สหภาพยุโรป เป็นต้น โดยในกลุ่มประเทศแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน 10 ประเทศ ได้ทำข้อตกลงร่วมกันที่จะรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 เพื่อให้สามารถแข่งขันต่อรองกับภูมิภาคอื่นภายใต้เศรษฐกิจโลก ยุคใหม่ ซึ่งผลจากรวมกลุ่มกันทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า การบริการ การลงทุนและแรงงานฝีมืออย่างเสรี ตามเจตนารมณ์ของผู้นำ อาเซียนที่ได้ประกาศไว้ภายใต้แถลงการณ์บาหลี ฉบับที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2546 (กระทรวงการต่างประเทศ, 2552) การร่วมมือที่สำคัญดังกล่าวส่งผลให้ทุกประเทศในอาเซียนรวมทั้งประเทศไทย เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านทั้งทางด้านเศรษฐกิจการเมือง สังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาซึ่งเป็นรากฐานของการผลิตบุคลากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จึงต้องเร่งวางแผนและดำเนินการตามนโยบายต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้ประสบผลสำเร็จ

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) เป็นหนึ่งใน 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ที่ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ทำข้อตกลงร่วมกันว่าจะเกิดความร่วมมือขึ้นอันดับแรก ส่วนเสาหลักอื่นๆ ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community: APSC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) ซึ่งการศึกษานั้นถึงจะจัดอยู่ในด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน แต่ก็มีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมด้านอื่นๆ ให้มีความเข้มแข็ง เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานของการผลิตทรัพยากรบุคคล เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศในทุกด้าน จากการเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าและบริการของอาเซียน ส่งผลให้การจัดการศึกษาข้ามพรมแดนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนขยายตัวกว้างมากขึ้น เกิดการเคลื่อนย้ายกำลังคน นักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาสะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายองค์ความรู้ ภาษาและวัฒนธรรมระหว่างกัน ดังนั้นสถาบันการศึกษาต้องให้ความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งในการที่จะเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งถือเป็นภารกิจที่ต้องเร่งเตรียมการและวางแผนเนื่องจากเป็นแหล่งผลิตทรัพยากรบุคคลของประเทศ เพื่อรองรับสถานการณ์โลกที่มีการแข่งขันอยู่รอบด้าน และเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นภายหลังจากประเทศไทยก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นิสิตนักศึกษาเองจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก และมีความพร้อมในทุกๆ ด้านโดยเฉพาะเรื่องการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทั้งทางด้านภาษา ทักษะฝีมือแรงงาน และภาคธุรกิจ ซึ่งการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ได้ระบุวิชาชีพที่สามารถเดินทางไปประกอบอาชีพได้อย่างเสรี 7 สาขาอาชีพ ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกรรม สถาปัตยกรรม นักสำรวจ และการบัญชี

ในส่วนของนักศึกษา ซึ่งเป็นบุคลากรสำคัญที่จะพัฒนาประเทศในเวทีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเองนั้น จากการสำรวจเกี่ยวกับเรื่องความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนและการมีส่วนร่วมของนักศึกษา จากมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด 10 ประเทศ ช่วงปี พ.ศ. 2551-

2552 จำนวน 2,170 คน พบว่าประเทศไทยมีการรับรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสมาชิกอื่นๆ และช่องทางที่ทำให้กลุ่มเป้าหมายรู้จักอาเซียนมาจากสื่อโทรทัศน์ มากที่สุดถึง 78.4 % นอกจากนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้จัดทำสวนดุสิตโพล เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจากกลุ่มเป้าหมายทั่วประเทศเกี่ยวกับการเปิดเสรีทางการศึกษาอาเซียน โดยกลุ่มตัวอย่างที่สอบถามได้แก่ ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนนักศึกษา จำนวน 1,218 คน ในเรื่องการรับรู้เกี่ยวกับการเปิดเสรีทางการศึกษาอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 49.25 รับรู้ข่าวสารจากสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต ในขณะที่ร้อยละ 14.01 ไม่เคยรับรู้เพราะเห็นว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกับตนเอง (ไอรัก ตัญสมุท, 2556)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ซึ่งงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงความรู้และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และเพื่อทราบถึงการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนว่ามีการประชาสัมพันธ์กระจายข้อมูลข่าวสารให้นักศึกษา ได้รับรู้ผ่านสื่อประเภทใด นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับใด เพื่อนำข้อมูลจากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อประเภทต่างๆ ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เป็นพื้นฐานในการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสู่การก้าวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ระดับปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น 10,338 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ การคัดเลือกตัวอย่างจากประชากร จะพิจารณาความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน (ยูทธ ไกยวรรณ, 2549) คือ จำนวนที่ต้องการคือ 385 คน (จากแบบสอบถามจำนวน 385 ฉบับ)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ดังนี้

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire Method) ประกอบด้วยคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) และคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) โดยแบ่งคำถามออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตอนที่ 3 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษา เพื่อนำมาสร้างเป็นข้อคำถาม

2. สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมสภาพการเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยแบ่งเป็น 4 หัวข้อ คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 3) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนอข้อคำถามต่อที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อพิจารณาความถูกต้องและความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนด ผลการพิจารณา พบว่า ข้อคำถามยังไม่ครอบคลุมกับนิยามศัพท์ ผู้วิจัยจึงปรับแก้ข้อคำถามตามข้อเสนอแนะ จนกระทั่งข้อคำถามมีความถูกต้องและสอดคล้องกับนิยามศัพท์

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากที่ปรึกษางานวิจัย แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา

4. นำแบบสอบถามที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ความสอดคล้อง โดยพิจารณาจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) ซึ่งผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด นั่นคือ กำหนดให้เกณฑ์ในแบบทดสอบมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปเป็นเนื้อหาที่ใช้ได้

5. สร้างแบบสอบถามที่สมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ได้ค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค เท่ากับ 0.85 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดนั่นคือ ระหว่าง 0.40-0.60 เป็นแบบทดสอบที่มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ หลังจากนั้นจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งรายละเอียดขั้นตอนมีดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยจะอธิบายให้ผู้ให้ข้อมูลเห็นความสำคัญของการตอบแบบสอบถาม และเชื่อมโยงให้เห็นถึงประโยชน์ต่อการนำข้อมูลไปใช้ในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และใช้วิธีการสังเกตในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม ทำให้ข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือ และนำแบบสอบถามที่ได้นำมาพิจารณาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และให้นำหน้าของคะแนนในแต่ละข้อ และทำการบันทึกข้อมูลคะแนนลงในโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อใช้ในการคำนวณ และทำการบันทึกผลการวิเคราะห์หลังแบบบันทึกข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้มีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ผลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) มีรายละเอียด ดังนี้

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามที่ได้ มาพิจารณาความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและให้นำหน้าของคะแนนในแต่ละข้อตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for the Social Science) และวิเคราะห์ผลโดยใช้ค่าสถิติ คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ผลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน วิเคราะห์ผลโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) กำหนดวัดแบบอันตรภาค (Interval scale) วัดจากคะแนนความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยกำหนดคำถามแล้วให้พิจารณาว่าคำถามนั้นถูกหรือผิดและมีการกำหนดค่าคะแนนคือแต่ละข้อจะมีคะแนนเท่ากับ 1 คะแนนและ 0 คะแนน ตามลำดับโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

คำตอบถูก มีค่าคะแนน 1 คะแนน

คำตอบผิด มีค่าคะแนน 0 คะแนน

จากนั้นจึงรวมคะแนนความรู้ของแต่ละคนแล้วหาค่าเฉลี่ยของคะแนน

เพื่อแบ่งกลุ่มความรู้ ออกเป็น 3 กลุ่มโดยแบ่งกลุ่มแบบใช้ค่าที่แสดงจำนวนสะสมในรูปร้อยละ (Cumulative Percent) ที่ 33.35 และ 66.65 เปอร์เซนต์ ได้แก่

คะแนนน้อยกว่า 21 คะแนน คือ มีระดับความรู้ต่ำ

คะแนน 21 – 24 คะแนน คือ มีระดับความรู้ปานกลาง

คะแนน 25 – 35 คะแนน คือ มีระดับความรู้มาก

ตอนที่ 3 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน วิเคราะห์ผลโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) กำหนดวัดแบบสเกลนามบัญญัติ (Nominal Scale) วัดจากประเภทของสื่อและจำนวนครั้งที่ เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนดังนี้

1. สื่อบุคคล ได้แก่ บิดามารดา ญาติพี่น้อง ครูอาจารย์ เพื่อน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชน
2. สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร/วารสาร และอินเทอร์เน็ต
3. สื่อกิจกรรม ได้แก่ นิทรรศการ และสัมมนาทางวิชาการนำมาจัดกลุ่มระดับการเปิดรับข่าวสารโดยกำหนดค่าดังนี้
สัปดาห์ละ 4-7 วัน หมายถึง มีระดับการเปิดรับข่าวสารมาก
สัปดาห์ละ 1-3 วัน หมายถึง มีระดับการเปิดรับข่าวสาร

ปานกลาง

เดือนละครั้ง หมายถึง มีระดับการเปิดรับข่าวสารน้อย

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ผลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้ออกแบบการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ มีการอธิบายความหมายข้อมูลได้ตาราง โดยใช้แบบพรรณนาความ และแสดงข้อมูลในเชิงปริมาณประกอบ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความรู้ปานกลาง โดยการกำหนดคำถามแล้วให้พิจารณาว่าคำถามนั้นถูกหรือผิด ซึ่งคำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบถูกได้แก่ ข้อที่ 27 คือ ท่านสามารถเดินทางไปศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศสมาชิกอาเซียนได้อย่างเสรี รองลงมาคือ ข้อที่ 24 คือ Southeast Asian Ministers of Education Organization หรือ SEAMEO คือ องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และข้อที่ 3 คือ คำขวัญอาเซียนคือ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม” (One Vision, One Identity, One Community) และข้อคำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบผิดได้แก่ ข้อที่ 29 คือ การเดินทางเข้าออกระหว่าง 10 ประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถเดินทางได้อย่างเสรีโดยไม่ต้องใช้วีซ่า รองลงมาคือ ข้อที่ 33 คือ แรงงานที่มีวุฒิการศึกษาด้านเกษตรศาสตร์ไม่ใช่แรงงานที่มีทักษะ และข้อที่ 13 คือ ประเทศไทยได้รับผิดชอบในการจัดทำ Road Map การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสินค้าและบริการสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและการบริการด้านสุขภาพ

2. ผลการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยแยกเป็น สื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สรุปได้ดังนี้ สื่อบุคคล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากครูอาจารย์ รองลงมาคือ เพื่อนและญาติพี่น้อง สื่อมวลชน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากอินเทอร์เน็ต รองลงมาคือ โทรทัศน์และวิทยุ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากสัมมนาทางวิชาการ รองลงมาคือ นิทรรศการ

ความถี่ของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยแยกเป็น 4-7 วัน/สัปดาห์ 1-3 วัน/สัปดาห์ และเดือนละครั้ง สรุปได้ดังนี้ สื่อบุคคล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความถี่การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 4-7 วัน/สัปดาห์ จากเพื่อน ความถี่ 1-3 วัน/สัปดาห์ จากครูอาจารย์ และความถี่เดือนละครั้ง จากเจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชน สื่อมวลชน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความถี่การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 4-7 วัน/สัปดาห์ จากโทรทัศน์ ความถี่ 1-3 วัน/สัปดาห์ จากอินเทอร์เน็ต และความถี่เดือนละครั้ง จากหนังสือพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความถี่การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 4-7 วัน/สัปดาห์ จากนิทรรศการ ความถี่ 1-3 วัน/สัปดาห์ และความถี่เดือนละครั้ง จากสัมมนาทางวิชาการ

อภิปรายผล

ความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความรู้ปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากผู้ตอบแบบสอบถามยังเป็นช่วงวัยรุ่นที่มีความสนใจในหลายๆ ด้าน ทั้งการเรียน ครอบครัว และเพื่อน อีกทั้งยังมีกิจกรรมมากมายที่ต้องแบ่งเวลาไปทำ จึงทำให้ความสนใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนน้อย การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนผ่านสื่อประเภทต่างๆ ยังไม่การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดการเตรียมความพร้อมในการก้าวไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อีกทั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นเรื่องในเชิงลึกที่มีเนื้อหาหลากหลายทำความเข้าใจได้ยาก การได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อที่มีเนื้อหาสาระวิชาการมากเกินไป ใช้ช่องทางการเผยแพร่และรูปแบบวิธีการนำเสนอที่ไม่ชักจูงใจ และนิสิตมีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง อีกทั้งการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อที่มียังไม่เข้าถึงกลุ่มนิสิตจึงทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ระดับปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบถูก เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และข้อคำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบผิด ซึ่งเป็นคำถามที่เกี่ยวกับการดำเนินงานและความสำคัญของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับ ไอริก ตัยสมุท (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนิสิตปริญญาตรี คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร ผลการวิจัยพบว่า 1) มีการเปิดรับ

ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ ระดับความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง อายุ หลักสูตรที่กำลังศึกษา และคะแนนเฉลี่ยสะสม มีความสัมพันธ์กับความรู้ ส่วนชั้นปี ที่กำลังศึกษามีความสัมพันธ์กับความรู้ การเปิดรับสื่อผ่านครูอาจารย์ อินเทอร์เน็ต และการสัมมนาทางวิชาการ มีความสัมพันธ์กับความรู้ ส่วนวิทยุ โทรทัศน์ และนิตยสาร มีความสัมพันธ์กับความรู้ ข้อเสนอแนะควรมีวิธีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย และมีการประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมและทั่วถึงในกลุ่มนิสิตนักศึกษา

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยแยกเป็น สื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อกิจกรรม สรุปได้ดังนี้ สื่อบุคคล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากครูอาจารย์ เพื่อน และญาติ พี่ จากอินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ และวิทยุ สัมมนาทางวิชาการ นิตยสาร เนื่องจากนักศึกษามีการดำเนินชีวิตประจำวันคือการศึกษาเล่าเรียน ทำให้ครูอาจารย์เป็นสื่อกลางในการให้ความรู้และการเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ โดยตรงแก่นักศึกษาได้มาก สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่นักศึกษานิยมบริโภคเป็นประจำทุกวันโดยมีความถี่ในการติดตามรับชมมากทำให้การเผยแพร่ข่าวสารช่องทางนี้ นักศึกษาได้รับชมมาก ส่วนนิตยสารต่างๆ มหาวิทยาลัยมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่นักศึกษาได้รับทราบผ่านทางหลายหน่วยงานทั้งระดับคณะและภาควิชาทำให้ให้นักศึกษาได้รับข่าวสารผ่านทางนิตยสารที่จัดขึ้น ซึ่งสื่อเหล่านี้เป็นช่องทางการเผยแพร่ข่าวสารที่มีความสะดวกรวดเร็ว และสามารถเข้าถึงง่ายในชีวิตประจำวันของนักศึกษาจึงทำให้นักศึกษาสามารถได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนช่องทางนี้ ซึ่งสอดคล้องกับ กชพร ดันทะสุวรรณ (2555) ได้ศึกษาเรื่องการเปิดรับสื่อและการรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กำลังศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และเข้าใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง นักศึกษาเปิดรับสื่อทุกประเภทในระดับปานกลาง โดยเปิดรับสื่อมวลชนและสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด และเปิดรับสื่อน้อยในสื่อเฉพาะกิจจากการตรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้ตัวแปรที่จะทำการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งตัวแปรปัจจัยพื้นฐานบางประการของนิสิต ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี ที่กำลังศึกษา หลักสูตรที่กำลังศึกษา คะแนนเฉลี่ยสะสม ภูมิฐานะ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความคาดหวังในการประกอบอาชีพและความคาดหวังในการเดินทางไปในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ส่วนตัวแปรการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนผ่านสื่อบุคคล ได้แก่ บิดามารดา ญาติพี่น้อง ครูอาจารย์ เพื่อนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชน สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร/วารสารและอินเทอร์เน็ต และสื่อกิจกรรม ได้แก่ นิตยสารและการสัมมนาทางวิชาการ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีการเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อกิจกรรม ทั้งการจัดนิตยสารและการสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยให้ความรู้เน้นเฉพาะเจาะจงเรื่องที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักศึกษาโดยตรง และใช้วิธีการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อให้เข้าถึงและเหมาะสมให้ความสำคัญและสนับสนุนเรื่องงบประมาณพัฒนาด้านการเผยแพร่ข่าวสาร

2. ควรพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้มีความทันสมัย และปรับปรุงระบบการจัดการเรียนการสอนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มทักษะการเรียนการสอน การปรับปรุงเนื้อหาวิชาและหลักสูตรให้มีความเหมาะสม ต่อการสร้างความเข้าใจและความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยและศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อเป็นการต่อยอดจากงานวิจัยให้กว้างขวางหลากหลายมากขึ้น เช่น ความคิดเห็น ความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม หรือความต้องการของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และขยายขอบเขตการวิจัยไปยังสถาบันการศึกษาอื่นๆ เพื่อให้ทราบถึงความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

บรรณานุกรม

- กขพร ตันทะสุวรรณ. (2555). การเปิดรับสื่อและการรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารบรรณศาสตร์
มศว.
- กระทรวงการต่างประเทศ. (2552). บันทึกการเดินทางของอาเซียน. กรุงเทพมหานคร : วิธิตาแอน
เมชั่น จำกัด.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2549). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- ไอรัก ต้อยสมุทร. (2556). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของ
นิสิตปริญญาตรี คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(ส่งเสริมการเกษตร) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์
เกษตร. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การพัฒนาบทเรียน e-learning รายวิชานวัตกรรม
และเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
ภคมน ตะอุบ

The development of e-learning lesson Innovation
and Information in Education Subject, Faculty of Education
Phakamon Ta-oub

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบทเรียน e-learning รายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยบทเรียน e-learning และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนหรือการเรียนด้วยบทเรียน e-learning เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วยระบบ KPRU LMS e-learning วิธีการดำเนินวิจัยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experimental research) แบบ One group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบทดสอบระหว่างเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และแบบสอบถามความพึงพอใจ กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาคอนกรีตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 42 คน วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าประสิทธิภาพบทเรียนเปรียบเทียบความแตกต่างด้วย Paired t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียน e-learning มีประสิทธิภาพ 80.80/85.90 ตามเกณฑ์ ที่ตั้งไว้คือ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยคะแนนการทดสอบเฉลี่ยก่อนเรียนและคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนสอบเฉลี่ยหลังเรียนแตกต่างจากคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้บทเรียนที่สร้างขึ้นมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$ S.D.=0.82)

คำสำคัญ : บทเรียน e-learning, รายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

Abstract

The research objectives of this study were to 1) develop of e-learning lesson of Innovation and Information Technology in Education Course. which was in accordance with. effective criterion of 80/80 2) compare the achievement of students before and after learning a by using e-learning 3) Study the satisfaction of the students with lesson study research The tools included e-learning courseware, e-learning model test site during school achievement test and satisfaction questionnaire.

อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Lessons were learned in the lab environment, e-learning, The sample was 42 undergraduate student in the first semester of academic year 2016. The data were analyzed by standard deviation. The powerful lesson for comparison with paired t-test results showed that: 1) e-learning courseware effective 80.80/85.90 set of criteria was 80/80 2) The students' posttest learning achievement was significantly higher than the pretest at 0.5 level 3) satisfaction of students using lessons created. overall satisfaction was the high level ($\bar{X}$ = 3.77 SD. = 0.82).

Keywords : e-learning Lessons, Innovation and Information Technology in Education Course.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 ฉบับปรับปรุง ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาของชาติ ในมาตรา 22 คือ ให้ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญในการเรียนรู้ กระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และในมาตรา 24 กำหนดให้การจัดการกระบวนการเรียนรู้ จะต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นและทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักพิมพ์ คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าว จะให้เกิดประสิทธิภาพได้จึงจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) และเทคโนโลยีทางการศึกษามาประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนในการจัดการศึกษา

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือไอซีที (ICT) ประกอบด้วยเทคโนโลยีสำคัญได้แก่ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction: CAI) การเรียนการสอนผ่านเว็บ (Web Based Instruction: WBI) การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และอินเทอร์เน็ต(Internet) ที่เรียกว่า e-learning (Electronic Learning: e-learning) การเรียนการสอนผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile Learning: m-Learning) (มนต์ชัย เทียนทอง, 2547: หน้า 3-11) โดยเฉพาะระบบ e-learning มีการนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายทั้งในด้านการเรียนการสอนและการฝึกอบรมในปัจจุบัน ระบบ e-learning เป็นการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยใช้คอมพิวเตอร์นำเสนอเนื้อหาและกิจกรรมในรูปแบบซีดี-รอม (CD-ROM) อินเทอร์เน็ต (Internet)หรือ อินทราเน็ต (Intranet) มีลักษณะที่สำคัญ คือ กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน ใช้ทฤษฎีด้านการเรียนการสอนเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ และมีการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบสื่อผสม (Multimedia) เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ (Knowledge) และเกิดทักษะใหม่ หรือปรับปรุงความรู้ความสามารถของผู้เรียน e-learning เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนทางไกลสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้เป็นอย่างดี

การเรียนรู้ e-learning ได้แพร่กระจายสู่การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาด้วยสาเหตุของคุณประโยชน์ที่โดดเด่น ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงเนื้อหาได้สะดวก ทุกที่ทุกเวลา การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างไร้ข้อจำกัดของเวลา การเรียน e-learning ยังนับว่าเป็นการจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered) อีกทั้งยังสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life long learning) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาได้เป็นอย่างดี องค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้การเรียนรู้ e-learning ประสบผลสำเร็จนั้น ได้แก่ 1) เว็บไซต์ 2) คอร์สแวร์ 3) การติดต่อสื่อสาร และ 4) การประเมินผลการเรียนเมื่อนำองค์ประกอบทั้งสี่มาประกอบเข้าด้วยกันแล้ว ระบบจะทำงานประสานกันได้อย่างลงตัว (จินตวิวัฒน์ มั่นสกุล, 2551; จินตวิวัฒน์ คล้ายสังข์ และประกอบ กรณีกิจ, 2552) โดย e-learning เว็บไซต์นั้น อาจอยู่ในรูปแบบของระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ (LMS: Learning Management System) หรือระบบบริหารจัดการเนื้อหา (CMS: Content Management System) ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการจัดการเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนการวัดและประเมินผลต่างๆ และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางในการจัดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน จากกระแสของสังคมที่ได้รับผลกระทบของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เครื่องมือสื่อสารตลอดจนสารสนเทศออนไลน์ต่างๆ นั้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตการทำงานและการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้นั้น ได้พึ่งพิงสารสนเทศออนไลน์ต่างๆ มากยิ่งขึ้น ดังเช่นการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนในปัจจุบันที่หลายคนเชื่อว่าจะเข้ามาตอบโจทยในเรื่องของการจัดการเรียนให้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด สื่อการเรียนการสอนมีอยู่หลายประเภทด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นสื่อพื้นฐาน สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหรือสื่อเว็บไซต์ทางการศึกษาที่หลายคนเชื่อว่าจะเข้ามาช่วยเสริมในเรื่องของข้อจำกัดของเวลาและสถานที่ ที่จะเอื้อให้ผู้เรียนสามารถเข้ามาศึกษาหาความรู้ ณ ที่ใดและเวลาใดก็ได้ โดยสื่อเว็บไซต์ทางการศึกษาถือว่าเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายออนไลน์ทั้งกับผู้เรียนด้วยกันเอง และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ด้วยแนวคิดที่ว่า การเรียนการสอนในลักษณะนี้จะนำไปสู่การสร้าง องค์ความรู้ใหม่ๆ ด้วยตนเองผ่านสังคมแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า คุณประโยชน์ของเว็บไซต์

จากที่กล่าวมาข้างต้น แนวทางการแก้ปัญหาวิธีหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนคือการปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนและการให้คำปรึกษา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีกิจกรรมการเรียนเป็นรายบุคคล บทเรียน e-learning จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นโดยช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษาได้มากยิ่งขึ้น ให้โอกาสนักศึกษาในการศึกษาหาความรู้ และเรียนรู้ได้มากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความรู้ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ให้ข้อมูลย้อนกลับทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่จากบทเรียน e-learning ส่งเสริมให้นักศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอย่างไม่มีขีดจำกัดสำหรับผู้ใฝ่หาความรู้ไม่ว่าในเรื่องเวลาหรือสถานที่ และช่วยเพิ่มความพึงพอใจในการเรียน (ภัทรนฤณ เจริญลาภ, 2552)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนรายวิชาวัฒนธรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ ซึ่งลักษณะรายวิชานี้จะเป็นวิชาที่เรียนทั้งทฤษฎีและทดลองปฏิบัติเนื้อหาค่อนข้างกว้าง การใช้สื่อการสอนแบบเดิมคือ การบรรยายประกอบสื่อ การใช้เอกสารประกอบการสอน และฝึกปฏิบัติทดลอง พบว่ามีข้อจำกัด ในด้านความน่าสนใจของเนื้อหา การจัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การใช้

คอมพิวเตอร์มีอิสระในการทบทวนเนื้อหาจากที่ใดเวลาใดก็ได้ตามสะดวก ผู้เรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์หรือติดต่อกับผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นมากขึ้น ด้วยเครื่องมือสื่อสารในระบบ e-learning และสามารถทราบผลย้อนกลับจากการเรียนทันที สามารถควบคุมความก้าวหน้าทางการเรียนด้วยตนเองได้ และมีโอกาสฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จะทำให้การเรียนการสอนรายวิชานี้มีความน่าสนใจ และเพิ่มประสิทธิภาพของผู้เรียนขึ้นได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาบทเรียน e-learning ด้วยระบบ KPRU LMS e-learning รายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและผู้สอนเกิดความพึงพอใจในการเรียนการสอนและสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย ที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนในระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเสริมในการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมให้มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในระบบอิเล็กทรอนิกส์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียน e-learning รายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยบทเรียน e-learning รายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนหรือการเรียนด้วยบทเรียน e-learning รายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experimental research) แบบ One group Pretest-Posttest Design ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กำหนดให้กลุ่มเป้าหมาย ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ด้วยบทเรียน e-learning วิชา นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทาง เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 80 ข้อ ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนการทำแบบทดสอบและบันทึกคะแนนของนักศึกษาเป็นรายบุคคล
2. ขั้นตอนการทดลอง กำหนดให้กลุ่มเป้าหมาย เรียนรู้ด้วยบทเรียน e-learning นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทาง และทำแบบทดสอบระหว่างเรียนท้ายบท จำนวน 8 บท ผ่านบทเรียน e-learning นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทาง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมคะแนนของนักศึกษาเป็นรายบุคคล
3. การทดสอบหลังเรียน (Post-test) กำหนดให้กลุ่มเป้าหมาย ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนด้วยบทเรียน e-learning นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทาง ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนการทำแบบทดสอบและบันทึกคะแนนของนักศึกษาเป็นรายบุคคล
4. การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียน e-learning นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทาง หลังจากให้นักศึกษากลุ่มเป้าหมายได้เรียนด้วยบทเรียน e-learning ครบทั้ง

8 บท แล้ว ผู้วิจัยกำหนดให้กลุ่มเป้าหมายทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียน e-learning รายวิชาวัฒนธรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทาง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจ

5. ผู้วิจัยรวบรวม นำข้อมูลและคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีศึกษา ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 1/2559 จำนวน 42 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยจำแนกตามคะแนนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบเครื่องมือ

1. พัฒนาบทเรียน e-learning รายวิชาวัฒนธรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา โดยจัดทำด้วยระบบ KPRU LMS e-learning โดยนำแผนการสอน คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา จุดประสงค์รายวิชาแบบทดสอบของทุกหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมระหว่างเรียน และเนื้อหาสาระของรายวิชาจำนวน 8 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่ 1 แนวคิด ทฤษฎี เทคโนโลยี และนวัตกรรมการศึกษา

หน่วยที่ 2 วิธีระบบกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

หน่วยที่ 3 การสื่อสารกับการเรียนรู้

หน่วยที่ 4 สื่อการเรียนการสอน

หน่วยที่ 5 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการศึกษา

หน่วยที่ 6 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้

หน่วยที่ 7 แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้และเครือข่าย

หน่วยที่ 8 การวิเคราะห์ปัญหาจากการใช้วัฒนธรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนนำแบบวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และความสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ ได้ค่าเฉลี่ยความสอดคล้องทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้ นำแบบทดสอบไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นได้ค่าเท่ากับ 0.706 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20-0.51 และค่าดัชนีความยากง่าย (p) มีค่าระหว่าง 0.27-0.80 โดยแบบวัดทั้งก่อนและหลังการทดลองเป็นแบบวัดชุดเดียวกัน

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาหลังการเรียนด้วยบทเรียน e-learning เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถาม 22 ข้อ รวมทั้งมีคำถามแบบปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น อยู่ตอนท้ายของแบบสอบถาม มีเกณฑ์การคิดค่าคะแนนเช่นเดียวกับแบบประเมินบทเรียน e-learning สำหรับผู้เชี่ยวชาญนำแบบประเมินความพึงพอใจให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ตลอดจนข้อบกพร่องต่างๆพร้อมนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC) มีค่าระหว่าง 0.6-1.00 ทุกข้อและนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชี้แจงรายละเอียด นักศึกษาวิชาดนตรีศึกษา ชั้นปีที่ 3 จำนวน 42 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยอธิบายวัตถุประสงค์ของกิจกรรมต่างๆ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้บทเรียน e-learning เพื่อให้เข้าใจตรงกัน โดยให้นักศึกษาเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคลในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 1 คน ต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ 1 เครื่องทำการทดสอบก่อนเรียน โดยอธิบายคำ แนะนำในการทำแบบทดสอบ และให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 80 ข้อ ใช้เวลา 80 นาที และแจ้งหมายกำหนดวัน เวลา สถานที่ในการเก็บข้อมูล

2. ดำเนินการทดลองโดยให้กลุ่มตัวอย่างเข้าเรียนด้วยบทเรียน e-learning โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่าย จากแหล่งใดๆ ที่เชื่อมต่อเข้ากับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถเข้าศึกษาบทเรียน e-learning ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านเว็บไซต์ที่ URL <http://lms.kpru.ac.th/> อ่านคำแนะนำสำหรับผู้เรียนแล้วลงทะเบียนเพื่อนำรหัสผู้ใช้และรหัสผ่านไปใช้ในการเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าศึกษาบทเรียนได้หลายครั้งตามความต้องการ และเมื่อจบบทเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะต้องทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละหน่วย

3. หลังจากเข้าเรียนและเรียนครบทุกหน่วยการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยแจ้งกำหนดเวลาและสถานที่ในการทดสอบหลังเรียน ให้นักศึกษาทราบโดยนำแบบทดสอบซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 80 ข้อ ใช้เวลา 80 นาที

4. ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้

5. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบโดยใช้เทคนิค 27% ของ Chung-The Fan หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder Richardson เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยสถิติทดสอบที (Pairedt-test) และกำหนดความเชื่อมั่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 วิเคราะห์ประสิทธิภาพบทเรียน e-learning ใช้สูตร E1/E2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2528) และวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนจากบทเรียน e-learning โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. บทเรียน e-learning รายวิชาวัฒนธรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพบทเรียน บทเรียน e-learning ครั้งนี้เป็นการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 42 คน จุดมุ่งหมายในการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียน บทเรียน e-learning รายวิชา วัฒนธรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ตามสมมติฐานการวิจัย ว่ามีประสิทธิภาพคาดหวังตามเกณฑ์ 80/80 โดยให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาบทเรียน e-learning รายวิชาวัฒนธรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา จึงให้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนดังรายละเอียดใน

ตารางที่ 1.1 บทเรียน e-learning รายวิชาวัตกรรมการและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
 ตารางที่ 1.1 ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียน e-learning รายวิชาวัตกรรมการและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
คะแนนแบบทดสอบประจำหน่วยเรียน (E1)	80	64.64	80.80
คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (E2)	80	68.72	85.90

จากตารางที่ 1.1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ บทเรียน e-learning รายวิชาวัตกรรมการและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ที่ได้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน พบว่า ผู้เรียนทำแบบทดสอบประจำหน่วยเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ย 64.64 คิดเป็นร้อยละ 80.80 และทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากเรียนเนื้อหาทั้งหมดแล้ว มีค่าคะแนนเฉลี่ย 68.72 คิดเป็นร้อยละ 85.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80

2. การเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยบทเรียน e-learning รายวิชาวัตกรรมการและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา พบว่า คะแนนของนักศึกษาหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษา ต่อบทเรียน e-learning รายวิชาวัตกรรมการและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ที่ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาขึ้นพบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในนักศึกษา มีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.77$, $S.D.=0.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ ความเป็นอิสระในการเลือกศึกษาเฉพาะบทเรียนที่ต้องการศึกษา ($\bar{X}=4.22$, $S.D.=0.99$) รองลงมาได้แก่ บทเรียน e-learning ช่วยให้ได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ ($\bar{X}=3.99$, $S.D.=0.89$) และบทเรียน e-learning ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ลึกซึ้งและครอบคลุมมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.53$, $S.D.=0.74$)

สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของนักศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาหลังจากการเรียนด้วยบทเรียน e-learning รายวิชาวัตกรรมการและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก และข้อคิดเห็นจากการตอบคำถามปลายเปิด ได้แก่ ผู้เรียนมีความพึงพอใจและมีความสนุกสนานกับการเรียนโดยใช้ e-learning อยากให้มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้อีกในรายวิชาอื่นๆ ประสบการณ์และทักษะที่ได้จากการเรียนในระบบ e-learning ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้ และทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อตนเองสูง มีความตั้งใจและความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น ง่ายและสะดวกต่อการทบทวนเนื้อหาบทเรียน สามารถทบทวนเนื้อหาได้ทันทีที่ทุกเวลาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและเรียนรู้ได้ดีขึ้น

อภิปรายผล

การพัฒนาบทเรียน e-learning รายวิชาวัตกรรมการและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา และได้ทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาคณตรี พบว่าบทเรียน e-learning ที่ผู้วิจัยออกแบบและพัฒนาขึ้น

มีประสิทธิภาพ 85.90/80.80 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 หมายความว่า บทเรียนทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ระหว่างเรียน เฉลี่ยร้อยละ 85.90 และทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เฉลี่ยร้อยละ 80.80 แสดงว่าบทเรียน e-learning ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ สามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากในการพัฒนามีขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงคุณภาพบทเรียนก่อนนำไปใช้จริง หลังจากนั้นนำไปทดลองเรียนจริงในสภาพแวดล้อมแบบ e-learning จากการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่าบทเรียน

e-learning รายวิชาวนวัฒนกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพและคุณภาพเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในสถาบันการศึกษาต่อไปเพราะบทเรียน e-learning สามารถตอบสนองการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพราะผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามกระบวนการจัดการศึกษาที่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ ทั้งนี้บทเรียน e-learning จัดเป็นเทคโนโลยีใหม่ที่กำลังเป็นที่นิยมในการสร้างและพัฒนาที่นำเอาความสามารถของอินเทอร์เน็ตมาใช้สนับสนุนด้านการศึกษาสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ สามารถโต้ตอบและติดต่อระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอนมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้มีบทบาทมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้โดยการลงมือกระทำปฏิบัติ แก้ปัญหาหรือศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยยึดความสนใจความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ และสามารถที่จะพัฒนาศักยภาพด้วยตนเอง และนำความรู้ไปใช้เป็นประโยชน์ต่อตนเองได้ ตลอดจนเน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียน ผู้เรียนจะมีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนผ่านบทเรียน e-learning สูงกว่าก่อนการเรียน การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยคะแนนการทดสอบเฉลี่ยก่อนเรียนและคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของการเรียนด้วยบทเรียน e-learning พบว่าการเรียนเนื้อหาทั้ง 8 หน่วยการเรียนรู้ ผู้เรียนมีคะแนนสอบเฉลี่ยหลังเรียนแตกต่างจากคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนแสดงว่าบทเรียนสามารถทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้

ส่วนเหตุผลที่ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นอาจเป็นเพราะในการออกแบบและพัฒนาบทเรียน มีขั้นตอนดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบประเมินคุณภาพบทเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญก่อนนำมาใช้ทดลองเรียนจริงบทเรียนออกแบบให้เนื้อหาแต่ละหัวข้อ มีภาพประกอบที่สามารถสื่อความหมายและเกี่ยวข้องกับเนื้อหาทำให้ผู้เรียนเข้าใจและจำเนื้อหาได้ง่ายยิ่งขึ้น (Clark and Mayer, 2003) คำศัพท์หรือข้อความสำคัญมีการใช้รูปแบบตัวอักษรเน้นเป็นตัวหนาหรือใช้สีตัวอักษรที่สะดุดตา และการสอนมีการลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ยิ่งกว่านั้น ผู้เรียนสามารถทบทวนเนื้อหาทำได้ง่ายสะดวกรวดเร็วจากทุกที่ทุกเวลาผ่านอินเทอร์เน็ต (กิตานันท์มลิทอง, 2548) นอกจากนั้นยังมีแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนได้ทบทวนไม่จำกัดจำนวนครั้ง และผู้เรียนทราบผลย้อนกลับคือทราบผลคะแนนแบบฝึกหัดที่ทำได้ทันที ทำให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาได้หลังจากเรียน จึงอาจทำให้ผู้เรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นมากกว่าก่อนเรียนนอกจากนี้อาจเป็นเพราะบทเรียนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้นสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือโดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในสภาพแวดล้อมแบบ

e-learning ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนจะต้องรับผิดชอบตนเองในการเข้าสู่ระบบ e-learning เพื่อเรียนเนื้อหาทำแบบฝึกหัดทำแบบทดสอบต่างๆด้วยตนเอง ระบบบริหารจัดการการเรียนรู้จะทำการบันทึกประวัติ (profile) และติดตาม (tracking) ผู้เรียน โดยบันทึกกิจกรรมต่างๆของผู้เรียน รวมทั้งการบันทึกคะแนนสอบก่อนเรียนคะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียน คะแนนสอบหลังเรียนไว้ในฐานข้อมูล โดยที่ผู้เรียนเองก็สามารถทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเองได้ทันทีเมื่อเข้าสู่ระบบ ดังนั้นการเรียนการสอนในสภาพแวดล้อมแบบ e-learning ด้วยบทเรียนที่พัฒนาขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน เกิดความสนใจในการเรียนเนื้อหาจึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเฉลี่ยสูงขึ้น เมื่อเทียบกับคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในสภาพแวดล้อมแบบ e-learning ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อสภาพการเรียนการสอน ในระบบ e-learning อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน ในระบบ e-learning มีการออกแบบส่วนติดต่อกับผู้ใช้ (user interface) ที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจและสะดวกต่อการใช้งาน การจัดสภาพแวดล้อมและการนำเสนอบทเรียนสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของประยูร ไชยบุตร (2547) เรื่องการสร้างนวัตกรรม e-learning เรื่องระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 68 คน ผลการตอบแบบสอบถามระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อระบบการเรียนการสอนแบบ e-learning ที่สร้างขึ้น พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรนฤณ เจริญลาภ (2552) ซึ่งมีผลการประเมินระดับความพึงพอใจของการเรียนด้วยบทเรียน e-learning ชุดวิชาการระบบบริการการพยาบาล ระดับบัณฑิตศึกษาอยู่ในระดับมากเช่นกัน นอกจากนี้ยังอาจมีเหตุผลหลายประการที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อสภาพการเรียนการสอนในระบบอี e-learning อยู่ในระดับมาก เช่น ผู้เรียนได้รับประสบการณ์แปลกใหม่จากสภาพการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning เกิดความสนใจและพึงพอใจการที่ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการกับบทเรียน และสื่อสารกับผู้สอนผ่านเครื่องมือแบบไม่ประสานเวลากับผู้สอน (Bryn and Gardner, 2006) เช่นกระดานสนทนา (web board) ข้อความออนไลน์ (message) และการที่มีโอกาสใช้คอมพิวเตอร์ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน แทนการนั่งฟังบรรยายอย่างเดียว จึงอาจสร้างความสนใจความสนุกสนานตื่นเต้นให้แก่ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน นอกจากนี้การเรียนการสอนในระบบ e-learning ผู้เรียนยังสามารถทบทวนเนื้อหาบทเรียนและแบบฝึกหัดได้สะดวกและรวดเร็วตลอดเวลา ทุกสถานที่ และมีการโต้ตอบกันได้ทั้งแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลากับบทเรียนหรือผู้สอนได้ (กิดานันท์ มลิทอง, 2548) สอดคล้องกับประโยชน์ของการจัดการเรียนการสอนในระบบ e-learning ที่ถนอมพร (ต้นพิพัฒน์) เลาหงษ์แสง (2545) ได้สรุปไว้ว่า e-learning ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการเรียนการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สะดวกและง่ายต่อการเข้าถึงบทเรียนได้ตลอดเวลาจากที่ใดๆ ก็ได้

ข้อเสนอแนะ

1. หากต้องการนำบทเรียนในงานวิจัยนี้ไปใช้จัดการเรียนการสอนจริงควรปรับปรุงในเรื่องของการเพิ่มสื่อมัลติมีเดีย
2. ควรมีการพัฒนาบทเรียน e-learning ผสมผสานกับรูปแบบการสอนในรูปแบบ โดยจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เช่น การใช้กระดานสนทนา (web board) การมอบหมายงาน (assignment) เรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ในระบบ e-learning ได้
3. ในการจัดทำบทเรียน e-learning ควรมีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น แจ้งรายละเอียดชุดวิชา ซึ่งควรมีข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการเรียน e-learning ที่แตกต่างจากการเรียนจากสื่ออื่นตามปกติ และรูปแบบการจัดหน้าในการใช้งาน (layout) เพื่อความสะดวกในการทำความเข้าใจของผู้เรียนเมื่อเข้าไปเรียนในบทเรียน e-learning

เอกสารอ้างอิง

- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). **ไอซีทีเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์.
- แก้ว จันทระเกษม และคณะ. (2551). **การพัฒนาบทเรียนแบบ E – learning วิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาลกรณีศึกษา : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท**. [ออนไลน์]. เข้าได้จาก http://61.7.221.148/manage/ResearchDetail.php?Research_code=147
- จินตวิทย์ มั่นสกุล. (2551). **รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งในระดับอุดมศึกษา**. วารสารครุศาสตร์ปีที่ 37 ฉบับที่ 3.
- จินตวิทย์ คล้ายสังข์. (2553). **โครงการวิจัยรูปแบบเว็บไซต์และรูปแบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งในระดับอุดมศึกษา**. สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- จินตวิทย์ คล้ายสังข์ และประกอบ กรณีกิจ. (2552). **Pedagogy-based Hybrid Learning**: จากแนวคิดสู่ปฏิบัติ. วารสารครุศาสตร์ปีที่ 38 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม 2552). หน้า 93-108.
- ถนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลหาจรัสแสง. (2545). **Design e-learning : หลักการออกแบบและการสร้างเว็บเพื่อการเรียนการสอน**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประยูร ไชยบุตร. (2547). **การสร้างนวัตกรรม e-learning เรื่องระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์**. [ออนไลน์]. เข้าได้จาก <http://dcms.thailis.or.th/tdc>.
- ภัทรันถนุ เจริญลาภ. (2552). **การพัฒนาบทเรียน e-learning ชุดวิชาการพัฒนาศักยภาพระบบบริการพยาบาล ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**. [ออนไลน์]. เข้าได้จาก <http://dcms.thailis.or.th/tdc>.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2547). **เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (ECT) ปีที่ 1, ฉบับที่ 1 (พ.ค.- ส.ค. 2547) หน้า 3-11.**
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

การสอนความเป็นพลเมืองด้วยการเรียนรู้ร่วมกัน พิชญ์อนงค์ ผดุงศิลป์ไพโรจน์

แนวคิดความเป็นพลเมือง

คำว่า “พลเมือง” อาจเป็นคำใหม่ของสังคมไทย ซึ่งส่วนใหญ่มักคุ้นเคยกับคำว่า “ราษฎร” และ “ประชาชน” คำว่า ราษฎร นั้น สำนักแผนพัฒนาการเมือง สถาบันพระปกเกล้า (2554, หน้า 13) ให้ความหมายว่า ราษฎร หมายถึง ประชาชนซึ่งมักใช้ในกรณีที่ต้องการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครอง โดยสังคมไทยสมัยโบราณนั้น ประชาชนเป็นไพร่หรือทาสเกือบทั้งหมด พอมาถึงช่วงรัชกาลที่ 5 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารราชการแผ่นดินครั้งใหญ่ มีการเลิกทาส จึงทำให้ประชาชนกลายเป็นราษฎรที่ไม่ต้องรับใช้เจ้าขุนมูลนายและมีสถานะทางกฎหมายเทียบเท่ากัน โดย “ทุกคนเป็นผู้ที่ต้องเสียภาษีให้กับรัฐและต้องปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมืองเช่นเดียวกันทั้งหมด” ดังที่ เอนก เหล่าธรรมทัศน์ (2554, หน้า 11) ได้อธิบายว่า คนไทยโดยทั่วไปใช้คำว่า ประชาชน (People) ราษฎร (Subject) และพลเมือง (Citizen) แทบจะไม่แตกต่างกัน จึงขอให้คำจำกัดความ ดังนี้

ประชาชน (People) จะสื่อถึงการเป็นเจ้าของประเทศ และเจ้าของอำนาจอธิปไตยมากกว่า ราษฎร

ราษฎร (subject) คือผู้ที่ต้องเสียภาษีให้กับรัฐและต้องปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมือง

ทั้งคำว่า ราษฎร และประชาชน จึงมีความหมายเกือบจะเหมือนกัน แต่คำว่าราษฎร จะมีนัยของคนที่เสียเปรียบและด้อยกว่า

ส่วนคำว่า พลเมือง (citizen) จะหมายถึง ประชาชนที่มีสิทธิหน้าที่อย่างพร้อมบูรณ์ ดังที่ โทมัส และเบรน (Thomas Janoski and Brain Gran, 2002) ได้นิยามคำว่า “พลเมือง” หมายถึง

1. การเป็นสมาชิกของรัฐ และได้รับสถานภาพบุคคล โดยสถานภาพบุคคลนั้นเริ่มต้นที่กลุ่มชนชั้นนำในรัฐเอเธนส์ ก่อนที่จะขยายไปครอบคลุมคนส่วนใหญ่ในสังคมในขณะที่คนบางกลุ่ม เช่น บางเชื้อชาติ เพศ ชนชั้น และกลุ่มคนพิการเพ่งจะได้สถานภาพพลเมืองและได้รับสิทธิต่างๆ อย่างช้าๆ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงสมาชิกภายนอกซึ่งได้แก่คนต่างด้าวที่อพยพเข้ามาและได้รับการยอมรับว่าเป็นพลเมือง

2. ความเป็นพลเมือง รวมไปถึงความสามารถเชิงรุกในการมีบทบาทหรืออิทธิพลทางการเมือง และสิทธิเชิงรับภายใต้ระบบกฎหมาย

3. สิทธิของพลเมืองเป็นสิทธิที่มีความเป็นสากล ซึ่งได้รับการบัญญัติในกฎหมายและมีผลบังคับใช้กับพลเมืองทุกคน

4. ความเป็นพลเมืองได้แสดงออกถึงความเสมอภาค ด้วยการได้รับสิทธิและการมีหน้าที่ตามกฎหมาย

นอกจากนี้ วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า (2551, หน้า 7) ได้เขียนไว้ในคู่มือพลเมืองยุคใหม่โดยให้ความหมาย พลเมือง คือ ผู้มีศักดิ์ศรี มีความเท่าเทียมกับผู้อื่น ไม่ปรารถนาไปครอบงำใครและไม่ต้องการให้ใครมาครอบงำ บงการหรืออุปถัมภ์ พลเมืองมิใช่ไพร่หรือ

ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

ราษฎร แต่พลเมืองจะเป็นผู้ที่สนใจการปกครองตนเอง หรือมีบทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง สนใจต่อการมีส่วนร่วมและเข้าใจว่าการเมืองเป็นการสร้างคุณธรรม คุณค่า เพื่อเสียสละเพื่อส่วนรวมด้วย และฮันเตอร์ เจริญเมือง (2551, หน้า 3-5) ได้สรุปความหมายของคำว่า พลเมือง ไว้ในหนังสือพลเมืองเข้มแข็งเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นแรก คำว่า พลเมืองไม่ใช่คำที่อยู่โดดๆ แต่เป็นคำที่คู่กับคำว่าชุมชนการเมืองที่ในสมัยกรีก เรียกว่า Polis และคนในปัจจุบันเรียกว่ารัฐ (State) พลเมืองเป็นสมาชิกของชุมชนการเมืองหรือรัฐ ซึ่งหมายความว่าที่ได้ก็ตามที่มนุษย์มาอยู่รวมกันมีการใช้อำนาจจัดการบริหารกิจกรรมต่างๆภายในชุมชนนั้นนั่นก็คือ ชุมชนการเมืองหรือรัฐและเนื่องจากในโลกนี้มีคนจำนวนน้อยมากที่อยู่อย่างโดดเดี่ยวไม่ยุ่งเกี่ยวกับใครการเป็นคนจึงเท่ากับเป็นเรื่องการเมือง (To be human is to be political) หรืออีกนัยหนึ่งก็คือคนเป็นสัตว์การเมือง (Man is political animal) ดังนั้นกล่าวโดยสรุปก็คือ ความเป็นพลเมืองก็คือ การเข้ามีส่วนร่วมในชุมชนการเมือง (Citizenship is participation) กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือถ้าไม่มีพลเมืองก็จะไม่มีชุมชนการเมืองหรือไม่มีรัฐ

ประเด็นที่สอง ว่าด้วยการมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะในสมัยกรีก ยุคที่ประชาธิปไตยรุ่งเรืองในนครเอเธนส์พลเมืองมีสิทธิ (Rights) และภาระหน้าที่หรือความรับผิดชอบ (Obligations) มีสิทธิที่จะเข้าร่วมประชุมกำหนดนโยบายและโครงการต่างๆเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเองกฎหมายหรือข้อบังคับให้ทุกคนปฏิบัติตามเลือกผู้แทนเข้าไปทำงานแทนในด้านนิติบัญญัติและบริหารและมีสิทธิที่จะออกความเห็นในเรื่องเหล่านั้นรวมทั้งเปลี่ยนแปลงแก้ไขสิ่งที่เคยตกลงกันไปแล้วส่วนภาระหน้าที่หรือความรับผิดชอบได้แก่การเข้าประชุมเพื่อออกความเห็นในกิจการต่างๆ ของรัฐการเสียภาษีการเป็นทหารป้องกันประเทศการเป็นสมาชิกของคณะลูกขุน เพื่อตัดสินคดีความตลอดจนการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนเป็นต้นจะพบว่าการใช้สิทธิและการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ให้แก่ชุมชนการเมืองก็คือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ (Participation in public affairs) นั่นคือ พลเมืองเป็นผู้ที่ใช้สิทธิและปฏิบัติตามภาระหน้าที่เหล่านั้นด้วย ไม่ใช่มีสิทธิ แต่ไม่ยอมใช้สิทธินั้น มีภาระหน้าที่ แต่ก็ไม่ยอมทำหน้าที่เหล่านั้น

ตั้งแต่ในยุคกรีกเป็นต้นมา นักปรัชญากรีกได้ชี้ให้เห็นว่าระบบสังคมมีความสำคัญยิ่งต่อมนุษย์ ชุมชนใดฝึกฝนสงคราม ฝึกฝนอบรมคนของตนไปในทิศทางนั้น ผลก็ย่อมเป็นเช่นนั้น ชุมชนใดมุ่งค้าขายหรือดำเนินชีวิตด้านอื่นๆ ผลก็ย่อมเป็นอีกอย่าง ดังนั้น การนำของรัฐ และระบบการศึกษาของรัฐหรือชุมชน (Public education) ก็ย่อมนำคนไปในทิศทางที่แน่นอน

ประเด็นที่สาม พลเมืองในทัศนะของเพลโตจะต้องมีคุณธรรมนั้นคือ มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ (Having a keen desire to become a perfect citizen) การเป็นพลเมืองที่เอาการเอางานไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ แต่เป็นเรื่องของการปลูกฝังหรือที่เรียกว่าการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณธรรมอย่างน้อยข้อหนึ่งใจได้แก่ ความอยากที่จะเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ไม่ว่าเกิดมาเป็นคนแล้วใครๆ ก็เป็นพลเมืองได้ เปลาเลย

ประเด็นที่สี่ การเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์จำเป็นต้องรู้ทั้งวิธีการเป็นผู้ปกครอง (Ruler) และเป็นผู้ถูกปกครอง (Ruled) นั่นหมายความว่าไม่มีผู้ใดยึดครองตำแหน่งได้ตลอดชีวิตแต่จะต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันเนื่องจากทุกคนต้องเข้ามีส่วนร่วมทุกคนตัดสินใจร่วมกันดังนั้นก็ต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554, หน้า 14) ให้ความหมายพลเมือง ในระบอบประชาธิปไตยไว้ในยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง พ.ศ. 2553-2561 ไว้ว่า “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตย หมายถึง สมาชิกของสังคมที่พึ่งตนเองและรับผิดชอบตนเองได้ ใช้สิทธิเสรีภาพโดยควบคู่กับความรับผิดชอบต่อ เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เคารพความแตกต่าง เคารพหลักความเสมอภาค เคารพกติกา ไม่แก้ปัญหาด้วยความรุนแรง ตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ร่วมรับผิดชอบต่อสังคม มีจิตสาธารณะ และกระตือรือร้นที่จะรับผิดชอบต่อ หรือร่วมขับเคลื่อนสังคมและแก้ปัญหาสังคมในระดับต่างๆ ตั้งแต่ในครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับประเทศ ระดับอาเซียน และระดับประชาคมโลก ดังนั้น “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตย จึงสรุปคุณสมบัติได้ 6 ประการดังต่อไปนี้

พึ่งตนเองและรับผิดชอบต่อตนเองได้ ไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของระบบอุปถัมภ์

1. เคารพสิทธิผู้อื่นไม่ใช้สิทธิเสรีภาพของตนไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น
2. เคารพความแตกต่าง มีทักษะในการฟังและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างจาก

ตนเอง

3. เคารพหลักความเสมอภาค
4. เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น และเห็นคุณค่าเทียมกัน มองคนเป็นแนว

ระนาบ ไม่ใช่แนวตั้ง

5. เคารพกติกา เคารพกฎหมาย ใช้กติกาในการแก้ปัญหา ไม่ใช่กำลัง และยอมรับผลของการละเมิดกฎหมาย

6. รับผิดชอบต่อสังคม ตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม กระตือรือร้นที่จะรับผิดชอบต่อ และร่วมแก้ไขปัญหาสังคมโดยเริ่มต้นที่ตนเอง

จึงสอดคล้องกับปริญญာ เทวานฤมิตรกุล (2555, หน้า 30-36) ที่กล่าวสรุปว่าประเทศที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอาจมีการให้นิยามคุณสมบัติของ “ความเป็นพลเมือง” ที่แตกต่างกันบ้าง แต่โดยสรุปแล้ว “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตย ประกอบไปด้วยลักษณะ 6 ประการ คือ 1) รับผิดชอบต่อตนเองและพึ่งตนเองได้ 2) เคารพสิทธิผู้อื่น 3) เคารพความแตกต่าง 4) เคารพหลักความเสมอภาค 5) เคารพกติกา และ 6) รับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม

จากแนวคิดข้างต้นผู้เขียนจึงสรุปว่า “พลเมือง” หมายถึง สมาชิกของประเทศใดประเทศหนึ่งที่มีสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบต่อความเป็นพลเมือง โดยไม่อยู่ภายใต้ของการครอบงำใดๆ

ความหมายของความเป็นพลเมือง

อริสโตเติล (Aristotle, อ้างใน Dilys M. Hill, 1994) ซึ่งเป็นนักปรัชญาชาวกรีกโบราณเห็นว่าการเป็นพลเมือง ก็คือ การมีส่วนร่วมหรือการเป็นสมาชิกของชุมชนการเมือง (Polis) คือการเข้าไปจัดการและดูแลอำนาจและปกป้องชุมชนเมืองนั้น การเป็นพลเมืองจึงเป็นเรื่องของการลงมือทำ เป็นชีวิตที่ต้องมีคุณธรรม ซึ่งเบอร์นาร์ดคริก (Bernard Crick, อ้างในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2548 ,หน้า 19) ให้คำจำกัดความคำว่า พลเมืองที่ดี เน้นความสำคัญที่ประชาธิปไตยยุคใหม่ ประกอบด้วย

1. ต้องรับผิดชอบต่อสังคมและศีลธรรม
2. ต้องมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมชุมชน
3. ต้องมีความรู้เรื่องการเมือง

และกู๊ด (Good, 1973) ยังให้ความหมาย พลเมืองดี ว่า ความเป็นสมาชิกตามลักษณะรูปแบบแห่งการปกครองอันเกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมที่ตนเองดำรงอยู่นอกจากนี้ มาร์แชลล์ (Marshall, 2002, pp.8-9) ได้กล่าวถึง ความเป็นพลเมือง คือ แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกอย่างเต็มตัว (full membership) ในชุมชน ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนด้วยกัน

ส่วนแรก คือ องค์ประกอบทางพลเมือง (civil element) เกี่ยวกับสิทธิที่จำเป็นต่อการมีเสรีภาพส่วนบุคคล รวมถึงอิสรภาพส่วนบุคคล เสรีภาพในการพูด การคิด และความเชื่อถือ ศรัทธา สิทธิในการครอบครองทรัพย์สินและทำสัญญา และทำสิทธิในความยุติธรรม

ส่วนที่สอง คือ องค์ประกอบทางการเมือง (political element) เกี่ยวกับสิทธิในการมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจทางการเมืองทั้งในฐานะที่เข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองและการเลือกผู้ปกครอง

ส่วนสุดท้าย คือ องค์ประกอบทางสังคม (social element) เกี่ยวกับสิทธิในค่าตอบแทนและความมั่นคงทางเศรษฐกิจอย่างเพียงพอ สิทธิในการร่วมแบ่งปันมรดกทางสังคม ไปจนถึงสิทธิในการใช้ชีวิตตามมาตรฐานการครองชีพของสังคม

ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความเป็นพลเมืองมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคน ดังที่ ดอลทอน (Dalton, 2008, pp. 18-19) ได้แบ่งคำจำกัดความของความเป็นพลเมือง ออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. **ความเป็นพลเมืองทางประชาธิปไตย (democratic citizenship)** คือ การมีส่วนร่วมสาธารณะในเรื่องของการเมือง ซึ่งไม่จำกัดอยู่เพียงการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเท่านั้น

2. **ความเป็นพลเมือง คือ การปกครองตนเอง (autonomy)** โดยพลเมืองที่ดีควรได้รับการชี้แจงจากภาครัฐอย่างเพียงพอเกี่ยวกับบทบาทในการเข้าร่วมใช้อำนาจในการบริหารปกครอง ร่วมปรึกษาหารือพูดคุยกับเพื่อนพลเมืองที่แตกต่างกัน

3. **ความเป็นพลเมือง คือ** ความรับผิดชอบต่อการจัดระเบียบทางสังคม และการยอมรับในการใช้อำนาจ ความชอบธรรมของรัฐ และการบังคับใช้กฎหมายของรัฐ

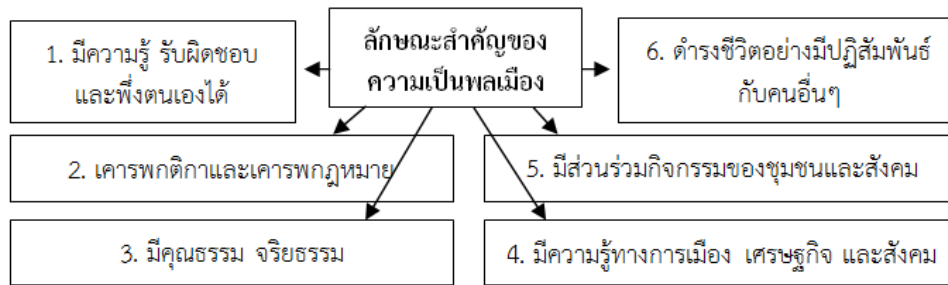
4. **ความเป็นพลเมืองทางสังคม (social citizenship)** คือ พลเมืองต้องมีความรับผิดชอบต่อทางศีลธรรมและจริยธรรมต่อเพื่อนพลเมืองในชุมชนทางการเมืองเดียวกันและพลเมืองอื่นโดยรวม

ดังนั้น จึงสอดคล้องกับ นรนิติ เศรษฐบุตร ที่ได้เขียนไว้ในคำนำส่วนของเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้าในหนังสือแนวคิดด้วยความเป็นพลเมืองว่า (ธนสวรรค์ เจริญเมือง, 2548 : คำนำ) ความเป็นพลเมือง มีความสำคัญต่อการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในสังคมอย่างยิ่ง เนื่องด้วยวัฒนธรรมในสิทธิอันพึงได้ ความรู้รักและเอื้ออาทรต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยย่อมจะเป็นพื้นฐานในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งเอนก เหล่าธรรมทัศน์ (2550 : 17-18) ยังได้อธิบายถึง ความเป็นพลเมืองว่า เป็นสมาชิกของระบอบประชาธิปไตยต้องมีความภาคภูมิใจในความเป็นพลเมืองของตน พลเมืองจึงเป็นผู้มีศักดิ์ศรี มีความเท่าเทียมกับผู้อื่น พลเมืองจึงเป็นผู้ที่ไม่ปรารถนาจะไปครอบงำใคร แต่ก็ไม่ต้องการให้ใครมาบงการหรืออุปถัมภ์ค้ำจุน

จึงสรุปความหมาย “ความเป็นพลเมือง” หมายถึง การเป็นสมาชิกของชุมชนหรือสังคมหนึ่งๆ ที่มีสิทธิ หน้าที่อันพึงได้ มีความเท่าเทียมกันกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคมโดยเข้าไปมี

ส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ และมีความรู้ทางการเมือง การปกครองเพื่อประกอบร่วมในการตัดสินใจ โดยไม่ใ้ใครมาครอบงำ ซึ่งผู้เขียนสรุปเป็น “ลักษณะสำคัญของความเป็นพลเมือง” ดังต่อไปนี้ (องศ์ รอดแสน, 2557)

1. มีความรู้ รับผิดชอบ และพึ่งตนเองได้ หมายถึง รับรู้ เข้าใจในสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นตามระบอบประชาธิปไตยมีความคิด สามารถแสวงหาความรู้ รับผิดชอบและพึ่งตนเองได้
2. เคารพกติกาและเคารพกฎหมาย หมายถึง การยอมรับและปฏิบัติตามกฎกติกาของชุมชนท้องถิ่นและสังคม เคารพความแตกต่าง เคารพความเสมอภาค และเคารพกฎหมายบ้านเมือง
3. มีคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบมีระเบียบวินัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ยอมเสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
4. มีความรู้ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม หมายถึง มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองมีการแสดงความคิดเห็นต่อส่วนรวม สิทธิทางสังคม เศรษฐกิจและสิทธิมนุษยชน
5. มีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชนและสังคม หมายถึง มีความสำนึกและการปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมสาธารณะและมีจิตอาสา
6. ดำรงชีวิตอย่างมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ หมายถึง เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมที่อยู่ล้อมรอบตนเอง โดยมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ไม่แยกออกจากบริบทสังคม และความเป็นพลเมืองโลก

ความสำคัญของการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง

ศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ได้สรุปไว้เกี่ยวกับแนวทางการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองในสังคมไทย ดังนี้ (สถาบันนโยบายศึกษา, 2557, หน้า 1-10) “การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง หรือเรียกว่า Civic Education นั้น พูดย่างยาก็คือ การนำเอาการเมืองกับการศึกษามาเชื่อมโยงกันนั่นเอง เพราะโดยปกติแล้ว กิจกรรม 2 ด้านนี้ มีอยู่แล้วในสังคมทุกสังคม แต่จุดเชื่อมโยงไม่ค่อยจะมี” เพราะการจัดการศึกษาเรามุ่งเฉพาะในเรื่องหลักสูตรและเรื่องวิธีการสอนในแง่ของเนื้อหาสาระที่เด็กจะต้องเรียนรู้ และการศึกษาก็จำกัดวงอยู่เฉพาะคนในสังคมที่มีช่วงอายุหนึ่งเท่านั้น ก็คืออยู่ในวัยเรียนซึ่งมีคนอยู่จำนวนมากนั้น ในสังคมของเราไม่ค่อยได้มีการจัดเท่าไร ที่เราเรียกว่า การศึกษาตลอดชีวิต และอาจเป็นการศึกษาที่ไม่ได้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระความรู้แบบที่เรียนในช่วงวัยเรียน

ส่วนการเมืองเป็นกิจกรรมที่แยกออกไปต่างหาก การเมืองกับการศึกษา หรือการศึกษาเกี่ยวกับการเมือง จึงไม่ได้รับการสนใจที่จะนำมาสอน ไม่ว่าจะเป็นเด็ก หรือไม่ว่าจะเป็นการจัดการสอนสำหรับพลเมืองโดยทั่วไป ซึ่งคุณทิพย์พาพร ดันติสุนทร (ผอ.ร่วมสถาบันนโยบายศึกษา) เคยกล่าวว่า

“คนเราไม่ได้เกิดมาพร้อมกับยีนประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นมันก็ต้องสร้างขึ้น มันต้องมีการสอนแต่การสอนเรื่องการเมืองหรือ Civic Education นั้น คงจะมีลักษณะที่ผิดแผกแตกต่างไปจากการสอนเนื้อหาสาระโดยทั่วไป”นอกจากนี้ Dr. Canan Atilgan (ตัวแทนของมูลนิธิคอนราต อาเดนาวร์ แห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประจำประเทศไทย สถาบันนโยบายศึกษา) ได้สรุปประสบการณ์จากประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีว่า “ความเป็นประชาธิปไตย ไม่ใช่ปรากฏการณ์ภายนอกที่เมืองครหรือสถาบันอะไร แต่วามันอยู่ที่การประพฤติ การปฏิบัติ ความท้าทายอยู่ที่ว่า ไม่ใช่จะต้องตั้งกฎเกณฑ์และมีกฎเกณฑ์นั้นไว้ ความท้าทายอยู่ที่ว่า ทำอย่างไรให้กฎเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นมาแล้วได้รับการปฏิบัติตาม ได้รับการยอมรับ และเคารพนับถือ”

ฉะนั้น การศึกษาภาคพลเมือง หรือการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองจึงมีความสำคัญในสังคมประชาธิปไตย ซึ่งเป็นกลไก หรือตัวการที่สำคัญที่จะทำให้เกิดสิ่งเหล่านี้ได้ ผู้คนที่พลเมืองจึงต้องถูกสอนให้เตรียมตัว ให้สร้างขึ้นเพื่อที่จะปกป้อง หรือให้มีสิทธิทางการเมือง เพราะฉะนั้น คำว่า Civic Education ก็ไม่ใช่เป็นเรื่องในโรงเรียนเท่านั้น แต่เป็นเรื่องที่สร้างขึ้นให้เรียนรู้ได้ จะเป็นเรื่องที่ควรจะเป็นไปอย่างไม่เป็นทางการ และควรจะมีอยู่ในทุกๆแห่ง แม้แต่ในสังคมการปกครองแบบที่ไม่เป็นประชาธิปไตยเขาก็อาจสร้างขึ้นได้

ครูกับการพัฒนาความสามารถในการสอนความเป็นพลเมือง

หัวใจสำคัญที่สุดที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงครูผู้สอนคือ ครูต้องมีความรู้ในเนื้อหาและผนวกกับวิธีการสอน (PCK : Pedagogy content knowledge) ซึ่ง ชาตรี ฝ้ายคำตา (2555 หน้า 4 ; อ้างใน Shulman, 1986) กล่าวว่า ความรู้พื้นฐานสำคัญสำหรับการสอนของครู (Knowledge based for teaching) ประกอบด้วย 7 ประเภท ได้แก่

1. ความรู้ในเนื้อหา (Content knowledge)
2. ความรู้เกี่ยวกับการสอน (General pedagogy)
3. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร (Curriculum knowledge)
4. ความรู้ในเนื้อหาผนวกกับวิธีการสอน (Pedagogy content knowledge)
5. ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียนและลักษณะของผู้เรียน (Knowledge of learner and their

characteristics)

6. ความรู้เกี่ยวกับบริบททางการศึกษา (Knowledge of education context)
7. ความรู้เกี่ยวกับเป้าหมายของการศึกษา (Knowledge of education aims)

ซึ่งผู้เขียนได้ศึกษาและพบว่า ความสามารถในการสอนความเป็นพลเมืองนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ และคุณลักษณะสำคัญของความเป็นพลเมือง และต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสอนความเป็นพลเมือง ตลอดจนเทคนิคการสอน โดยเฉพาะความรู้ในเนื้อหาผนวกกับวิธีการสอน (Pedagogy content knowledge) จึงมีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นตัวบ่งชี้ถึงตัวครูผู้สอนที่จะต้องมีความรู้ในการถ่ายทอดเนื้อหาและมีความรู้ในเนื้อหาเป็นสำคัญ จึงเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกันระหว่าง “ครูผู้สอนเนื้อหา กับครูผู้เชี่ยวชาญในด้านเนื้อหา”

นอกจากครูมีความรู้ ความสามารถในการสอนแล้ว ยังมีปัจจัยหนึ่ง ที่จะเสริมสร้างความเป็นพลเมืองให้นักเรียนได้ คือ ครูยังต้องเป็นแบบอย่างในการนำสู่การปลูกฝัง เสริมสร้างพัฒนาจิตสำนึกใน

ความเป็นพลเมืองที่ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพื่อให้นักเรียนได้เกิดคุณลักษณะสำคัญของความเป็นพลเมือง 6 ประการตามที่คุณเขียนได้ค้นพบในการวิจัย ดังนี้ 1) มีความรู้ รับผิดชอบและพึ่งตนเองได้ 2) เคารพกติกาและเคารพกฎหมาย 3) มีคุณธรรมจริยธรรม 4) มีความรู้ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม 5) การมีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชนและสังคมและ 6) สามารถดำรงชีวิตอย่างมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ

ดังนั้น ความสามารถในการสอนความเป็นพลเมืองของครู จึงสรุปได้ว่า

1. ครูต้องมีความ “ตระหนักและมีความรู้” ความเข้าใจทางด้านเนื้อหาของความเป็นพลเมือง และวิธีการสอนความเป็นพลเมือง
2. ครูต้องสามารถ “ออกแบบ” การสอนความเป็นพลเมืองได้
3. ครูต้อง “สอนเป็น” คือสอนโดยการเชื่อมโยงความเป็นพลเมืองในชีวิตจริงทั้งในและนอกห้องเรียน
4. ครูต้อง “เห็นกระบวนการ” ความร่วมมือกับชุมชนเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองให้นักเรียนร่วมกัน

การสอนความเป็นเมืองด้วยการเรียนรู้ร่วมกัน

ปัจจุบันการสอนในสังคมประชาธิปไตยก็คือ ไม่มีการชี้นำ หมายความว่า เราต้องปลดแอกพันธนาการที่ครูเคยชี้นำนักเรียนให้จดจำ ตามคำบอกของครู นักเรียนทำทุกอย่างเพื่อสอบเอาคะแนน แต่ไม่ได้สร้างลักษณะของความเป็นพลเมืองที่จะให้พวกเขามีความรับผิดชอบได้ เพราะในโลกปัจจุบันนักเรียนจะต้องเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการการส่งเสริมการแสดงออกทางการคิด และการปฏิบัติมากขึ้น เพื่อทำการค้นคว้า ค้นพบความรู้จากการสงสัย การตั้งคำถาม การแสวงหาคำตอบได้ด้วยตนเองจนนำไปสู่การค้นพบตัวตนของตนเอง ซึ่งการสอนความเป็นพลเมืองจึงต้องทำอะไรให้ดึงความคิดของเด็กออกมา ให้พวกเขานำตัวเอง เมื่อพวกเขานำตนเองได้แล้วพวกเขาก็จะนำคนอื่นได้ ดังนั้นครูจึงต้องให้เสรีภาพทางความคิด การแสดงออกของความคิดเห็นที่เป็นเสรีภาพอันเป็นพื้นฐานของประชาธิปไตย ดังที่ ผู้เขียนได้ค้นพบและพัฒนาแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนความเป็นพลเมือง สำหรับครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพบว่า การสอนความเป็นพลเมืองด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative learning) ซึ่งมีหลักการและแนวคิด ดังนี้ (อนงค์ รอดแสน, 2557, หน้า 227)

1. มีการพึ่งพาอาศัยกันเชิงบวก โดยการปฏิสัมพันธ์ ร่วมกันรับผิดชอบ ทำงานเป็นกลุ่มที่มีเป้าหมายเดียวกันและทำงานที่เกิดจากแรงจูงใจภายใน
2. ต้องใช้แหล่งเรียนรู้สถานการณ์ปัญหาจริงที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศ เพื่อนำมาเป็นประเด็นในการระดมความคิด แล้วเชื่อมโยงค้นคว้าแก้ปัญหาร่วมกัน
3. ร่วมสร้างสรรค์ผลงานที่อาศัยประสบการณ์เดิมและเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพจริง บริบทจริง
4. ใช้กระบวนการที่มีส่วนร่วมกับชุมชนทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อร่วมกันวางแผน ดำเนินการปลูกฝังและส่งเสริมความเป็นพลเมืองให้แก่นักเรียนและมีการติดตามประเมินผลนักเรียนร่วมกัน

จากหลักการแนวคิดดังกล่าว ผู้เขียนได้ค้นพบขั้นตอนของการสอนความเป็นพลเมืองด้วยการเรียนรู้ร่วมกัน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ (อนงค์ รอดแสน, 2557, หน้า 227-228)

ขั้นตอนที่ 1 เสนอสถานการณ์ปัญหา (For the problem) โดยผู้สอนเสนอประเด็นของสถานการณ์ที่เกี่ยวกับความเป็นพลเมือง จากสภาพบริบทจริงที่เป็นอยู่ในสังคมทั่วไปหรือสังคมไทย เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาประเด็นและเลือกประเด็นที่มีความสนใจอยากจะร่วมกันแก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนระดมความคิด (Plan collaboratively) โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มอย่างอิสระตามความสนใจ โดยมีสมาชิกในกลุ่ม ตั้งแต่ 4-6 คน และผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเลือกประเด็นที่สนใจในการแก้ปัญหาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง แล้วให้ผู้เรียนร่วมกันวางแผนระดมความคิด สร้างข้อตกลงร่วมกัน เพื่อกำหนดวิธีการดำเนินงาน แบ่งงานรับผิดชอบตามกลุ่มที่วางแผนร่วมกันไว้

ขั้นตอนที่ 3 เชื่อมโยง ค้นคว้า แก้ปัญหา (Linking research to solve problem) โดยผู้เรียนในกลุ่มร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมตามประเด็นที่ศึกษา ค้นคว้า โดยร่วมกันปรึกษาหารือ อภิปราย ชักถาม ชักซ้อมการดำเนินงานในการปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 4 สร้างสรรค์ผลงาน (Create new jobs) โดยผู้เรียนในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ที่ได้และร่วมกันสร้างผลงาน โครงการ โครงการงาน หรือกิจกรรมการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมือง โดยกลุ่มจะเป็นผู้ควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอและประเมิน (Presented and evaluated) เมื่อผลงานในกลุ่มสร้างเสร็จ ผู้เรียนในกลุ่มจะร่วมกันอภิปราย ประเมินผลงานร่วมกัน นำเสนอผลงาน และเรียนรู้อภิปรายผลงานของกลุ่มอื่นๆ เพื่อพิจารณาข้อบกพร่องและข้อควรปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

โดยในขณะสอน ครูจะใช้เทคนิคการสอนที่เน้นการปลูกฝังพัฒนาจิตสำนึกความเป็นพลเมือง เน้นการคิดวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติจริง ใช้เทคนิคการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อเป็นประเด็นในการกระตุ้นให้เด็กได้ถกเถียง อภิปรายกลุ่ม (Group discussion) การสืบค้นข้อมูล (Inquiry) การมีปฏิสัมพันธ์กัน (Interactive) การร่วมกันตั้งคำถาม (Questioning) การแสดงบทบาทสมมติ (Role play) และ/หรือ การศึกษานอกสถานที่ (Fieldwork) เพื่อนำไปสู่การสร้างผลงานโครงการ โครงการงานหรือกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนลงมือทำเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน

ตัวอย่างการสอนความเป็นพลเมืองด้วยการเรียนรู้ร่วมกัน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (12 ชั่วโมง)

เรื่อง“พลเมืองดงน้ำเต๋อร่วมใจพิทักษ์กฎหมายจราจร” ร.ร.บ้านดงน้ำเต๋อ

1. เป้าหมายการเรียนรู้

1.1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ทุกสังคมต้องมีกฎกติกาและเคารพกฎหมาย บุคคลในระบอบประชาธิปไตยจึงต้องเคารพกฎหมายและมีกติกา เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยที่ทุกคนต้องสนใจและช่วยกันผลักดันให้

กฎหมายและกติกาต่างๆ ของสังคมมีความเป็นธรรมสำหรับทุกคน และเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมายจราจร ระเบียบ ข้อบังคับ และการตระหนักรู้ในเรื่องการมีวินัยเกี่ยวกับการใช้กฎหมายและ กฎกติกา ธรรมเนียมการปฏิบัติต่างๆ ในสังคมที่ถูกต้อง ฉะนั้น จึงควรปลูกฝังให้นักเรียนได้เป็นพลเมือง ที่สามารถฝึกฝนและคำนึงถึงการสร้างวินัยในตนเองเกี่ยวกับกฎหมายจราจรเพื่อสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้ตามกฎหมายกติกากำหนดไว้ในกฎหมายและในสังคม

1.2 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ส.2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มี ค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมและสังคมโลก อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.3/1 อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดคดีอาญาและคดีแพ่ง

ตัวชี้วัด ม.3/5 เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและ สังคมโลก

1.3 จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกกฎหมายเกี่ยวกับกฎจราจร สัญลักษณ์กฎจราจรต่างๆได้
2. อธิบายหลักการปฏิบัติตนตามกฎหมายจราจรแต่ละประเภทได้
3. อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวกับการจราจรได้
4. มีความตระหนักถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมายจราจรได้
5. มีส่วนร่วมกับชุมชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม “การแก้ปัญหาพร้อมใจพิทักษ์ กฎจราจรในชุมชนของตนเอง” ได้

1.4 เนื้อหาสาระการเรียนรู้

1. กฎจราจร ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2535
2. การตระหนักรู้ในการมีส่วนร่วม กับชุมชนเพื่อแก้ปัญหาจราจรในชุมชน/ หมู่บ้านของตนเอง

2. หลักฐานผลการเรียนรู้

2.1 การวัดผลและประเมินผลระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนสืบค้นความรู้จากสื่อต่างๆ เกี่ยวกับสัญลักษณ์จราจร แล้วจัดทำเป็น หนังสือโปสเตอร์ เรื่องสัญลักษณ์จราจร ดังนี้ ป้ายเตือน ป้ายบังคับ ป้ายเตือนในการก่อสร้าง ฯลฯ เป็นต้น
2. นักเรียนสรุปองค์ความรู้จากการชมสื่อวีดิทัศน์เป็น แผนภาพ/mind mapping เกี่ยวกับจุดเกิดเหตุ การลดอุบัติเหตุทางจราจร

3. นักเรียนแสดงละครบทบาทสมมติเกี่ยวกับการลดอุบัติเหตุทางจราจรและการแก้ปัญหาในการลดอุบัติเหตุทางจราจร

4. นักเรียนสรุปองค์ความรู้เป็นหนังสือ Big book เกี่ยวกับคดีอาญา, คดีแพ่ง, พระราชบัญญัติจราจรทางบก และสัญลักษณ์จราจร

2.2 การวัดผลและประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรม

ให้นักเรียนแสดงถึงความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจราจร และแสดงการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหาร่วมใจพิทักษ์กฎจราจรในชุมชน/หมู่บ้านของตนเอง โดยเน้นให้นักเรียนร่วมกันทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการลดอุบัติเหตุในชุมชนของตนเอง เช่น การจัดกิจกรรมรณรงค์ การเชิญตำรวจจราจรมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ การกำหนดสัญลักษณ์ป้ายจราจรเตือน/ลดความเร็วในที่ต่างๆ ที่เป็นอันตราย กิจกรรมเสี่ยงตามสายในโรงเรียน และในชุมชนเกี่ยวกับจราจร เป็นต้น

3. กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ขั้นตอนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน (CL : Collaborative Learning)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นตอนที่ 1 เสนอสถานการณ์ปัญหา

1. ครูนำสื่อ VDO เรื่อง อุบัติเหตุบนท้องถนน เช่น อุบัติเหตุรถทัวร์ตกสะพานห้วยตอง จ.เพชรบูรณ์ จาก www.youtube.com รายการจุดเสี่ยงจุดอันตราย ภูทับเบิก และภาพข่าวอุบัติเหตุจากการฝ่าฝืนกฎจราจรภายในจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นสถานที่ต่างๆที่นักเรียนเคยพบเห็นให้นักเรียนดู เช่น รายการเรื่องจริงผ่านจอ อุบัติเหตุนักเรียน 4 แยกร้อยศพ ของ จ.อุดรธานี

2. ครูนำเหตุการณ์ใกล้ตัวนักเรียน เช่น นายรัฐภูมิ สอนธยา นักเรียนชั้นม.6 โรงเรียนของเราที่ประสบอุบัติเหตุทางจราจร

3. ครูซักถามนักเรียนถึงบริเวณจุดเสี่ยงในชุมชน เพื่อเป็นกรณีตัวอย่างใกล้ตัว

4. ครูกระตุ้นโดยใช้คำถาม “เพราะเหตุใดในช่วง 7 วันอันตรายจึงเกิดอุบัติเหตุมาก” “ใครเคยเจอเหตุการณ์บ้าง ลองเล่าให้ฟัง” และให้นักเรียนให้เหตุผลและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

ชั่วโมงที่ 2-4

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนระดมความคิด

1. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามความสนใจ 4-6 คน แล้วร่วมกันค้นหาความรู้เพิ่มเติมจาก Internet เกี่ยวกับกฎกติกา กฎหมายจราจร ประเภต่างๆ สัญลักษณ์การจราจร หลักการปฏิบัติของการจราจร ป้ายเตือน ป้ายบังคับ และอื่นๆ ฯลฯ โดยให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกัน สรุปเป็นหนังสือป๊อปปี้และหลังจากที่นักเรียนทำหนังสือป๊อปปี้เสร็จ ครูจึงให้นักเรียนสรุปนำเสนอหน้าชั้นเรียน

2. ต่อมาครูจึงให้นักเรียนดูสื่อ VDO เรื่อง อุบัติเหตุบนท้องถนนและข่าวการฝ่าฝืนกฎจราจร เรื่อง นาที่ฉุกฉิน (เมาแล้วขับ) จาก www.youtube และให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ ระดมความคิดหาสาเหตุของการเกิดเหตุว่าเกิดมาจากอะไร โดยให้นักเรียนร่วมกันสรุปเป็น mind mapping หรือเป็นสมุดภาพการ์ตูน และสรุปงานในหัวข้อ จุดเกิดเหตุที่สร้างสรรค์

3. เมื่อนักเรียนสรุปงานจุดเกิดเหตุที่สร้างสรรค์แล้ว ครูจึงเปิดโอกาสให้แต่ละกลุ่มแสดงละครบทบาทสมมุติเกี่ยวกับการลดอุบัติเหตุทางจราจรและการแก้ปัญหาในการลดอุบัติเหตุทางจราจร

4. ครูนำแผนภาพสัญลักษณ์เครื่องหมายจราจร เช่น ป้ายบังคับ ป้ายเตือน ป้ายเตือนในการก่อสร้าง เพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำสื่อแผ่นป้ายตามที่กลุ่มสนใจ

ชั่วโมงที่ 5-7

ขั้นตอนที่ 3 เชื่อมโยง ค้นคว้า แก้ปัญหา

1. ครูทบทวนกฎหมายจราจรเบื้องต้นและนำความรู้เสนอการแบ่งประเภทกฎหมายต่างๆ เกี่ยวกับ กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง พระราชบัญญัติจราจรทางบก และสัญลักษณ์จราจร

2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ตามประเภทของกฎหมายต่างๆ เป็นหนังสือเล่มใหญ่ (Big book)

3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสำรวจสภาพของพื้นที่ในชุมชน/หมู่บ้านท้องถิ่นของตนเอง ที่มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุ และกลับมาช่วยกันปรึกษาหารือ อภิปราย ชักข้อมปัญหาที่เกิดอุบัติเหตุ และวางแผนการแก้ปัญหาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองด้านกฎหมายจราจร

4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลการสำรวจ จุดที่ควรมีส่วนร่วมในการป้องกันอุบัติเหตุในการฝ่าฝืนกฎจราจรเพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น สรุปได้ คือ บริเวณสี่แยกตลาดวังทอง บริเวณสี่แยกโคกน้อย บริเวณทางโค้งบ้านโป่งตาโป๊ะ ต.ช้างตะลูด

ชั่วโมงที่ 8-10

ขั้นตอนที่ 4 สร้างสรรค์ผลงาน

1. ครูนำเสนอและอธิบายแบบการเขียนโครงการ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการวางแผนการสร้าง Project-basedในการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อสร้างสรรค์ผลงานในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน และส่งเสริมให้ทุกคนในชุมชนมีความรู้และสามารถปฏิบัติสิ่งที่ถูกต้องและเคารพกฎจราจร

2. ให้นักเรียนเลือกที่จะแสดงถึงความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจราจร โดยเปิดโอกาสให้กลุ่มนักเรียนเลือกที่จะร่วมกันพิทักษ์กฎจราจรในชุมชน/หมู่บ้านของตนเอง เน้นทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการลดอุบัติเหตุในชุมชนของตนเอง เช่น การจัดกิจกรรมรณรงค์ การเชิญตำรวจจราจรมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ การกำหนดสัญลักษณ์ป้ายจราจรเตือน/ลดความเร็วในที่ต่างๆ ที่เป็นอันตราย กิจกรรมเสี่ยงตามสายในโรงเรียน และในชุมชนเกี่ยวกับจราจร

3. นักเรียนทุกกลุ่มสรุปและเสนอการทำโครงการแก้ปัญหาร่วมกัน เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 โครงการพลเมืองร่วมใจป้องกันภัยอุบัติเหตุ กลุ่มที่ 2 โครงการปลอดภัยไว้ก่อน กลุ่มที่ 3 พลเมืองมีน้ำใจช่วยคนไทยลดอุบัติเหตุ

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำงานตามโครงการที่วางแผนไว้

ชั่วโมงที่ 11-12

ขั้นตอนที่ 5 ชื่นนำเสนอและประเมิน

1. ครูให้ทุกกลุ่ม จัดแสดงผลงานการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการลดอุบัติเหตุในชุมชน เป็นสถานีความรู้ตามโครงการที่กลุ่มนักเรียนได้ดำเนินการและนำเสนอ

2. ให้นักเรียนเชิญคุณครู และนักเรียนชั้นอื่นๆ มาชมผลงานการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการลดอุบัติเหตุ และปรับปรุงผลงานตามข้อเสนอ

4. การวัดและประเมินผล

4.1 วิธีการวัด 1) สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม การอภิปราย การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการเคารพกฎกติกาจราจร 2) ตรวจผลงาน/ชิ้นงาน mind mapping, หนังสือโปสเตอร์, แผนภาพ, หนังสือการ์ตูน และ หนังสือ Big book 3) สังเกตการเป็นผู้นำ/ผู้ตาม ในความตระหนักและการเข้าร่วมโครงการการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการลดอุบัติเหตุของชุมชน/หมู่บ้านของตนเอง

4.2 เครื่องมือวัด 1) แบบสังเกตพฤติกรรมการแสดงออก การรับรู้ การเข้าใจข้อปฏิบัติตนตามกฎหมายจราจร 2) แบบตรวจผลงาน/ชิ้นงาน mind mapping, หนังสือโปสเตอร์, แผนภาพ, หนังสือการ์ตูน และ หนังสือ Big book 3) แบบประเมินการทำโครงการ

4.3 เกณฑ์การประเมิน 1) เกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรม การอภิปราย การแสดงความคิดเห็นผ่านเกณฑ์ในระดับร้อยละ 80 2) เกณฑ์การตรวจผลงาน/ชิ้นงาน ผ่านเกณฑ์ในระดับร้อยละ 80 3) เกณฑ์การร่วมกิจกรรมการดำเนินกิจกรรมแก้ปัญหาตามโครงการ ผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้น

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้ 1) แผ่นภาพสัญลักษณ์จราจร , ภาพอุบัติเหตุจราจรบนท้องถนน , facebook กลุ่มทีมข่าวจังหวัดเพชรบูรณ์ 2) VDO อุบัติเหตุบนท้องถนนครั้งนี้ อุบัติเหตุรถทัวร์ตกสะพานห้วยตอง จ.เพชรบูรณ์, รายการจุดเสี่ยงอันตราย โค้งงูทับเบิก, คลิปสัมภาษณ์นักเรียนประสบอุบัติเหตุ นา รัฐภูมิ สนธยา, นาที่อุกเฉิน นักเรียนกับความประมาท, กฎหมายจราจรเบื้องต้น 3) กระดาษบรูว์ สีเมจิก 4) แบบเขียนโครงการ

5.2 แหล่งเรียนรู้ 1) ห้องสมุด, ห้องคอมพิวเตอร์ 2) ชุมชนในท้องถิ่นบ้านดงน้ำเต้า 3) บุคคลในชุมชนที่เกี่ยวข้อง 3) ตำรวจจราจร สภ.บ้านกลาง

ปัจจัยเกื้อหนุนที่นำไปสู่ความสำเร็จในการสอนความเป็นพลเมือง

1. ผู้บริหารสถานศึกษา : เข้าใจวิธีการและสนับสนุนการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู
2. ชุมชนผู้เกี่ยวข้อง : ที่ประกอบด้วย พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร หน่วยงาน วัด สถาบันทางศาสนา บุคคลที่เกี่ยวข้อง : มีส่วนร่วมและมุ่งมั่นตั้งใจให้ความร่วมมือการดำเนินการส่งเสริมพัฒนาความเป็นพลเมืองให้แก่ผู้เรียน
3. ครูผู้สอน : ต้องปรับ เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนและสร้างบรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย
4. ผู้เรียน : มีศักยภาพในการกล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าเสี่ยง อภิปราย แสดงความคิดเห็นและนำความรู้สู่การตัดสินใจในชีวิตจริง

บทสรุป

นับได้ว่า บทบาทสำคัญของครูและชุมชนผู้เกี่ยวข้องกับการสร้างความเป็นพลเมืองมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกคนต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความตระหนักในการพัฒนา ส่งเสริม และปลูกฝังให้เกิดขึ้น กับผู้เรียนอย่างแท้จริง ซึ่งคนเราทุกคนจะเป็นพลเมืองได้ ผู้คนต้องได้รับการถูกสอนให้เตรียมตัว เพื่อให้สร้างขึ้นมาซึ่งจะสามารถปกป้อง หรือให้มีสิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบทางด้านต่างๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ฉะนั้น การสอนความเป็นพลเมืองจึงควรมุ่งเน้นให้ครูได้พยายามดึงความคิดของนักเรียนออกมาให้มากที่สุด ถูกผิดไม่เป็นไร แต่ให้พวกเขาได้กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น และประกอบกับการแสดงเหตุผล เมื่อพวกเขาได้กล้าที่จะคิด และมีพื้นที่ในการให้พวกเขาสามารถวิพากษ์วิจารณ์ได้ ครูจึงค่อยๆ นำเอาเรื่องเหตุการณ์ปัจจุบันที่ใกล้ตัวมาเปิดวงคุยสนทนาเพื่อให้พวกเขาตระหนักและร่วมกันที่จะหาวิธีการแก้ปัญหาอย่างไรต่อไปในบทบาทของพวกเขา จึงสรุปได้ว่า ครูในยุคปัจจุบันต้องสอนให้น้อยๆ และให้นักเรียนเรียนรู้ให้มากๆ (Teach less ,Learn more) นั่นเอง

เอกสารอ้างอิง

- ชาตรี ฝ่ายคำตา. (2555). **ความรู้ในเนื้อหาผนวกกับวิธีสอนเพื่อสอนครูวิทยาศาสตร์: ประเด็นปัจจุบันที่ครูของครูวิทยาศาสตร์ควรทราบ.** วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 23 (2), 1-19.
- ปริญญญา เทวานฤมิตรกุล. (2555). **การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง Civic Education.** กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2551). **พลเมืองเข้มแข็ง.** พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิภาษา.
- _____. (2548). **แนวคิดว่าด้วยความเป็นพลเมือง.** นนทบุรี : วิทยาลัยพัฒนาการปกครอง สถาบันพระปกเกล้า.
- สถาบันนโยบายศึกษา. (2557). **แนวทางการศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองในสังคมประชาธิปไตย.** กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายศึกษา ภายใต้มูลนิธิส่งเสริมนโยบายศึกษา.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2551). **คู่มือพลเมืองยุคใหม่.** พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: เอ.พี.กราฟิคดีไซน์และการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). **ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา.** กรุงเทพฯ: เซ็นจูรี.
- _____. (2554). **ยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง พ.ศ.2553-2561.** กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักแผนพัฒนาการเมือง,สถาบันพระปกเกล้า. (2554). **รายงานวิจัย สำนักพลเมือง.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- อนงค์ รอดแสน. (2557). **การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนความเป็นพลเมือง สำหรับครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยนเรศวร,พิษณุโลก.

เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2550). **การเมืองของพลเมืองสู่สหัสวรรษใหม่**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

_____. (2554). **การเมืองภาคพลเมือง**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

Dalton,R.J. (2008). **Citizenship norms and expansion of political participation**. Political Studies,56,76-98.

DilysM. Hill. (1994). **Citizens and Cities, Urban Policy in the 1990s**. NY: Harvester.

Good,Carter V. (1973). **Dictionary of education**. (3rd ed.).New York: McGraw-Hall.

Marshall,T.H. (2002). **Citizenship and social class**. InB.S.Turner and P.Hamilton(Eds.) **Citizenship: Critical concept** volum II. (pp.5-44) New York: Routledge.

Thomas Janoski and Brian Gran. (2002). **Political Citizenship : Foundations of Rights in Handbook of Citizenship Studies**. Edited by EnginFlsin and Bryan S Tumer, London: SAGE.

EDUCATION JOURNAL

FACULTY OF EDUCATION KAMPHAENGPHET RAJABHAT UNIVERSITY

- ACHIEVEMENT OF ONLINE COURSE IN SUFFICIENCY ECONOMY SUBJECT 1
CHAYANAN SIRIKITSATHIAN, WEERAWAN JANGMO
- THE DEVELOPMENT OF LOCAL CURRICULUM TITLED “THE VALUE 9
INCULCATION IN LOVE TO BE THAIS FOR MOLUM SHOW TITLED POEM”
OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS
CHALEAW DONKUANJAO, POOSIT BOONTONGTHERNG, PRASOPSUK RITTIDET
- STRATEGY FOR ENHANCING STUDENT QUALITY OF LIFE WELFARE SCHOOL 18
UNDER THE SPECIAL EDUCATION OFFICE, BASIC EDUCATION COMMISSION
PRAWET TANGJANDAENG
- THE DEVELOPMENT OF PROBLEM-BASED VIA WEB TRAINING ON 33
CORRESPONDENCE FOR ELEMENTARY SCHOOL TEACHER OF CHONBURI
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1
MONSICHA NAOWANUT
- THE STUDY OF STUDENTS DATABASE IN FACULTY OF EDUCATIONS 46
KAMPHANG PHET RAJABHAT UNIVERSITY
LAKIA KHIEDI
- THE READINESS OF KAMPHAENGPHET RAJABHAT UNIVERSITY’S 53
STUDENTS TOWARDS ASEAN ECONOMIC COMMUNITY
ARNON PLEUMNETT
- THE DEVELOPMENT OF E-ELECTRONICS LESSON INNOVATION AND 62
INFORMATION IN EDUCATION SUBJECT, (COURSE) OF EDUCATION
PHAKAMON TA-OUT
- TEACHING ABOUT TO BE THE MAIN CITIZEN TOGETHER WITH 72
AN ACQUISITION OF KNOWLEDGE
PITANONG PADUNG-PAIROTE

EDUCATION JOURNAL

FACULTY OF EDUCATION KAMPHAENGPHET RAJABHAT UNIVERSITY

Vol. 1 No. 2 July - December 2016